

2000/EES/55/03

ÁKVÖRÐUN SAMEIGINLEGU EES-NEFNDARINNAR nr. 93/1999

frá 16. júlí 1999

um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn

SAMEIGINLEGA EES-NEFNDIN HEFUR,

2. gr.

með hliðsjón af samningnum um Evrópska efnahags-
svæðið, eins og hann var aðlagður með bókun um
breytingu á samningnum um Evrópska efnahagssvæðið, er
nefnist hér á eftir samningurinn, einkum 98. gr.,

Eftirfarandi liður komi aftan við lið 54r (reglugerð
framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 194/97) í XII. kafla
II. viðauka við samninginn:

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

„54s. **398 L 0053:** Tilskipun framkvæmdastjórnarinnar
98/53/EB frá 16. júlí 1998 um sýnatöku- og grein-
ingaraðferðir vegna opinbers eftirlits með magni
tiltekinnna mengunarefna í matvælum (Stjtíð. EB L
201, 17.7.1998, bls. 93).“

II. viðauka við samninginn var breytt með ákvörðun
sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 62/1999 frá 28. maí
1999⁽¹⁾.

3. gr.

Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1525/98 frá
16. júlí 1998 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 194/97 frá
31. janúar 1997 um hámarks magn tiltekinnna mengunarefna
í matvælum⁽²⁾ skal felld inn í samninginn.

Fullgiltur texti reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar
(EB) nr. 1525/98 og tilskipunar framkvæmdastjórnarinnar
98/53/EB á íslensku og norsku fylgir sem viðauki við
útgáfu þessarar ákvörðunar á hvoru máli fyrir sig.

Tilskipun framkvæmdastjórnarinnar 98/53/EB frá 16. júlí
1998 um sýnatöku- og greiningaraðferðir vegna opinbers
eftirlits með magni tiltekinnna mengunarefna í matvælum⁽³⁾
skal felld inn í samninginn.

4. gr.

ÁKVEÐIÐ EFTIRFARANDI:

Ákvörðun þessi öðlast gildi hinn 17. júlí 1999, að því
tilskildu að allar tilkynningar samkvæmt 1. mgr. 103. gr.
samningsins hafi verið sendar sameiginlegu EES-
nefndinni.

1. gr.

5. gr.

Eftirfarandi undirliður bætist við í lið 54r (reglugerð fram-
kvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 194/97) í XII. kafla II.
viðauka við samninginn:

Ákvörðun þessi skal birt í EES-deild og EES-viðbæti við
Stjórnartíðindi Evrópubandalaganna.

„, eins og henni var breytt með:

– **398 R 1525:** Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar
(EB) nr. 1525/98 frá 16. júlí 1998 (Stjtíð. EB L 201,
17.7.1998, bls. 43).“

Gjört í Brussel 16. júlí 1999.

Fyrir hönd sameiginlegu EES-nefndarinnar

N. v. Liechtenstein

formaður.

(¹) Stjtíð. EB L 284, 9.11.2000, bls. 43, og EES-viðbætur við Stjtíð. EB
nr. 51, 9.11.2000, bls. 4.

(²) Stjtíð. EB L 201, 17.7.1998, bls. 43.

(³) Stjtíð. EB L 201, 17.7.1998, bls. 93.

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (EB) nr. 1525/98**frá 16. júlí 1998****um breytingu á reglugerð (EB) nr. 194/97 frá 31. janúar 1997 um hámarks-
magn tiltekinna mengunarefna í matvælum(*)**

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUBANDALAG-
ANNA HEFUR,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins,

með hliðsjón af reglugerð ráðsins (EBE) nr. 315/93 frá 8. febrúar 1993 um málsmeðferð fyrir bandalagið vegna mengunarefna í matvælum ⁽¹⁾, einkum 2. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

Nokkur aðildarríkjanna hafa samþykkt, eða áforma að samþykkja, leyfilegt hámarks-
magn aflatoxína í ákveðnum fæðutegundum.

Með hliðsjón af ósamræmi milli aðildarríkjanna og hættu á röskun á samkeppni af þeim sökum er nauðsynlegt að gera ráðstafanir á vettvangi bandalagsins í því skyni að stuðla að heildstæðum markaði og halda jafnframt hlutfalls-regluna í heiðri.

Af þessum sökum þarf að bæta ákvæðum við í reglugerð ráðsins (EB) nr. 194/97 frá 31. janúar 1997 um leyfilegt hámarks-
magn tiltekinna mengunarefna í matvælum ⁽²⁾.

Aflatoxín eru sveppaeitur sem myndast í tilteknum tegundum könnusveppa (*Aspergillus*) sem þrífast þar sem heitt er og rakt. Aflatoxín geta fundist í mörgum fæðutegundum.

Aflatoxín, einkum aflatoxín B1, eru krabbameinsvaldandi erfðaeitur. Fyrir þessi efni eru engin skilgreind mörk þar sem gera má ráð fyrir að viðkomandi efni, séu þau undir mörkunum, hafi engin skaðleg áhrif. Af þessum sökum er ekki hægt að ákvarða leyfilegan hámarksdagskammt. Núverandi vísinda- og tækniþekking og framfarir, sem orðið hafa á sviði framleiðslu og geymslu, hafa ekki komið í veg fyrir vöxt þessara myglusveppa og þar af leiðandi hefur ekki reynst mögulegt að tryggja að aflatoxín finnst

alls ekki í matvælum. Af þessum sökum er hyggilegast að ákvarða mörkin svo lág sem framast er unnt.

Setja ber reglur um leyfilegt hámarks-
magn efna sem telst viðunandi í einstaka þurrkuðum og/eða unnum landbúnaðarafurðum og í samsettum matvælum í því augnamiði að tryggja heilsuvernd manna og eðlilega starfsemi innri markaðarins með tilliti til slíkra afurða.

Hvetja ber til allra aðgerða sem miða að því að bæta aðferðir við framleiðslu, uppskeru og geymslu sem draga úr líkum á að myglusveppir þrífist.

Aflatoxín eru flokkur efna sem nær til fjölda efnasambanda með mismunandi eiturverkun og þau eru misjafnlega algeng í matvælum. Aflatoxín B1 er langeitraðast þessara efnasambanda. Til öryggis er ráðlegt að takmarka bæði heildarmagn aflatoxína í matvælum (efnasamböndin B1, B2, G1 og G2) og innihald aflatoxíns B1.

Aflatoxín M1 er efnaskiptaafurð aflatoxíns B1 og finnst í mjólk og mjólkurafurðum úr dýrum sem hafa fengið mengað fóður. Þótt aflatoxín M1 sé ekki talið jafnhættulegt krabbameinsvaldandi erfðaeitur og aflatoxín B1 er nauðsynlegt að koma í veg fyrir að það finnst í mjólk og mjólkurafurðum ætluðum til manndis, einkum ef þessar afurðir eru ætlaðar ungum börnum.

Viðurkennt er að draga megi úr innihaldi aflatoxína í jarðhnetum, hnetum og þurrkuðum ávöxtum með flokkun eða öðrum aðferðum. Til þess að draga sem mest úr áhrifum á verslun skal leyfa meira innihald aflatoxína í þeim afurðum sem eru ekki ætlaðar beint til manndis eða eru innihaldsefni í matvælum. Í þeim tilvikum er leyfilegt hámarks-
magn ákvarðað þannig að tekið er tillit bæði til mögulegs árangurs af framangreindum aðferðum hvað varðar jarðhnetur, hnetur og þurrkaða ávexti og til þeirrar nauðsynjar að virða þau mörk sem sett hafa verið og gilda um þessar afurðir, sem ætlaðar eru beint til manndis eða nota á sem innihaldsefni í matvælum, þegar þær hafa verið meðhöndlaðar með fyrrgreindum aðferðum. Með hliðsjón af framförum á sviði vísinda- og tækniþekkingar má endurskoða ákvæðin um leyfilegt hámarks-
magn fyrir óunnar hnetur og þurrkaða ávexti innan tiltekins tíma.

(*) Þessi EB-gerð, sem birtist í Stjtöð. EB L 201, 17.7.1998, bls. 43, var nefnd í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 93/1999 frá 16. júlí 1999 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn, sjá þessa útgáfu af EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópubandalaganna.

⁽¹⁾ Stjtöð. EB L 37, 13. 2. 1993, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtöð. EB L 31, 1. 2. 1997, bls. 48.

Hvað korn varðar er ekki hægt að útiloka að draga megi úr aflatoxínmengun með flokkun eða öðrum aðferðum. Til þess að ganga úr skugga um raunverulegan árangur þessara aðferða og, ef nauðsyn ber til, til þess að ákvarða sérstakt leyfilegt hámarks magn fyrir óunnið korn er gert ráð fyrir að ákvæði um leyfilegt hámarks magn í viðaukanum gildi í takmarkaðan tíma og eingöngu um korn og unnar afurðir úr því sem ætlaðar eru beint til manneldis eða til nota sem innihaldsefni í matvælum. Ef gögn, sem réttlæta það að ákvarðað verði sérstakt leyfilegt hámarks magn fyrir óunnið korn, liggja ekki fyrir innan nánar tiltekins tíma skulu þau gildi, sem sett eru um leyfilegt hámarks magn í því korni og afurðum unnum úr því, sem ætluð eru beint til manneldis eða til nota sem innihaldsefni í matvælum, einnig gilda um óunnið korn.

Heppilegt er að gefa upp til hvers á að nota þær afurðir sem hér um ræðir með því að merkja þær á viðeigandi hátt svo að unnt sé að hafa fullnægjandi eftirlit með þeim með tilliti til hinna ýmsu ákvæða um leyfilegt hámarks magn sem sett hafa verið.

Afurðir, sem innihalda meira af aflatoxínum en heimilt er samkvæmt ákvæðum um leyfilegt hámarks magn, mega ekki fara í dreifingu, hvorki óbreyttar, blandaðar öðrum matvælum né sem innihaldsefni í öðrum matvælum.

Samkvæmt 5. gr. reglugerðar (EBE) nr. 315/93 geta aðildarríkin haldið í gildi innlendum ákvæðum, sem varða leyfilegt hámark aflatoxína í ákveðnum matvælum, hafi ekki verið sett nein bandalagsákvæði um þau.

Eins og nú standa sakir nægir að setja almenn ákvæði um unnin og samsett matvæli. Ef nauðsyn krefur er heimilt að setja ákvæði um leyfilegt hámark aflatoxína í unnum og samsettum matvælum.

Haft hefur verið samráð við vísindanefndina um matvæli varðandi ákvæði, sem geta haft áhrif á almannaeilbrigði, í samræmi við 3. gr. reglugerðar (EBE) nr. 315/93.

Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit fastanefndarinnar um matvæli.

SAMPYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Reglugerð (EB) nr. 194/97 er breytt sem hér segir:

1. Í stað 1. mgr. 2. gr. komi eftirfarandi:

- „1. a) Þegar vörurnar, sem um getur í viðaukanum við þessa reglugerð, eru markaðssettar skulu þær ekki innihalda mengunarefni yfir þeim mörkum sem eru tilgreind þar.
- b) Þau ákvæði um mesta leyfilega hámarks magn, sem gilda um afurðirnar sem mælt er fyrir um í liðum I.2.1.1.1 og I.2.1.2.1 í viðaukanum, skulu einnig gilda um unnar afurðir úr þeim hafi ekki verið sett sérstök ákvæði um leyfilegt hámarks magn í þeim unnu afurðum sem hér um ræðir.
- c) Ákvæðin um leyfilegt hámarks magn, sem gilda um þurrkaðar eða unnar mjólkurafurðir eða afurðir samsettar úr tveimur eða fleiri innihaldsefnum, skulu vera þau sem mælt er fyrir um í lið I.2.1.3 í viðaukanum um mjólk, að teknu tilliti til breytinga á styrkleika sem stafa af þurrkuninni eða vinnsluferlinu eða breytinga á hlutfallslegum styrk innihaldsefna í afurðinni hafi ekki verið sett sérstök ákvæði um leyfilegt hámarks magn í þessum þurrkuðu, unnu eða samsettu afurðum.”

2. Í 2. gr. bætist við eftirfarandi 4. og 5. mgr.:

- „4. Hvað varðar afurðirnar sem nefndar eru í lið I.2.1 í viðaukanum er lagt bann við því:
 - að blanda afurðum, sem samræmast þeim ákvæðum um leyfilegt hámarks magn sem mælt er fyrir um í viðaukanum, saman við afurðir sem innihalda meira en leyfilegt hámarks magn eða blanda afurðum, sem á að flokka eða meðhöndla með öðrum aðferðum, saman við afurðir sem eru ætlaðar beint til manneldis eða á að nota sem innihaldsefni í matvælum,
 - að nota afurðir, sem samræmast ekki þeim ákvæðum um leyfilegt hámarks magn sem mælt er fyrir um í liðum I.2.1.1.1, I.2.1.2.1 og I.2.1.3, sem innihaldsefni við framleiðslu á öðrum matvælum,
 - að afeitra afurðir með efnameðhöndlun.

5. Setja má á markað jarðhnetur, hnetur og þurrkaða ávexti, sem samræmist ekki þeim ákvæðum um leyfilegt hámarksmagn sem mælt er fyrir um í lið I.2.1.1.1 í viðaukanum, og korn sem samræmist ekki þeim ákvæðum um leyfilegt hámarksmagn, sem mælt er fyrir um í lið I.2.1.2.1, að því tilskildu að:

a) þessar afurðir:

- séu hvorki ætlaðar beint til manneðis né til nota sem innihaldsefni í matvælum,
- samræmist þeim ákvæðum um leyfilegt hámarksmagn í jarðhnetum sem mælt er fyrir um í lið I.2.1.1.2 í viðaukanum og ákvæðum um hnetur og þurrkaða ávexti í lið I.2.1.1.3 í viðaukanum, og
- séu meðhöndlaðar með flokkun eða öðrum aðferðum og að leyfilegt hámarksmagn, að lokinni þeirri meðhöndlun, sé ekki umfram það hámarksmagn, sem mælt er fyrir um í liðum I.2.1.1.1 og I.2.1.2.1 í viðaukanum, og að þessi meðhöndlun hafi ekki í för með sér myndun annarra skaðlegra efnaleifa;

b) fyrirhuguð notkun þessara afurða sé sýnd með skýrum merkingum þar sem fram kemur að „afurðina verður að flokka eða meðhöndla með öðrum aðferðum til þess að draga úr innihaldi aflatoxína áður en hún er notuð til manneðis eða hún er notuð sem innihaldsefni í matvælum“.

3. Eftirfarandi texta er bætt við í lið I, „Mengunarefni í landbúnaði“ í viðaukanum:

„2. Sveppaeitur (mýkótóxín)

2.1. Aflatoxín

Afurðir	Aflatoxín: leyfilegt hámarksmagn ⁽¹⁾ (µg/kg)			Sýnatöku- aðferð	Tilvísunar- greiningaraðferð
	B ₁	B ₁ +B ₂ +G ₁ +G ₂	M ₁		
2.1.1. Jarðhnetur, hnetur og þurrkaðir ávextir					
2.1.1.1. Jarðhnetur, hnetur og þurrkaðir ávextir og unnar afurðir úr þeim, ætluð beint til manneðis eða sem innihaldsefni í matvælum.	2 ⁽⁴⁾	4 ⁽⁴⁾	–	Tilskipun 98/53/EB (*)	Tilskipun 98/53/EB
2.1.1.2. Jarðhnetur sem flokka á eða meðhöndla með öðrum aðferðum áður en þær eru notaðar til manneðis eða notaðar sem innihaldsefni í matvælum.	8 ⁽⁴⁾	15 ⁽⁴⁾	–	Tilskipun 98/53/EB	Tilskipun 98/53/EB
2.1.1.3. Hnetur og þurrkaðir ávextir sem flokka á eða meðhöndla með öðrum aðferðum áður en þau eru notuð til manneðis eða notuð sem innihaldsefni í matvælum	5 ⁽⁴⁾⁽⁵⁾	10 ⁽⁴⁾⁽⁵⁾	–	Tilskipun 98/53/EB	Tilskipun 98/53/EB

Afurðir	Aflatoxín: leyfilegt hámarks magn ⁽¹⁾ (µg/kg)			Sýnatöku- aðferð	Tilvísunar- greiningaraðferð
	B ₁	B ₁ +B ₂ +G ₁ +G ₂	M ₁		
2.1.2. Korn (þar á meðal bókhveiti, <i>Fagopyrum sp.</i>).					
2.1.2.1. Korn (þar á meðal bókhveiti, <i>Fagopyrum sp.</i>) og unnar afurðir úr því sem nota á beint til manneldis eða sem innihaldsefni í matvælum.	2	4	–	Tilskipun 98/53/EB	Tilskipun 98/53/EB
2.1.2.2. Korn (þar á meðal bókhveiti, <i>Fagopyrum sp.</i>), sem á að flokka eða meðhöndla með öðrum aðferðum, áður en þess er neytt eða það er notað sem innihaldsefni í matvælum.	– ⁽⁶⁾	– ⁽⁶⁾	–	Tilskipun 98/53/EB	Tilskipun 98/53/EB
2.1.1.3. Mjólk (hrámjólk, mjólk til framleiðslu á afurðum að stofni til úr mjólk og hitameðhöndluð mjólk samkvæmt skilgreiningu í tilskipun ráðsins 92/46 (EBE) frá 16. júní 1992 þar sem mælt er fyrir um heilbrigðisreglur sem varða framleiðslu og markaðssetningu hrámjólkur, hitameðhöndlaðrar mjólkur og afurða að stofni til úr mjólk)	–	–	0,05	Tilskipun 98/53/EB	Tilskipun 98/53/EB

⁽⁴⁾ Ákvæði um leyfilegt hámarks magn skulu gilda um ætan hluta jarðhnetna, hnetna og þurrkaðra ávaxta. Ef hnetur eru efnagreindar „með skurn“ skulu útreikningar á innihaldi aflatoxína miðast við að öll mengandi efni séu í æta hlutanum.

⁽⁵⁾ Endurskoða skal ákvæði um leyfilegt hámarks magn fyrir 1. júlí 1999 með hliðsjón af framförum á sviði vísinda- og tæknipokkingar.

⁽⁶⁾ Hafi ákvæði um leyfilegt hámarks magn ekki verið sett fyrir 1. júlí 1999 skulu þau ákvæði gilda sem fram koma í lið 2.1.2.1 í töflunni um korn.

^(*) Stj.útd. EB L 201, 17. 7. 1998, bls. 93.

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi 20 dögum eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna*.

Hún kemur til framkvæmda 1. janúar 1999.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 16. júlí 1998.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Franz FISCHLER

framkvæmdastjóri.

TILSKIPUN FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR 98/53/EB**frá 16. júlí 1998****um sýnatöku- og greiningaraðferðir vegna opinbers eftirlits með magni tiltekinna mengunarefna í matvælum(*)**FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUBANDALAG-
ANNA HEFUR,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins,

með hliðsjón af tilskipun ráðsins 85/591/EBE frá 20. desember 1985 um að koma á bandalagsaðferðum við sýnatöku og greiningu vegna matvælaeftirlits ⁽¹⁾, einkum 1. gr.,*og að teknu tilliti til eftirfarandi:*Með reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1525/98 frá 16. júlí 1998 um breytingu á reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 194/97 um hámarks magn tiltekinna mengunarefna í matvælum ⁽²⁾ eru fest ákvæði um leyfilegt hámarks magn aflatoxína í tilteknum matvælum.Með tilskipun ráðsins 93/99/EBE frá 29. október 1993 um viðbótarákvæði um opinbert matvælaeftirlit ⁽³⁾ er kveðið á um kerfi gæðastaðla fyrir þær rannsóknarstofur sem aðildarríkin hafa falið opinbert matvælaeftirlit.

Nákvæmni mælinga á innihaldi aflatoxína ræðst einkum af sýnatökunni, því að dreifing aflatoxína er fjarri því að vera einsleit í hverri framleiðslueiningu.

Nauðsynlegt sýnist að ákvarða almenn skilyrði sem greiningaraðferð þarf að uppfylla svo að tryggt sé að rannsóknarstofur, sem annast eftirlit, styðjist við greiningaraðferðir sem eru allar svipaðar hvað varðar áreiðanleika.

Ákvæðin um sýnatöku og greiningaraðferðir voru sett með hliðsjón af núverandi þekkingu og þau má laga að framförum á sviði vísinda- og tækniþekkingar.

Þær sýnatökuaðferðir, sem nú eru notaðar af hálfu lögbærra yfirvalda, eru mjög breytilegar eftir aðildarríkjum. Lögbær yfirvöld í sumum aðildarríkjanna geta

ekki komið því við að taka með stuttum fyrirvara í gildi öll ákvæði þessarar tilskipunar. Þess vegna er nauðsynlegt að veita þeim hæfilegan frest til þess að festa þessi ákvæði í gildi.

Aðildarríkin verða smám saman að breyta aðferðum sínum við sýnatöku þannig að þær samræmist ákvæðunum í viðaukum þessarar tilskipunar þegar tilskipunin á að koma til framkvæmda. Þess vegna skal kanna reglulega hvernig beitingu þessara ákvæða er háttað í aðildarríkjunum.

Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari tilskipun, eru í samræmi við álit fastanefndarinnar um matvæli.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:*1. gr.*

Aðildarríkin skulu gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til þess að tryggja að taka sýna vegna opinbers eftirlits með magni aflatoxína í matvælum sé í samræmi við þær aðferðir sem lýst er í I. viðauka þessarar tilskipunar.

2. gr.

Aðildarríkin skulu gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til þess að tryggja að undirbúningur sýna og þær aðferðir, sem notaðar eru við opinbert eftirlit með styrk aflatoxína í matvælum, séu í samræmi við þær viðmiðanir sem lýst er í II. viðauka þessarar tilskipunar.

3. gr.

Aðildarríkin skulu, eigi síðar en 31. desember 2000, samþykkja nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að ákvæðum þessarar tilskipunar. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessi ákvæði skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þau verða birt opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

(*) Þessi EB-gerð, sem birtist í Stjttö. EB L 201, 17.7.1998, bls. 93, var nefnd í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 93/1999 frá 16. júlí 1999 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn, sjá þessa útgáfu af EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópubandalaganna.

(1) Stjttö. EB L 372, 31. 12. 1985, bls. 50.

(2) Stjttö. EB L 201, 17. 7. 1998, bls. 43.

(3) Stjttö. EB L 290, 24. 11. 1993, bls. 14.

4. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópu-bandalaganna*.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 16. júlí 1998.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Franz FISCHLER

framkvæmdastjóri.

*I. VIÐAUKI***Aðferðir við sýnatöku vegna opinbers eftirlits með styrk aflatoxína í tilteknum matvælum****1. Tilgangur og gildissvið**

Sýni til opinbers eftirlits á magni aflatoxína í matvælum skulu tekin samkvæmt þeim aðferðum sem er lýst hér á eftir. Safnsýni, tekin á þann hátt, skulu talin dæmigerð fyrir framleiðslueininguna. Ákvarðað skal á grundvelli þess magns, sem finnst í rannsóknarsýnum, hvort farið sé að öllum ákvæðum um hámarksmagn sem mælt er fyrir um í reglugerð ráðsins (EB) nr. 1525/98.

2. Skilgreiningar

Framleiðslueining: sanngreinanlegt magn af matvöru, afhent í einu, sem opinber sýnatöku maður staðfestir að hafi sameiginleg einkenni, svo sem hvað varðar uppruna, afbrigði, gerð umbúða, pakkanda, sendanda eða merkingar.

Framleiðsluhluti: tiltekinn hluti stórrar framleiðslueiningar sem valinn er þannig að það samræmist sýnatökuaðferðinni sem notuð er við þennan tiltekna hluta. Hver framleiðsluhluti skal vera skilinn frá öðrum og sanngreinanlegur.

Hlutasýni: magn efnis tekið á sama stað í framleiðslueiningunni eða framleiðsluhlutanum.

Safnsýni: sameinuð heild allra hlutasýna sem tekin eru úr framleiðslueiningu eða framleiðsluhluta.

Rannsóknarsýni: sýni ætlað til rannsókna á rannsóknarstofu (= undirsýni).

3. Almenn ákvæði**3.1. Starfsfólk**

Sýnataka skal gerð af viðurkenndum aðila svo sem kveðið er á um af aðildarríkjunum.

3.2. Efni til sýnatöku

Taka ber sýni úr hverri framleiðslueiningu sem rannsaka á. Ef um stórar framleiðslueiningar er að ræða skal, samkvæmt sérákvæðum í 5. lið þessa viðauka, skipta þeim í framleiðsluhluta og skal taka sýni úr hverjum þeirra fyrir sig.

3.3. Varúðarráðstafanir

Gera þarf varúðarráðstafanir þegar rannsóknarsýni eru tekin og undirbúin til þess að forðast breytingar sem myndu hafa áhrif á aflatoxíninnihaldið, hafa slæm áhrif á niðurstöðu greiningarinnar eða gera safnsýnin ódæmigerð.

3.4. Hlutasýni

Hlutasýni skulu tekin sem víðast úr framleiðslueiningunni. Sé ekki farið eftir þessari aðferð verður að færa það í skrána sem kveðið er á um í lið 3.8.

3.5. Undirbúningur safnsýnanna og rannsóknarsýnanna (undirsýni)

Safnsýni eru mynduð með því að sameina hlutasýnin og blanda þeim nægilega saman. Að lokinni blöndun skal skipta safnsýninu í nokkur jafnstór undirsýni samkvæmt sérákvæðum í 5. lið þessa viðauka.

Blöndunin er nauðsynleg til þess að tryggja að hvert undirsýni innihaldi skammta úr allri framleiðslueiningunni eða öllum framleiðsluhlutanum.

3.6. Samhliða sýni

Taka ber samhliða sýni, vegna fullnustu ákvæða eða verslunarverndar eða vegna úrskurðarmála, úr rannsóknarsýni, sem hefur verið gert einsleitt, svo fremi að það stangist ekki á við reglur aðildarríkja um sýnatöku.

3.7. *Pökkun og flutningur á rannsóknarsýnum*

Hvert rannsóknarsýni skal sett í hreinar, hvarftregar umbúðir sem verja það nægilega gegn mengun og skemmdum í flutningi. Gera skal allar varúðarráðstafanir til þess að koma í veg fyrir breytingu á samsetningu rannsóknarsýna sem gæti átt sér stað á meðan á flutningi eða geymslu stendur.

3.8. *Innsiglan og merking sýna*

Hvert sýni, sem tekið er til opinberra nota, skal innsiglað á sýnatökustað og merkt samkvæmt reglugerðum aðildarríkisins. Halda skal skrá yfir hverja sýnatöku þannig að hver framleiðslueining verði ótvírætt sanngreinanleg og tilgreina skal dagsetningu og sýnatökustað ásamt öðrum viðbótarupplýsingum sem gætu komið greinandanum að notum.

4. **Skýringarákvæði**4.1. *Mismunandi framleiðslueiningar*

Matvæli eru ýmist seld í lausu, í umbúðum eða stökum einingum (svo sem sekkjum, pokum og smásölupakkningum). Beita má sýnatökuaðferðinni á allar matvörur í hvaða formi sem þær eru settar á markað.

Með fyrirvara um þau sérstöku ákvæði, sem mælt er fyrir um í 5. lið þessa viðauka, má styðjast við eftirfarandi formúlu til leiðbeiningar við sýnatöku úr framleiðslueiningum sem fara á markað sem stakar einingar (svo sem sekkir, pokar og smásölupakkningar):

$$\text{Sýnatökutíðni} = \frac{\text{Þyngd framleiðslueiningar} \times \text{þyngd hlutasýnis}}{\text{Þyngd safnsýnis} \times \text{þyngd stakrar einingar}}$$

– Þyngd: í kg

Sýnatökutíðni: n-tí hver sekkur eða poki sem taka ber hlutasýni úr (tugabrot skal námunda að næstu heilu tölu).

4.2. *Þyngd hlutasýnis*

Þyngd hlutasýnis ætti að vera um 300 grömm nema kveðið sé á um annað í 5. lið þessa viðauka. Ef um er að ræða framleiðslueiningu með smásölupakkningum ræðst þyngd hlutasýnisins af þyngd smásölupakkningarinnar.

4.3. *Fjöldi hlutasýna í framleiðslueiningum sem eru minna en 15 tonn*

Fjöldi hlutasýna, sem taka á, er kominn undir þyngd framleiðslueiningarinnar, skal þó minnstur vera 10 sýni og mestur 100 sýni, nema kveðið sé á um annað í 5. lið þessa viðauka. Styðjast má við tölurnar í töflunni hér fyrir neðan við ákvörðun á þeim fjölda hlutasýna sem taka ber.

Tafla 1: Fjöldi hlutasýna sem taka ber úr mismunandi þyngdarflokkum framleiðslueininga

Þyngd (tonn)	Fjöldi framleiðslueininga
≤ 0,1	10
> 0,1 - ≤ 0,2	15
> 0,2 - ≤ 0,5	20
> 0,5 - ≤ 1,0	30
> 1,0 - ≤ 2,0	40
> 2,0 - ≤ 5,0	60
> 5,0 - ≤ 10,0	80
> 10,0 - ≤ 15,0	100

5. **Sérákvæði**5.1. *Almennt yfirlit yfir sýnatökuaðferðina fyrir jarðhnetur, hnetur, þurrkaða ávexti og korn***Tafla 2:** Skipting framleiðslueininga í framleiðsluhluta eftir afurðum og þyngd á framleiðslueiningu

Vara	Þyngd framleiðslueiningar (tonn)	Þyngd eða fjöldi framleiðsluhluta	Fjöldi hlutasýna	Þyngd safnsýna (kg)
Þurrkaðar fíkjur og aðrir þurrkaðir ávextir	≥ 15	15-30 tonn	100	30
	< 15	—	10-100(*)	≤ 30
Jarðhnetur, pistasíuhnetur, parahnetur og aðrar hnetur	≥ 500	100 tonn	100	30
	> 125 og < 500	5 framleiðsluhlutar	100	30
	≥ 15 og ≤ 125	25 tonn	100	30
	< 15	—	10-100(*)	≤ 30
Kornvörur	≥ 1 500	500 tonn	100	30
	> 300 og < 1 500	3 framleiðsluhlutar	100	30
	≥ 50 og ≤ 300	100 tonn	100	30
	< 50	—	10-100(*)	1-10

(*) Fer eftir þyngd framleiðslueiningarinnar - sjá lið 4.3. eða 5.3. í þessum viðauka.

5.2. *Jarðhnetur, pistasíuhnetur og parahnetur**Þurrkaðar fíkjur**Korn (framleiðslueiningar ≥ 50 tonn)*5.2.1. *Sýnatökuaðferð*

- Ef hægt er að skilja framleiðsluhluta sundur á hlutbundinn hátt verður að skipta hverri framleiðslueiningu í framleiðsluhluta samkvæmt lið 5.1 í töflu 2. Þyngd framleiðslueiningarinnar er ekki alltaf heilt margfeldi af þyngd framleiðsluhlutanna og með hliðsjón af því má þyngd framleiðsluhlutanna mest vera 20% meiri en tilgreind þyngd,
- sýnataka skal fara fram í hverjum framleiðsluhluta fyrir sig,
- fjöldi hlutasýna: 100. Ef framleiðslueiningar eru undir 15 tonnum fer fjöldi hlutasýna sem taka ber eftir þyngd framleiðslueiningarinnar og skal fjöldinn vera minnstur 10 og mestur 100 (sjá lið 4.3),
- þyngd safnsýnis = 30 kg sem skal vera blandað og skipta ber í þrjú jafnstór undirsýni, sem hvert vegur 10 kg, áður en þau verða möluð (þessi skipting í þrjú undirsýni er óþörf ef um er að ræða jarðhnetur, hnetur og þurrkaða ávexti sem flokka á frekar eða eiga að hljóta frekari hlutbundna meðhöndlun, en það hins vegar er háð því að fyrir hendi sé búnaður sem gerir það kleift að búa til einsleitt 30 kg sýni). Ef þyngd safnsýna er minni en 10 kg skal ekki skipta þeim í þrjú undirsýni,
- rannsóknarsýni: undirsýni sem vegur 10 kg (hvert undirsýni skal fín mala sérstaklega og það blandað vandlega til þess að það verði fullkomlega einsleitt, til samræmis við þau ákvæði sem mælt er fyrir um í II. viðauka,
- ef ekki er hægt að koma við þeirri sýnatökuaðferð, sem lýst er hér að framan vegna afleiðinga sem það hefði á verslun vegna skemmda á framleiðslueiningunni (vegna umbúða, flutningsmáta o.s.frv.), er heimilt að beita annarri aðferð við sýnatöku að því tilskildu að hún sé svo dæmigerð sem framast er kostur og að henni hafi að fullu verið lýst og hún studd traustum rökum.

5.2.2. Samþykki fyrir framleiðslueiningu eða framleiðsluhluta

- Ef um er að ræða jarðhnetur, hnetur og þurrkaða ávexti sem á að flokka eða meðhöndla á annan hátt:
 - samþykki ef safnsýnið eða meðaltal undirsýna samræmist ákvæðum um leyfilegt hámark,
 - synjun ef safnsýnið eða meðaltal undirsýna fer yfir leyfilegt hámark,
- ef um er að ræða jarðhnetur, hnetur, þurrkaða ávexti og korn sem ætluð eru beint til manneldis:
 - samþykki ef ekkert undirsýna fer yfir leyfilegt hámark,
 - synjun ef eitt eða fleiri undirsýnanna fara yfir leyfilegt hámark,
 - ef safnsýnið er undir 10 kg:
 - samþykki ef safnsýnið samræmist ákvæðum um leyfilegt hámark,
 - synjun ef safnsýnið fer yfir leyfilegt hámark.

5.3. *Hnetur aðrar en jarðhnetur, pistasíuhnetur og parahnetur**Þurrkaðir ávextir aðrir en fikjur**Korn (framleiðslueiningar undir 50 tonnum)*

5.3.1. Sýnatökuaðferð

Fyrir þessar afurðir má nota þá sýnatökuaðferð sem mælt er fyrir um í lið 5.2.1. Með hliðsjón af því hversu sjaldgæft er að þessar afurðir mengist og/eða með hliðsjón af nýjum gerðum umbúða, sem heimilt er að selja þessar afurðir í, má þó nota einfaldari sýnatökuaðferðir.

Fyrir framleiðslueiningar kornafurða, sem eru undir 50 tonnum, má styðjast við sýnatökuaætlan, sem er breytileg eftir þyngd framleiðslueiningar hverju sinni, þar sem 10 til 100 hlutasýni, hvert 100 grömm að þyngd, eru tekin og þau gefa safnsýni sem er 1 til 10 kg. Styðjast má við tölurnar í eftirfarandi töflu til þess að ákvarða fjölda þeirra hlutasýna sem taka ber.

Tafla 3: *Fjöldi hlutasýna sem taka ber úr mismunandi þyngdarflokkum framleiðslueininga af korni*

Þyngd (tonn)	Fjöldi framleiðslueininga
≤ 1	10
> 1 - ≤ 3	20
> 3 - ≤ 10	40
> 10 - ≤ 20	60
> 20 - ≤ 50	100

5.3.2. Samþykki fyrir framleiðslueiningu eða framleiðsluhluta

Sjá lið 5.2.2.

5.4. *Mjólk*

5.4.1. Sýnatökuaðferð

Sýnataka í samræmi við ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar 91/180/EBE frá 14. febrúar 1991 þar sem mælt er fyrir um ákvæðnar aðferðir við greiningu og próf á hrámmjólk og hitameðhöndlaðri mjólk ⁽¹⁾:

- fjöldi hlutasýna: lágmark 5,
- þyngd safnsýnis: lágmark 0,5 kg eða lítrar.

⁽¹⁾ Stjtið. EB L 93, 13. 4. 1991, bls. 1.

- 5.4.2. Samþykki fyrir framleiðslueiningu eða framleiðsluhluta
- samþykki ef safnsýnið samræmist ákvæðum um leyfilegt hámark,
 - synjun ef safnsýnið fer yfir leyfilegt hámark.
- 5.5. *Afleiddar afurðir og samsett matvæli*
- 5.5.1. Mjólkurafurðir
- 5.5.1.1. Sýnatökuaðferð
- Sýnataka í samræmi við tilskipun framkvæmdastjórnarinnar 87/524/EBE frá 6. október 1987 þar sem mælt er fyrir um aðferðir innan bandalagsins við sýnatöku fyrir efnagreiningu vegna eftirlits með mjólkurvörum ⁽¹⁾.
- Fjöldi hlutasýna: lágmark 5.
- Samsvarandi aðferðir eru notaðar fyrir aðrar mjólkurafurðir.
- 5.5.1.2. Samþykki fyrir framleiðslueiningu eða framleiðsluhluta
- samþykki ef safnsýnið samræmist ákvæðum um leyfilegt hámark,
 - synjun ef safnsýnið fer yfir leyfilegt hámark.
- 5.5.2. Aðrar afleiddar afurðir með mjög léttum ögnum, svo sem mjöl, fíkjumauk, hnetusmjör (einsleit dreifing aflatoxínmengunar).
- 5.5.2.1. Sýnatökuaðferð
- Fjöldi hlutasýna: 100. Fyrir framleiðslueiningar undir 50 tonnum skal fjöldi hlutasýna vera 10 til 100 og fara eftir þyngd framleiðslueiningarinnar (sjá 3. töflu við lið 5.3.1 í þessum viðauka),
 - þyngd hlutasýna á að vera um 100 grömm. Ef um er að ræða framleiðslueiningar í smásöluumbúðum fer þyngd hlutasýna eftir þyngd smásöluumbúðanna,
 - þyngd safnsýnis = 1-10 kg nægilega blandað.
- 5.5.2.2. Fjöldi sýna sem taka ber
- Fjöldi safnsýna sem taka ber fer eftir þyngd framleiðslueiningarinnar. Skiptingu stórra framleiðslueininga í framleiðsluhluta skal háttað svo sem kveðið er á um fyrir korn í lið 5.2.,
 - taka ber sýni úr hverjum framleiðsluhluta fyrir sig.
- 5.5.2.3. Samþykki fyrir framleiðslueiningu eða framleiðsluhluta
- samþykki ef safnsýnið samræmist ákvæðum um leyfilegt hámark,
 - synjun ef safnsýnið fer yfir leyfilegt hámark.
- 5.6. *Aðrar afleiddar afurðir með tiltölulega stórum kornum (misleit dreifing aflatoxínmengunar)*
- Sýnatökuaðferð og samþykki eins og kveðið er á um í liðum 5.2 og 5.3 í þessum viðauka um ónnar landbúnaðarafurðir.

(1) Stjtöð. EB L 306, 28. 10. 1987, bls. 24.

II. VIÐAUKI

Undirbúningur sýna og viðmiðanir fyrir greiningaraðferðir notaðar við opinbert eftirlit með magni aflatoxína í tilteknum matvælum

1. Inngangur

1.1. Varúðarráðstafanir

Við framkvæmdina skal útiloka sólarljós eins og hægt er því að aflatoxín brotnar smám saman niður vegna áhrifa útfjólublás ljóss. Þar eð dreifing aflatoxína er fjarri því að vera einsleit ber að undirbúa sýni, einkum þegar þau eru gerð einsleit, með mikilli varfærni.

Nota ber allt efni, sem rannsóknarstofan tekur á móti, við undirbúning prófunarefnis.

1.2. Útreikningur á hlutfalli skurnar/hnetukjarna í heilum hnetum

Þau mörk fyrir aflatoxín, sem sett eru í reglugerð ráðsins (EB) nr. 1525/98, gilda um æta hlutann:

Hægt er að ákvarða magn aflatoxína í æta hlutanum með því að:

- skurna sýni af hnetum „í skurn“ og ákvarða magn aflatoxína í æta hlutanum,
- nota undirbúningsaðferðina fyrir hnetur „í skurn“. Í sýnatöku- og greiningaraðferðinni ber að áætla þyngd hnetukjarnanna í safnsýninu. Þyngd hnetukjarnanna í safnsýninu er áætluð þegar skilgreindur hefur verið hæfilegur stuðull fyrir hlutfallið milli hnetuskurnar og hnetukjarna í heilum hnetum. Stuðst er við þetta hlutfall til þess að reikna magn kjarnanna í vörusýninu sem tekið er við undirbúning sýnis eða við greiningu. Um það bil 100 heilar, stakar hnetur eru teknar frá af handahófi úr framleiðslueiningunni eða þær eru teknar úr hverju einasta safnsýni. Hlutfallið, fyrir hvert rannsóknarsýni, má finna með því að vigta heilar hnetur, skurna þær og vigta á ný skurn og hnetukjarna hvort í sínu lagi. Hlutfallið milli skurnar og hnetukjarna má þó sannreyna á rannsóknarstofunni með endurteknum mælingum á sýnum og hægt er að styðjast við það í greiningarvinnu síðar. Ef tiltekið rannsóknarsýni brýtur í bága við einhver ákvæði um mörk ber að ákvarða hlutfallið fyrir viðkomandi sýni með því að nota um það bil 100 hnetur sem teknar voru frá.

2. Meðhöndlun sýnisins við móttöku á rannsóknarstofunni

Hvert rannsóknarsýni er fín malað og blandað vandlega saman með aðferð sem sannað þykir að tryggji fullkomna einsleitni.

3. Frekari skipting sýna vegna fullnustu ákvæða eða verslunarverndar

Taka ber samhliða sýni, vegna fullnustu ákvæða eða verslunarverndar eða vegna úrskurðarmála, úr einsleitu efni, svo fremi að það stangist ekki á við reglur aðildarríkja um sýnatöku.

4. Greiningaraðferð, sem nota ber á rannsóknarstofunni, og kröfur um eftirlit á rannsóknarstofunni

4.1. Skilgreiningar

Nokkrar af helstu skilgreiningum sem rannsóknarstofan þarf að styðjast við eru eftirfarandi: Þær samkvæmnisfæribreytur, sem oftast er vitnað í, eru endurtekningarnákvæmni og samanburðarnákvæmni.

$r =$ Endurtekningarnákvæmni (repeatability): það gildi sem er stærra en tölulegur mismunur tveggja stakra prófniðurstaðna, sem eru fengnar við endurtekningarnákvæm skilyrði (það er sama sýni, sami starfsmaður, sami tækjabúnaður, sama rannsóknarstofa og með skömmu millibili), og vænta má að liggja innan tiltekinna líkinda (venjulega 95%), og því er $r = 2,8 \times s_r$.

- s_r = Staðalfrávik, reiknað út frá niðurstöðum sem eru fengnar við endurtekningarnákvæm skilyrði.
- RSD_r = Hlutfallslegt staðalfrávik, reiknað út frá niðurstöðum sem eru fengnar við endurtekningarnákvæm skilyrði $[(S_r/x) \times 100]$, þar sem x er meðaltal niðurstaðna fyrir allar rannsóknarstofur og öll sýni.
- R = Samanburðarnákvæmni (reproducibility): það gildi sem er stærra en tölulegur mismunur stakra prófniðurstaðna, sem eru fengnar við samanburðarnákvæm skilyrði (það er sem starfsmenn á mismunandi rannsóknarstofum fá með staðlaðri prófunaraðferð á sams konar efni), og vænta má að liggi innan tiltekinna líkinda (venjulega 95 %); $R = 2,8 \times s_R$.
- s_R = Staðalfrávik, reiknað út frá niðurstöðum sem eru fengnar við samanburðarnákvæm skilyrði.
- RSD_R = Hlutfallslegt staðalfrávik, reiknað út frá niðurstöðum sem eru fengnar við samanburðarnákvæm skilyrði $[(S_R/x) \times 100]$.

4.2. *Almennar kröfur*

Greiningaraðferðir, sem notaðar eru við matvælaeftirlit, skulu, eftir því sem kostur er, samræmast þeim ákvæðum sem mælt er fyrir um í 1. og 2. lið í viðauka við tilskipun ráðsins 85/591/EBE.

4.3. *Sérstakar kröfur*

Hafi ekki verið mælt fyrir um neinar sérstakar aðferðir til þess að ákvarða styrk aflatoxína í matvælum á vettvangi bandalagsins er rannsóknarstofum heimilt að velja hverja þá aðferð sem samræmist eftirfarandi viðmiðunum:

Viðmiðun	Styrkleikasvið	Ráðlögð gildi	Hæsta leyfilega gildi
Núllprófssýni	Öll	Óverulegt	
Endurheimt – Aflatoxín M1	0,01-0,5 µg/l >0,05 µg/l	60 til 120 % 70 til 110 %	
Endurheimt – Aflatoxín B_1, B_2, G_1, G_2	<1,0 µg/l 1-10 µg/l >10 µg/l	50 til 120 % 70 til 110 % 80 til 110 %	
RSD_R að því er varðar samkvæmni	Öll	Sem leidd eru af Horwitz-jöfnunni	2 x gildið sem leitt er af Horwitz-jöfnunni

RSD_r að því er varðar samkvæmni má reikna sem 0,66 sinnum SRDR að því er varðar samkvæmni við tilgreindan styrkleika.

Athugasemdir:

- Gildin eiga bæði við um B_1 og summuna af $B_1 + B_2 + G_1 + G_2$,
- ef birta á upplýsingar um summuna af einstökum aflatoxínum $B_1 + B_2 + G_1 + G_2$ skal svörun hvers þeirra við greiningaraðferðinni annaðhvort vera þekkt eða jafngild innbyrðis,
- greiningarmörk aðferðanna eru ekki tilgreind þar eð samkvæmnisgildin eru gefin við tilgreindan styrkleika,
- samkvæmnisgildin eru reiknuð samkvæmt Horwitz-jöfnunni, það er að segja:
 $RSD_R = 2^{(1 - 0,5 \log C)}$

þar sem:

- RSD_R er hlutfallslegt staðalfrávik reiknað út frá niðurstöðum sem eru fengnar við samanburðarnákvæm skilyrði $[(S_R/x) \times 100]$
- C er styrkhlutfallið (það er að segja $1 = 100 \text{ g}/100 \text{ g}$, $0,001 = 1 \text{ 000 mg}/\text{kg}$).

Þetta er almenn samkvæmnisjafna sem reynst hefur óháð greiniefni og efnaumhverfi en, sem í flestum venjubundnum greiningaraðferðum, er einungis háð styrkleikanum.

4.4. *Útreikningar á endurheimt*

Greina ber frá niðurstöðum greininga, leiðréttum eða óleiðréttum, að því er varðar endurheimt. Endurheimtuhlutfallið skal tilgreint.

4.5. *Gæðastaðlar fyrir rannsóknarstofur*

Rannsóknarstofur verða að fara að tilskipun ráðsins 93/99/EBE.

2000/EES/55/04

**ÁKVÖRÐUN SAMEIGINLEGU EES-NEFNDARINNAR
nr. 94/1999****frá 16. júlí 1999****um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun)
við EES-samninginn**

SAMEIGINLEGA EES-NEFNDIN HEFUR,

með hliðsjón af samningnum um Evrópska efnahags-
svæðið, eins og hann var aðlagður með bókun um breyt-
ingu á samningnum um Evrópska efnahagsvæðið, er
nefnist hér á eftir samningurinn, einkum 98. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

II. viðauka við samninginn var breytt með ákvörðun
sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 17/1995 frá 24. febrúar
1995⁽¹⁾.

Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 98/37/EB frá 22. júní
1998 um samræmingu laga aðildarríkjanna um vélar⁽²⁾
skal felld inn í samninginn.

ÁKVEÐIÐ EFTIRFARANDI:*1. gr.*

Eftirfarandi komi í stað 1. liðar (tilskipun ráðsins
89/392/EBE) í XXIV. kafla í II. viðauka við samninginn:

„1. **398 L 0037:** Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins
98/37/EB frá 22. júní 1998 um samræmingu laga
aðildarríkjanna um vélar (Stjtíð. EB L 207, 23.7.1998,
bls. 1).“

2. gr.

Fullgiltur texti tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins
98/37/EB á íslensku og norsku fylgir sem viðauki við
útgáfu þessarar ákvörðunar á hvoru máli fyrir sig.

3. gr.

Ákvörðun þessi öðlast gildi hinn 17. júlí 1999, að því
tilskildu að allar tilkynningar samkvæmt 1. mgr. 103. gr.
samningsins hafi verið sendar sameiginlegu EES-
nefndinni.

4. gr.

Ákvörðun þessi skal birt í EES-deild og EES-viðbæti við
Stjórnartíðindi Evrópubandalaganna.

Gjört í Brussel 16. júlí 1999.

Fyrir hönd sameiginlegu EES-nefndarinnar

N. v. Liechtenstein

formaður.

(1) Stjtíð. EB L 83, 13.4.1995, bls. 48 og EES-viðbætur við Stjtíð. EB nr. 13,
13.4.1995, bls. 32.

(2) Stjtíð. EB L 207, 23.7.1998, bls. 1.

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 98/37/EB

frá 22. júní 1998

um samræmingu laga aðildarríkjanna um vélar(*)

EVROÞUPINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS
HAGA,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins,
einkum 100. gr. a,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar,

með hliðsjón af álit efnahags- og félagsmálanefndarinnar ⁽¹⁾,

í samræmi við málsmeðferðina í 189. gr. b í sáttmálanum ⁽²⁾

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

1. Tilskipun ráðsins 89/392/EBE frá 14. júní 1989 um samræmingu laga aðildarríkjanna um vélar ⁽³⁾ hefur verið breytt oft og í veigamiklum atriðum. Til glöggvunar og hagræðingar er rétt að steypa þeirri tilskipun og breytingum við hana saman í einn texta.
2. Innri markaðurinn er svæði án innri landamæra þar sem tryggðir eru frjálsir vöruflutningar, frjálsir fólksflutningar, frjáls þjónustustarfsemi og frjálsir fjármagnsflutningar.
3. Véltekni sviðið er þýðingarmikill þáttur í tæknisviðinu og ein af mættarstöðunum í efnahagskerfi bandalagsins á sviði iðnaðar.
4. Draga má úr kostnaði þjóðfélagsins af fjölda slysa, sem rekja má beint til notkunar véla, með því að hafa öryggi að leiðarljósi við hönnun og smíði véla og með réttri uppsetningu þeirra og viðhaldi.
5. Aðildarríkjunum er skylt að gæta heilsu og öryggis þegna á yfirráðasvæðum sínum, einkum starfsmanna, og, eftir því sem við á, heilsu og öryggi húsdýra og öryggi eigna, meðal annars að því er varðar hættur sem stafa af notkun véla.
6. Löggjöf aðildarríkjanna um slysavarnir er ákaflega mismunandi. Viðeigandi skylduákvæði, oft að viðbættum tækniforskriftum sem í raun eru bindandi og/eða valfrjálsum stöðlum, hafa ekki endilega í för með sér mismunandi ástand í heilbrigðis- og öryggismálum en hindra þó viðskipti innan bandalagsins vegna innbyrðis ósamræmis. Enn fremur er verulegur munur milli aðildarríkjanna á vottun samræmis og vottunarkerfum fyrir vélar.
7. Samræma ber gildandi ákvæði í landslögum um heilsuvernd og öryggi, þar sem kveðið er á um varnir gegn hættum sem stafa af vélum, til að tryggja frjálsa flutninga á vélum án þess að draga úr þeim þörfu verndarákvæðum sem í gildi eru í aðildarríkjunum. Ákvæðum tilskipunar þessarar um hönnun og smíði véla, sem eru forsenda aukins öryggis á vinnustað, ber að fylgja eftir með sérákvæðum um varnir gegn tilteknum hættum sem geta stöðjað að starfsmönnum við vinnu sína og með ákvæðum sem taka mið af því að skipulega sé stuðlað að öryggi starfsmanna í vinnuumhverfinu.
8. Núverandi lög bandalagsins kveða á um, þrátt fyrir eina af grundvallarreglum bandalagsins, þ.e.a.s. frjálsa vöruflutninga, að fallast verði á viðskiptahindranir innan bandalagsins sem stafa af ósamræmi í löggjöf aðildarríkjanna er lýtur að markaðssetningu vara, að svo miklu leyti sem viðkomandi ákvæði geti talist nauðsynleg til að fullnægja ófrávikjanlegum kröfum.
9. Í 65. og 68. gr. hvítbókarinnar, sem leiðtogaráðið samþykkti í júní 1985 og fjallar um það hvernig innri markaðinum skuli komið til framkvæmda, er gert ráð fyrir nýrri aðferð við samhæfingu löggjafar. Í því tilviki verður samhæfing laga að takmarkast við þær kröfur einar sem nauðsynlegar eru til að fullnægja ófrávikjanlegum grunnkröfum um heilsuvernd og öryggi hvað varðar vélar. Kröfur þessar verða að koma í stað viðeigandi ákvæða í landslögum þar eð þær hafa grundvallarþýðingu.
10. Eitt meginmarkmiðið með tilskipun þessari og öryggisreglum, sem skilgreindar eru í grunnkröfunum, er að viðhalda og auka það öryggi sem aðildarríkin hafa náð.
11. Gildissvið tilskipunar þessarar verður að miða við almenna skilgreiningu á hugtakinu „vél“ til þess að svigrúm gefist fyrir tæknilega þróun á vélunum.

(*) Þessi EB-gerð, sem birtist í Stjtið. EB L 207, 23.7.1998, bls. 1, var nefnd í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 94/1999 frá 16. júlí 1999 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn, sjá þessa útgáfu af EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópubandalaganna.

(1) Stjtið. EB C 133, 28.4.1997, bls. 6.

(2) Álit Evrópuþingsins frá 17. september 1997 (Stjtið. EB C 304, 6.10.1997, bls. 79), sameiginleg afstaða ráðsins frá 24. mars 1998 (Stjtið. EB C 161, 27.5.1998, bls. 54) og ákvörðun Evrópuþingsins frá 30. apríl 1998 (Stjtið. EB C 152, 18.5.1998). Ákvörðun ráðsins frá 25. maí 1998.

(3) Stjtið. EB L 183, 29.6.1989, bls. 9. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 93/68/EBE (Stjtið. EB L 220, 30.8.1993, bls. 1).

- Próun vélasamstæða og -kerfa og hættur sem stafa af þeim eru sama eðlis og því er rétt að tilskipun þessi nái ótvírætt yfir þau.
12. Einnig er nauðsynlegt að setja reglur um öryggis-íhluti sem settir eru á markað sér og lýsir framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu yfir öryggishlutverki þessara íhluta.
 13. Á kaupstefnum, vörusýningum o.s.frv. verður að vera unnt að sýna vélar sem samræmast ekki ákvæðum tilskipunar þessarar. Þeir sem eiga hagsmuna að gæta verða þó að fá vitneskju um að vélnar samræmist ekki settum ákvæðum og að ekki sé hægt að kaupa þær í því ástandi.
 14. Hlíta verður grunnkröfum um heilsuvernd og öryggi til að tryggja að vélar séu hættulaugar. Kröfum þessum verður að beita af skynsemi og taka mið af tæknipækkingu á framleiðslutímanum og tæknilegum og efnahagslegum kröfum.
 15. Að taka vél í notkun í skilningi tilskipunar þessarar getur aðeins átt við þá notkun vélarinnar sjálfar sem fyrirhuguð er af framleiðanda. Þetta kemur ekki í veg fyrir að sett verði skilyrði fyrir notkun sem ekki snerta sjálfa vélna, svo fremi að henni sé ekki með því breytt á einhvern hátt sem ekki er tilgreindur í tilskipun þessari.
 16. Það er ekki einungis nauðsynlegt að tryggja frjálsa flutninga á vélum og frjálsa notkun véla sem merktar eru með CE-merkinu og fengið hafa vottorð um EB-samræmi heldur þarf líka að tryggja frjálsa flutninga á vélum sem eru ekki merktar með CE-merkinu þegar þær á að sameina eða setja saman við aðrar vélar svo að úr verði vélasamstæða eða -kerfi.
 17. Tilskipun þessi skilgreinir aðeins þær grunnkröfur sem varða heilsuvernd og öryggi og hafa almennt gildi, að viðbættum ýmsum sérkröfum sem gilda um ákveðna flokka véla. Til að hjálpa framleiðendum að sanna samræmi við grunnkröfurnar og til að auðvelda eftirlit með samræmi við grunnkröfurnar er æskilegt að til séu samhæfðir evrópskir staðlar um varnir gegn hættum sem stafa af hönnun og smíði véla. Samhæfðir evrópskir staðlar á þessu sviði eru samdir af aðilum sem heyra undir einkamálarétt og er því hvorki né verður skylt að fara eftir þeim. Staðlastofnun Evrópu (CEN) og Rafstaðlastofnun Evrópu (CENELEC) eru viðurkenndar sem bærir aðilar til að samþykka samhæfða staðla samkvæmt almennum viðmiðunarreglum um samstarf framkvæmdastjórnarinnar og þessara tveggja stofnana, undirrituðum 13. nóvember 1984. Í tilskipun þessari er samhæfður staðall tækniforskrift (evrópskur staðall eða samhæfingarskjal) sem önnur eða báðar þessar stofnanir hafa samþykkt fyrir tilstilli framkvæmdastjórnarinnar í samræmi við ákvæði tilskipunar ráðsins 83/189/EBE ⁽¹⁾ og á grundvelli hinna almennu viðmiðunarreglna sem áður er getið.
 18. Bæta verður löggjöf á þessu sviði til að tryggja að vinnuveitendur og launþegar leggi sitt af mörkum til stöðlunarvinnunnar með skilvirkum og viðeigandi hætti.
 19. Viðurkenna ber ábyrgð aðildarríkjanna á yfirráðasvæðum sínum á öryggismálum, heilsuvernd og öðrum þáttum, sem falla undir grunnkröfurnar, í öryggis-ákvæði þar sem kveðið er á um viðeigandi verndunarreglur innan bandalagsins.
 20. Halda ber þeirri reglu, sem nú gildir í aðildarríkjunum, að framleiðendur sjái um að votta að vélar þeirra séu í samræmi við viðeigandi grunnkröfur. Samræmi við samhæfða staðla hefur í för með sér að ganga má út frá samræmi við viðeigandi grunnkröfur. Framleiðanda er í sjálfsvald sett að láta þriðja aðila prófa og gefa út vottorð fyrir vörur sínar telji hann þörf á því.
 21. Þegar um er að ræða ákveðnar gerðir véla sem eru mjög varasamar í notkun er æskilegt að hafa strangari vottunarreglur. Sú aðferð, sem valin er fyrir EB-gerðarprófun, getur leitt til þess að framleiðandinn gefi út EB-yfirlýsingu án strangari skilyrða, svo sem tryggingu fyrir gæðum, EB-sannprófun eða EB-eftirliti.
 22. Nauðsynlegt er að framleiðandinn eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu leggi fram tæknileg gögn um smíði vélar áður en hann gefur út EB-yfirlýsingu um samræmi. Hins vegar er ekki nauðsynlegt að öll skjöl og gögn séu ávallt efnislega tiltæk en það þarf að hafa þau tiltæk ef farið er fram á það. Ekki þurfa að fylgja nákvæmar teikningar af samsettum hlutum sem notaðir eru í vélnar nema vitneskja um þá sé nauðsynleg til að hægt sé að ganga úr skugga um samræmi við grunnkröfur um öryggi.
 23. Í tilkynningu sinni frá 15. júní 1989 um altæka aðferð við vottun og prófanir ⁽²⁾ lagði framkvæmdastjórnin til að settar yrðu sameiginlegar reglur um samræmismerkið „CE“ sem hannað skyldi á einn hátt. Í ályktun sinni frá 21. desember 1989 um altæka aðferð við samræmismat ⁽³⁾ samþykkti ráðið, sem viðmiðunarreglu, að taka upp samkvæma aðferð eins og þessa við notkun CE-merkisins. Tveir grundvallarþættir

(1) Tilskipun ráðsins 83/189/EBE frá 28. mars 1983 sem setur reglur um tilhögun upplýsingaskipta vegna tæknilegra staðla og reglugerða (Stjtið. EB L 109, 26.4.1983, bls. 8). Tilskipuninni var síðast breytt með ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar 96/139/EB (Stjtið. EB L 32, 10.2.1996, bls. 31).

(2) Stjtið. EB C 231, 8.9.1989, bls. 3 og Stjtið. EB C 267, 19.10.1989, bls. 3.

(3) Stjtið. EB C 10, 16.1.1990, bls. 1.

hinnar nýju aðferðar, sem beita á, eru því grunnkröfurnar og reglur um aðferðir við samræmismat.

24. Þegar ákvörðun hefur verið tekin samkvæmt tilskipun þessari verður að tilkynna þeim aðilum, sem ákvörðunin varðar, um ástæðurnar sem að baki henni liggja og þau lagaúrræði sem þeir geta nýtt sér.
25. Þessi tilskipun breytir í engu skyldum aðildarríkjanna varðandi frest til að setja í innlend lög og koma til framkvæmda ákvæðum tilskipana sem um getur í Bhluta VIII. viðauka.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

I. KAFLI

GILDISSVIÐ, MARKAÐSETNING OG FRJÁLSIR FLUTNINGAR

1. gr.

1. Í tilskipun þessari, sem nær til véla, eru settar fram grunnkröfur um heilsuvernd og öryggi sem þær varða og eru skilgreindar í I. viðauka.

Tilskipunin skal einnig gilda um öryggisfhluti sem settir eru á markað sérstaklega.

2. Í tilskipun þessari merkir:

a) „vél“:

- safn innbyrðis tengdra hluta eða íhluta þar sem að minnsta kosti einn hreyfist, með viðeigandi gangsetningar- og stjórnbúnaði og orkuflutningsrásum o.s.frv., sem tengdir eru saman til ákveðinna nota, m.a. til að vinna, meðhöndla, flytja eða pakka ákveðnu efni,
- vélasamstæða sem í ákveðnum tilgangi er komið þannig fyrir og stjórnað að vélarnar vinni sem órofa heild,
- umskiptanlegur búnaður sem breytir hlutverki vélar og er settur á markað með það fyrir augum að stjórnandinn setji hann sjálfur saman við vél eða röð mismunandi véla eða dráttarvél, svo fremi að þessi búnaður sé ekki varahlutur eða verkfæri;

- b) „öryggisfhlutur“: íhlutur, að því tilskildu að ekki sé um umskiptanlegan búnað að ræða, sem framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu setur á markað til að fullnægja ákveðnu öryggishlutverki þegar hann er í notkun og sem stofnar öryggi og heilsu manna í hættu ef hann bilar.

3. Eftirfarandi er undanskilið gildissviði tilskipunar þessarar:

- vélar þar sem eini orkugjafinn er handafl sem beitt er milliliðalaust, nema um sé að ræða vél sem notuð er til að lyfta byrðum eða setja þær niður,
- vélar til lækninga sem notaðar eru í beinni snertingu við sjúklinga,
- sérstakur búnaður eða tæki til nota á sýningarsvæðum og/eða í skemmtigörðum,
- gufukatlar, geymar og þrýstihylki,
- vélar sem eru sérhannaðar fyrir kjarnorku eða notaðar í tengslum við hana og geta orsakað geislavirkni ef þær bila,
- jónandi geislagjafar sem eru hluti vélar,
- skotvopn,
- geymar og leiðslur fyrir bensín, gasolíu, eldfima vökva og hættuleg efni,
- samgöngutæki, það er að segja ökutæki ásamt eftirvögnum sem eingöngu eru ætluð til fólksflutninga í lofti, á vegum, járnbrautum og vatnaleiðum svo og önnur samgöngutæki að því marki sem tæki þessi eru ætluð til vöruflutninga í lofti, á almennum vegum, járnbrautum eða vatnaleiðum. Ökutæki, sem notuð eru til námuvinnslu, eru ekki undanskilin,
- sjóskip og færanleg mannvirki á grunnsævi ásamt búnaði um borð í slíkum skipum og mannvirkjum,
- strengjalyftibúnaður, þar með taldar togbrautir, til fólksflutninga á vegum hins opinbera eða einkaaðila,
- dráttarvélar til nota í landbúnaði eða við skógariðnað eins og þær eru skilgreindar í 1. mgr. 1. gr. tilskipunar ráðsins 74/150/EBE ⁽¹⁾,
- vélar sem eru hannaðar og smíðaðar sérstaklega fyrir her eða lögreglu,
- lyftur sem eiga að þjóna ákveðnum hæðum í byggingum og mannvirkjum til frambúðar, með lyftuklefa sem hreyfist á milli fastra brauta sem halla meira en 15° lárétt og eru hannaðar til að flytja:
 - i) fólk,
 - ii) fólk og vörur,

(¹) Tilskipun ráðsins 74/150/EBE frá 4. mars 1974 um samræmingu laga aðildarríkjanna varðandi gerðarviðurkenningu á landbúnaðardráttarvélum á hjólum (Stjttíð. EB L 84, 28.3.1974, bls. 10). Tilskipuninni var síðast breytt með ákvörðun 95/1/EB, KBE, KSE (Stjttíð. EB L 1.1.1995, bls. 1)

iii) einungis vörur ef lyftuklefinn er aðgengilegur, þ.e. ef fólk kemst inn í hann án erfiðleika og ef stjórnþæki eru inni í klefanum eða í seilingarfjarlægð innan frá,

- búnaður til að flytja fólk þar sem notuð eru ökutæki á tannhjólabrautum,
- lyftur í námugöngum,
- leikhúslýftur,
- fólkslyftur eða fólks- og vörulyftur á byggingarstöðum.

4. Þegar sértilskipanir bandalagsins taka að hluta eða að öllu leyti til hættu, sem varðar vélar eða öryggisíhluti og um getur í þessari tilskipun, gildir þessi tilskipun ekki eða fellur úr gildi að því er varðar vélar þessar eða öryggisíhluti og hættu um leið og sértilskipanirnar koma til framkvæmda.

5. Þegar hætta af vél stafar aðallega frá rafmagni fellur vélin eingöngu undir tilskipun ráðsins 73/23/EBE ⁽¹⁾.

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu gera allar viðeigandi ráðstafanir til að tryggja að því aðeins verði heimilt að markaðssetja og taka í notkun vélar eða öryggisíhluti, sem falla undir þessa tilskipun, að heilsu og öryggi manna og, eftir því sem við á, húsdýra eða öryggi eigna stafi ekki hætta af þeim þegar þær eru settar upp á réttan hátt og haldið við sem skyldi og notaðar í ráðgerðum tilgangi.

2. Þessi tilskipun skal ekki hafa áhrif á rétt aðildarríkjanna til að mæla fyrir um, innan marka sáttmálans, allar kröfur sem þau telja nauðsynlegar til að menn og einkum starfsmenn séu varðir þegar þeir nota umræddar vélar eða öryggisíhluti, að því tilskildu að það hafi ekki í för með sér að vélunum eða öryggisíhlutunum verði breytt á nokkurn hátt sem ekki er tilgreindur í þessari tilskipun.

3. Aðildarríkjum er óheimilt að koma í veg fyrir sýningu á vél eða öryggisíhlutum á kaupstefnum, vörusýningum, kynningum o.s.frv. sem fullnægja ekki ákvæðum tilskipunar þessarar, svo fremi að það sé tekið skýrt fram á áberandi skilti að vélin eða öryggisíhlutirnir fullnægi ekki settum ákvæðum og séu ekki til sölu fyrir en framleiðandinn eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu hafa fært þá til samræmis við ákvæðin. Skylt er að gera nauðsynlegar öryggisráðstafanir til að tryggja að mönnum sé ekki stofnað í hættu þegar vélin eða öryggisíhluturinn er sýndur.

3. gr.

Vélar og öryggisíhlutir, sem falla undir þessa tilskipun, skulu fullnægja grunnkröfum um heilsuvernd og öryggi sem tilgreindar eru í I. viðauka.

4. gr.

1. Aðildarríkjunum er óheimilt að banna, takmarka eða hindra að vél og öryggisíhlutir, sem fullnægja ákvæðum tilskipunar þessarar, verði sett á markað eða tekin í notkun á yfirráðasvæði þeirra.

2. Aðildarríkjunum er óheimilt að banna, takmarka eða hindra að vél sé sett á markað ef framleiðandinn eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu lýsir yfir, í samræmi við B-lið II. viðauka, að ætlunin sé að sameina hana eða bæta henni við aðra vél svo úr verði vél sem fellur undir tilskipun þessa, nema hægt sé að nota hana eina og sér.

„Umskiptanlegur búnaður“, eins og um getur í þriðja undirlið a-liðar 2. mgr. 1. gr., skal í öllum tilvikum vera merktur með CE-merkinu og honum skal fylgja EB-yfirlýsing um samræmi eins og um getur í A-lið í II. viðauka.

3. Aðildarríkjunum er óheimilt að banna, takmarka eða hindra að öryggisíhlutir, sem skilgreindir eru í 2. mgr. 1. gr., séu settir á markað ef þeim fylgir EB-samræmisyfirlýsing frá framleiðanda eða viðurkenndum fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu eins og um getur í C-lið II. viðauka.

5. gr.

1. Aðildarríkin skulu líta svo á að eftirfarandi fullnægi öllum ákvæðum þessarar tilskipunar, þar á meðal aðferðum við að kanna samræmi sem kveðið er á um í II. kafla:

- vél sem er merkt með CE-merkinu ef henni fylgir EB-samræmisyfirlýsingin sem um getur í A-lið II. viðauka,
- öryggisíhlutir ef þeim fylgir EB-samræmisyfirlýsingin sem um getur í C-lið II. viðauka.

Þegar samhæfða staðla skortir ber aðildarríkjunum að gera allar ráðstafanir sem þær telja nauðsynlegar til að vekja athygli hlutaðeigandi aðila á þeim landsstöðlum og tækniforskriftum sem í gildi eru og teljast mikilvægar eða viðeigandi til að rétt sé staðið að framkvæmd grunnkröfnanna í I. viðauka um heilsuvernd og öryggi.

2. Þegar landsstaðall, sem fylgir samhæfðum staðli sem birt er tilvísunarnúmer fyrir í *Stjórnartíðindum Evrópu-bandalaganna*, tekur til eins eða fleiri af grunnkröfunum um öryggi skal ganga út frá því að vél eða öryggisíhlutur, sem smíðaður er í samræmi við þennan staðal, uppfylli viðeigandi grunnkröfur.

⁽¹⁾ Tilskipun ráðsins 73/23/EBE frá 19. febrúar 1973 um samhæfingu laga aðildarríkjanna um rafföng sem notuð eru innan ákveðinna spennu- markna (Stj. tíð. EB L 77, 26.3.1973, bls. 29). Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 93/68/EBE (Stj. tíð. EB L 220, 30.8.1993, bls. 1).

Aðildarríkin skulu birta tilvísunarnúmer til landsstaðla sem fylgja samhæfðum stöðlum.

3. Aðildarríkin skulu sjá til þess að gerðar séu viðeigandi ráðstafanir til að gera aðilum vinnumarkaðarins kleift að hafa áhrif á samningu og eftirlit með samhæfðum stöðlum í löndum sínum.

6. gr.

1. Telji aðildarríki eða framkvæmdastjórnin að samhæfðu staðlarnir, sem um getur í 2. mgr. 5. gr., fullnægi ekki að öllu leyti grunnkröfunum, sem um getur í 3. gr., skal framkvæmdastjórnin eða aðildarríkið, sem í hlut á, leggja málið fyrir nefndina sem stofnuð var samkvæmt tilskipun 83/189/EBE og færa fram rök máli sínu til stuðnings. Nefndin skal skila álitum án tafar.

Að fengnu álitum nefndarinnar skal framkvæmdastjórnin tilkynna aðildarríkjunum hvort nauðsynlegt sé að fella viðkomandi staðla af skrá í þeim ritum sem um getur í 2. mgr. 5. gr.

2. Stofna skal fastanefnd skipaða fulltrúum sem aðildarríkin tilnefna og er fulltrúi framkvæmdastjórnarinnar formaður hennar.

Fastanefndin setur sér starfsreglur.

Fyrir fastanefndina má leggja öll mál sem varða framkvæmd og beitingu tilskipunar þessarar, í samræmi við eftirfarandi málsmeðferð:

Fulltrúi framkvæmdastjórnarinnar leggur fyrir nefndina drög að þeim ráðstöfunum sem gera skal. Nefndin skal skila álitum sínu á drögum innan þeirra tímamarka sem formanni er heimilt að setja eftir því hversu brýnt málið er, með atkvæðagreiðslu ef þörf krefur.

Álitum skal skráð í fundargerð. Þar að auki hefur hvert aðildarríki rétt til að láta bóka afstöðu sína í fundargerðina.

Framkvæmdastjórnin skal taka ítrasta tillit til álits nefndarinnar. Henni ber að greina frá því með hvaða hætti álit hennar var haft til hliðsjónar.

7. gr.

1. Verði aðildarríki þess áskynja að
 - vélar sem eru merktar með CE-merki, eða
 - öryggisíhlutir sem EB-samræmisýfirlýsing fylgir,

sem eru notaðir eins og ætlast er til, geti stofnað öryggi einstaklinga og, eftir því sem við á, húsdýra eða eigna í hættu skal það gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að innkalla vélarinnar eða öryggisíhlutina, banna að þeir verði

settir á markað eða teknir í notkun eða takmarka frjálsa flutninga á þeim.

Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni þegar í stað um allar slíkar ráðstafanir og geta ástæðna fyrir ákvörðun sinni, einkum hvort ósamræmið stafi af því:

- a) að vél og öryggisíhlutirnir uppfylli ekki grunnkröfunar sem um getur í 3. gr.;
- b) að stöðlum, sem um getur í 2. mgr. 5. gr., hafi verið beitt á rangan hátt;
- c) að annmarkar séu á sjálfum stöðlunum sem um getur í 2. mgr. 5. gr.

2. Framkvæmdastjórnin skal hafa samráð við hlutaðeigandi aðila eins fljótt og unnt er. Telji hún, að höfðu samráði, að ráðstafanirnar séu réttmætar ber henni þegar í stað að tilkynna það því aðildarríki sem framkvæðið átti og framleiðanda eða viðurkenndum fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu. Þegar ástæðan, sem um getur í 1. mgr., er annmarki á stöðlunum og aðildarríkið, sem tók ákvörðunina, hvíkar ekki frá henni ber framkvæmdastjórninni að tilkynna það nefndinni þegar í stað til að hefja málsmeðferð þá sem um getur í 1. mgr. 6. gr.

3. Fullnægi:

- vél merkt með CE-merkinu ekki settum ákvæðum,
- öryggisíhlutur, sem EB-samræmisýfirlýsing fylgir, ekki settum ákvæðum,

skal lögbæra aðildarríkið hefja viðeigandi aðgerðir gegn þeim sem festi merkið á eða samdi yfirlýsinguna og tilkynna það framkvæmdastjórninni og hinum aðildarríkjunum.

4. Framkvæmdastjórnin skal sjá til þess að aðildarríkin fái upplýsingar um framgang og lyktir þessa máls.

II. KAFLI

REGLUR UM SAMRÆMISMAT

8. gr.

1. Framleiðanda eða viðurkenndum fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu ber að semja EB-samræmisýfirlýsingu eftir fyrirmyndinni í A- eða C-lið II. viðauka fyrir hverja þá vél og öryggisíhlut sem framleidd eru til að votta samræmi vélarinnar og öryggisíhlutarins við ákvæði tilskipunar þessarar.

Að auki skal framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu festa á vöruna CE-merkið sem um getur í 10. gr., þetta á þó aðeins við um vélar.

2. Áður en vél er sett á markað ber framleiðanda eða viðurkenndum fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu:

- a) að taka saman gögn þau sem mælt er fyrir um í V. viðauka, ef vélarinnar er ekki getið í IV. viðauka,
- b) að afhenda eintak af vélinni til EB-gerðarprófunar, sem um getur í VI. viðauka, ef vélarinnar er getið í IV. viðauka og framleiðandi hennar fylgir ekki eða aðeins að hluta stöðlunum sem um getur í 2. mgr. 5. gr. eða ef engir slíkir staðlar eru til,
- c) ef getið er um vélina í IV. viðauka og hún er framleidd í samræmi við 2. mgr. 5. gr.:
 - annaðhvort að taka saman gögnin sem um getur í VI. viðauka og koma þeim áfram til tilkynnta aðila sem staðfestir hið fyrsta að hann hafi fengið gögnin og muni halda þeim,
 - að afhenda gögnin, sem um getur í VI. viðauka, tilkynnta aðilanum, sem sannprófar einfaldlega að stöðlunum, sem um getur í 2. mgr. 5. gr., hafi verið beitt á réttan hátt og útbýr vottorð um að gögnin séu fullnægjandi, eða
 - að afhenda eintak af vélinni til EB-gerðarprófunar eins og um getur í VI. viðauka.

3. Þegar fyrsti undirliður c-liðar 2. mgr. þessarar greinar gildir skulu ákvæði fyrsta málslíðar í 5. og 7. mgr. í VI. viðauka einnig gilda.

Þegar annar undirliður c-liðar 2. mgr. þessarar greinar gildir skulu ákvæði 5., 6. og 7. mgr. í VI. viðauka einnig gilda.

4. Þegar a-liður 2. mgr. og fyrsti og annar undirliður c-liðar 2. mgr. gilda skal EB-yfirlýsingin um samræmi einungis tilgreina samræmi við grunnkröfur tilskipunarinnar.

Þegar b-liður og þriðji undirliður c-liðar 2. mgr. gilda skal í EB-yfirlýsingunni um samræmi tilgreina samræmi við eintakið sem var EB-gerðarprófað.

5. Öryggisíhlutir skulu heyra undir vottunarreglur sem gilda um vélar samkvæmt 2., 3. og 4. mgr. Að auki skal tilkynntur aðili sannprófa við EB-gerðarprófun hversu vel öryggisíhluturinn hentar til að fullnægja þeim öryggisíhlutverkum sem framleiðandi lýsir yfir.

6. a) Ef vélin fellur undir ákvæði annarra tilskipana sem taka til annarra þátta og kveða einnig á um að setja skuli CE-merki á vörur gefur þetta merki til kynna að viðkomandi vél teljist einnig vera í samræmi við ákvæði þeirra tilskipana.
- b) Heimili ein eða fleiri þessara tilskipana framleiðanda að velja hvaða fyrirkomulag hann notar á

aðlögunartíma skal CE-merkið gefa til kynna að samræmi sé þó aðeins við þær tilskipanir sem framleiðandinn beitir. Í þessu tilviki skulu tilvísanir til þeirra tilskipana sem beitt er, eins og þær eru birtar í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna*, koma fram í þeim skjölum, auglýsingum eða notkunarleiddbeiningum sem krafist er í tilskipununum og fylgja slíkum vélum.

7. Þegar hvorki framleiðandi né viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu efna kvaðir málsgreinninga hér að framan falla kvaðir þessar á þann sem setur vélina eða öryggisíhlutinn á markað í bandalaginu. Sömu kvaðir gilda fyrir alla þá sem setja vélar saman eða hluta þeirra eða öryggisíhluti af ýmsum uppruna eða smíða vélar eða öryggisíhluti til eigin nota.

8. Kvaðir þær sem mælt er fyrir um í 7. mgr. gilda ekki um þá sem setja umskiptanlegan búnað, eins og kveðið er á um í 1. gr., saman við vél eða dráttarvél ef hlutarnir eiga saman og hver einstakur hluti hinnar samsettu vélar er merktur með CE-merkinu og honum fylgir EB-yfirlýsing um samræmi.

9. gr.

1. Aðildarríkin skulu tilkynna framkvæmdastjórninni og hinum aðildarríkjunum um þá samþykktu aðila sem þau hafa skipað til að framfylgja reglunum, sem um getur í 1. og 2. mgr. 8. gr., ásamt þeim sérstöku verkefnum sem þessum aðilum hefur verið falið að leysa af hendi og hvaða kenninúmer framkvæmdastjórnin hefur úthlutað þeim.

Framkvæmdastjórnin skal birta í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna* skrá yfir tilkynnta aðila ásamt kenninúmerum þeirra og verkefnum sem þeim hafa verið falin. Framkvæmdastjórnin skal sjá til þess að skráin sé uppfærð.

2. Aðildarríkjunum ber að fara eftir viðmiðunum sem settar eru í VII. viðauka er þau meta þá aðila sem skráðir skulu. Uppfylli aðilar þær matsviðmiðanir, sem settar eru í viðkomandi samhæfðum stöðlum, má ganga út frá því að þeir uppfylli viðmiðanirnar.

3. Aðildarríki, sem hefur samþykkt aðila, skal fella útnefninguna úr gildi verði það þess áskynja að aðilinn uppfylli ekki lengur viðmiðanirnar sem um getur í VII. viðauka. Það skal tilkynna framkvæmdastjórninni og hinum aðildarríkjunum um þetta án tafar.

III. KAFLI

CE-MERKI

10. gr.

1. Á CE-samræmismerkinu skulu vera hástafirir „CE“. Merkið skal vera með því formi sem sýnt er í III. viðauka.

2. Vél skal merkja með CE-merkinu svo greinilegt og læsilegt sé, í samræmi við lið 1.7.3 í I. viðauka.

3. Óleyfilegt er að setja á vélar merki sem líklegt er að villi um fyrir þriðja aðila að því er varðar þýðingu og form CE-merkisins. Setja má hvers konar aðrar merkingar á vélarnar að því tilskildu að þær hindri ekki að CE-merkið sjáist vel og sé vel læsilegt.

4. Með fyrirvara um 7. gr.:

- a) komist aðildarríki að því að CE-merki hafi verið sett ranglega á vöru ber framleiðanda eða viðurkenndum fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu skylda til að sjá til þess að varan samræmist ákvæðum um CE-merkingar og að bundinn sé endir á brotið samkvæmt skilyrðum sem aðildarríkið setur;
- b) ef ósamræmi heldur áfram skulu aðildarríkin grípa til allra viðeigandi ráðstafana til að takmarka eða banna markaðssetningu viðkomandi vöru eða tryggja að hún verði innkölluð í samræmi við ferlið sem mælt er fyrir um í 7. gr.

IV. KAFLI

LOKAÁKVÆÐI

11. gr.

Í öllum ákvörðunum, sem teknar eru samkvæmt þessari tilskipun og takmarka markaðssetningu og notkun véla eða öryggisfhluta, skal greina nákvæmlega frá ástæðunum sem liggja að baki þeim. Ákvörðunin skal án tafar tilkynnt hlutaðeigandi aðila og honum um leið kynnt þau lagaúrræði sem hann getur nýtt sér samkvæmt gildandi lögum í viðkomandi aðildarríki og sá frestur sem hann hefur til þess.

12. gr.

Framkvæmdastjórnin gerir nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að öll gögn um ákvarðanir, sem hafa þýðingu fyrir framkvæmd tilskipunar þessarar, séu gerð tiltæk.

13. gr.

1. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni ákvæði úr landslögum sem þau samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

2. Fyrir 1. janúar 1994 skulu aðildarríkin kynna sér hversu langt stöðlunarvinnan er komin og gera tillögur að viðeigandi ráðstöfunum ef þörf krefur.

14. gr.

1. Tilskipanirnar, sem eru taldar upp í A-hluta VIII. viðauka, eru hér með felldar úr gildi en það breytir í engu skyldum aðildarríkjanna varðandi fresti samkvæmt B-hluta VIII. viðauka til að lögleiða þessar tilskipanir og beita þeim.

2. Líta ber á tilvísanir í niðurfelldu tilskipanirnar sem tilvísanir í þessa tilskipun og skulu þær lesnar með hliðsjón af samanburðartöflunni í IX. viðauka.

15. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna*.

16. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Lúxemborg 22. júní 1998.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

J. M. GIL-ROBLES

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

J. CUNNINGHAM

forseti.

*I. VIÐAUKI***GRUNNKRÖFUR UM HEILSUVERND OG ÖRYGGI Í TENGLUM VÍÐ HÖNNUN OG SMÍÐI VÉLA OG ÖRYGGISÍHLUTA**

Í þessum viðauka merkir „vél“ ýmist „vél“ eða „öryggisíhlutur“ eins og skilgreint er í 2. mgr. 1. gr.

FORMÁLSORÐ

1. Kvaðir þær sem mælt er fyrir um í grunnkröfum um heilsuvernd og öryggi gilda aðeins vegna samsvarandi hættu ef vél er notuð við aðstæður sem framleiðandi hefur ráðgert. Kröfur samkvæmt liðum 1.1.2., 1.7.3. og 1.7.4. gilda ávallt um allar vélar sem tilskipun þessi tekur til.
2. Grunnkröfur um heilsuvernd og öryggi, sem mælt er fyrir um í tilskipun þessari, eru bindandi. Í ljósi núverandi tæknikunnáttu kann þó að vera að ekki sé hægt að ná þeim markmiðum sem stefnt er að með kröfunum. Sé svo er skylt að leitast við af fremsta megni að hanna og smíða vélar þannig að þær komist sem næst þessum markmiðum.
3. Grunnkröfur um heilsuvernd og öryggi hafa verið flokkaðar eftir því hvaða hættur fjallað er um í þeim.

Vélum fylgja ýmis konar hættur sem kunna að vera tilgreindar undir fleiri en einni fyrirsögn í þessum viðauka.

Framleiðanda er skylt að meta hætturnar svo að hann geti borið kennsl á allar hættur sem tengjast þeirri vél sem hann framleiðir; vélin skal síðan hönnuð og smíðuð með tilliti til þess mats.

1. GRUNNKRÖFUR UM HEILSUVERND OG ÖRYGGI**1.1. Almennar athugasemdir****1.1.1. Skilgreiningar**

Í tilskipun þessari er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

1. „hættusvæði“: svæði inni í og/eða umhverfis vél þar sem heilsa og öryggi óvarins manns er í hættu;
2. „óvarinn maður“: hver sá sem er að nokkru eða öllu leyti á hættusvæði;
3. „stjórnandi“: sá eða þeir sem starfa við uppsetningu, stjórnun, stillingu, viðhald, hreinsun, viðgerð eða flutning véla.

1.1.2. Meginreglur um innbyggt öryggi

- a) Vélar skal smíða þannig að þær gegni hlutverki sínu og hægt sé að stilla þær og halda þeim við án þess að stofna fólki í hættu þegar þær eru notaðar við þær aðstæður sem framleiðandi hefur ráðgert.

Gera skal ráðstafanir til að útiloka alla slyshættu á ráðgerðum endingartíma vélar, að meðtöldum tímanum þegar vél er sett saman og tekin í sundur, jafnvel þótt slyshætta stafi af óeðlilegum aðstæðum sem þó má sjá fyrir.

- b) Þegar framleiðandi velur hentugustu aðferðirnar verður hann að fara að eftirtöldum meginreglum í þessari röð:
 - útiloka eða draga úr hættu eftir fremsta megni (öryggi haft að leiðarljósi við hönnun og smíði vélanna),

- gera nauðsynlegar varnarráðstafanir vegna allrar hættu sem ekki er hægt að útiloka,
 - veita notendum upplýsingar um hættur sem eru til staðar vegna annmarka á þeim varnarráðstöfunum sem gerðar voru og tilgreina hvort krafist sé ákveðinnar þjálfunar og hvort þörf sé á persónuhlífum.
- c) Við hönnun og smíði véla og samningu notkunarleiðbeininga verður framleiðandi ekki aðeins að sjá fyrir venjulega notkun vélanna heldur einnig þá notkun sem eðlilegt er að gera ráð fyrir.
- Vélar verður að hanna þannig að komið verði í veg fyrir óeðlilega notkun ef slík notkun kynni að hafa hættu í för með sér. Annars verða notkunarleiðbeiningarnar að vekja athygli notenda á því hvornig eigi ekki, samkvæmt fenginni reynslu, að nota vélarnar.
- d) Við fyrirhugaðar notkunaraðstæður verður að draga sem mest úr óþægindum, þreytu og andlegu álagi stjórnanda, með meginreglur vinnuvistfræðinnar í huga.
- e) Við hönnun og smíði véla skal framleiðandi að taka mið af því að nauðsynleg eða fyrirsjáanleg notkun persónuhlífa (svo sem skófatnaðar, hanska o.s.frv.) kann að hefta hreyfingar stjórnandans.
- f) Vélar verður að búa öllum þeim sérbúnaði og fylgihlutum sem þarf til að hægt sé að stilla þær, halda þeim við og nota þær án nokkurrar hættu.

1.1.3. *Efni og vörur*

Efni, sem notað er við smíði vélar, eða vörur, sem notaðar eru og verða til við notkun véla, mega hvorki stofna öryggi né heilsu óvarinna manna í hættu.

Þegar vökvar eru notaðir á vél verður hún að vera hönnuð og smíðuð þannig að ekki skapist hætta við áfyllingu, notkun, endurnotkun og tæmingu.

1.1.4. *Lýsing*

Framleiðandi verður að búa vélar lýsingarbúnaði sem hentar hlutverki þeirra ef skortur á slíkri lýsingu getur valdið hættu þrátt fyrir venjulega umhverfislýsingu.

Framleiðandi verður að tryggja að ekki myndist truflandi skuggasvæði, óþægilega skær birta eða hættuleg snúningssjárverkni sem stafar af lýsingunni sem hann hefur búið vélarnar.

Ef fylgjast þarf reglubundið með innri vélarhlutum verður að búa þá sérstökum lýsingarbúnaði; það sama gildir um staði þar sem stilling og viðhald fer fram.

1.1.5. *Hönnun sem miðar að því að auðvelda meðhöndlun vélar*

Vél, eða hver hluti hennar, verður að vera

- hættulaus í meðhöndlun,
- þannig um búin eða hönnuð að hægt sé að geyma hana án þess að hún verði fyrir tjóni eða hætta stafi af henni (t.d. að stöðugleiki sé nægur, sérstakar undirstöður o.s.frv.).

Komi þyngd, stærð eða lögun vélar eða ýmissa íhluta hennar í veg fyrir að hægt sé að flytja vélina eða viðkomandi hluta með handafli verður vélin eða hver hluti hennar að vera

- annaðhvort með festibúnaði fyrir lyftitæki, eða

- þannig gerð að hægt sé að setja slíkan festibúnað á vélina eða viðkomandi hluta (t.d. göt með skrúfugangi), eða
- þannig í lögun að auðvelt sé að nota venjuleg lyftitæki.

Þegar flytja á vél eða einhvern hluta hennar með handaflí verður

- annaðhvort að vera auðvelt að flytja þau, eða
- þau búiin höldum (t.d. handföngum) sem gera það kleift að flytja þau án nokkurrar hættu.

Gera verður sérstakar ráðstafanir vegna meðhöndlunar verkfæra og/eða vélarhluta, þótt léttir séu, sem gætu reynst hættulegir (lögun, efni o.s.frv.).

1.2. Stjórnbúnaður

1.2.1. Öryggi og áreiðanleiki stjórnbúnaðar

Stjórnbúnað skal hanna og smíða þannig að hann sé öruggur og áreiðanlegur og þannig að komið sé í veg fyrir að hættuástand skapist. Hann verður umfram allt að vera hannaður og smíðaður þannig:

- að hann þoli eðlilegt ytra og innra álag,
- að rökvilla skapi ekki hættuástand.

1.2.2. Stjórnbúnaður

Stjórnbúnaðurinn skal vera:

- greinilegur og auðþekktanlegur og merktur á viðeigandi hátt ef þörf krefur,
- staðsettur þannig að hægt sé stjórna honum með öryggi, hiklaust, án allra tafa og ótvírætt,
- hannaður þannig að rökrétt samræmi ríki milli hreyfinga stjórnbúnaðarins og aðgerða sem hann hrindir af stað,
- staðsettur utan hættusvæða nema sérstakur stjórnbúnaður ef þörf krefur, svo sem neyðarstöðvunarbúnaður og stjórnborð fyrir róbótaþjálfun,
- staðsettur þannig að stjórnun hans auki ekki á slyshættu,
- hannaður eða varinn þannig að ekki sé hægt að framkvæma aðgerðir, sem gætu haft í för með sér slyshættu, nema með ásetningi,
- gerður til að þola ráðgert álag; gefa verður neyðarstöðvunarbúnaði, sem gæti orðið fyrir miklu álagi, sérstakan gaum.

Þegar stjórnbúnaður er hannaður og smíðaður til að framkvæma margar mismunandi aðgerðir, það er að segja þegar aðgerð er ekki ótvíræð (t.d. með notkun hnappaborða o.s.frv.), verður að gefa aðgerðina, sem framkvæma á, skýrt til kynna og staðfesta hana ef nauðsyn krefur.

Stjórnbúnaður verður að vera þannig úr garði gerður að fyrirkomulag hans, hreyfing og átaksviðnám sé í samræmi við þá aðgerð sem framkvæma skal, með hliðsjón af meginreglum vinnuvistfræðinnar. Taka skal tillit til aðstæðna sem skapast vegna nauðsynlegrar eða fyrirhugaðrar notkunar persónuhlífa (svo sem skófatnaðar, hanska o.s.frv.).

Vél verður að hafa nauðsynlegan mælubúnað (skífur, merki o.s.frv.) til að hægt sé að stjórna henni á öruggan hátt. Stjórnandi verður að geta lesið á þessa mæla frá stjórnstað.

Stjórnandi verður að geta fullvissað sig um það frá aðalstjórnstað að engir óvarðir menn séu staddir á hættusvæðum.

Geti hann það ekki skal hanna og smíða stjórnkerfið þannig að jafnan sé gefið viðvörðunarljóðmerki og/eða -ljósmerki áður en vél fer í gang. Óvarinn maður verður að hafa tíma og tækifæri til að bregðast skjótt við til að hindra að vél fari í gang.

1.2.3. *Gangsetning*

Vél má aðeins vera hægt að setja í gang af ásettu ráði og með þar til gerðum stjórnubúnaði.

Hið sama gildir þegar:

- vél er sett aftur í gang eftir stöðvun, hver sem ástæðan fyrir stöðvuninni var,
- gerð er veruleg breyting á vinnsluskilyrðum vélar (t.d. hraða, þrýstingi o.s.frv.),

nema óvarðir menn séu ekki í hættu þótt vél fari aftur í gang á þennan hátt eða gangi hennar sé breytt.

Grunnkrafa þessi gildir ekki þegar endurgangsetning eða breyting á vinnsluskilyrðum vélar er eðlileg framvinda sjálfvirkar hringrásar.

Þegar vél er búin fleiri en einum gangsetningarbúnaði og stjórnendur geta því stofnað hver öðrum í hættu verður að bæta við búnaði til að koma í veg fyrir þá hættu (t.d. stýri-eða valbúnaði sem gerir það að verkum að aðeins er hægt að nýta einn hluta gangsetningarbúnaðarins í senn).

Eftir stöðvun verður að vera auðvelt að setja sjálfvirkan vélakost aftur á sjálfstýringu um leið og öryggisskilyrðum hefur verið fullnægt.

1.2.4. *Stöðvunarbúnaður*

Stöðvun af eðlilegum orsökum

Vélar skulu hafa stjórnubúnað sem gerir það kleift að stöðva þær á öruggan hátt.

Á hverjum vinnustað skal vera stjórnubúnaður til að stöðva suma eða alla hreyfanlega hluta vélar, eftir því um hvers konar hættu er að ræða, þannig að ekki stafi hætta af vélinni. Stöðvunarskipun verður að ógilda gangsetningarskipun.

Um leið og vél eða hættulegir hlutar hennar stöðvast verður orkuflutningur til viðkomandi gangsetningarbúnaðar að vera rofinn.

Neyðarstöðvun

Vélar skulu hafa minnst einn neyðarstöðvunarbúnað til að hægt sé að afstýra ríkjandi eða yfirvofandi hættuástandi. Undanskilið þessu eru:

- vélar þar sem ekki er hægt að draga úr hættu með neyðarstöðvunarbúnaði, annaðhvort vegna þess að hann myndi ekki stytta stöðvunartímann eða koma í veg fyrir að hægt sé að gera sérstakar ráðstafanir til að ráða bót á hættuástandinu,
- hreyfanleg, vélknúin handverkfæri og handstýrðar vélar.

Neyðarstöðvunarbúnaðurinn skal:

- hafa auðþekktanlegan, augsýnilegan stjórnarbúnað sem fljótlegt er að komast að,
- stöðva hættulega vinnslu eins fljótt og unnt er án þess að auka á hættuna,
- setja eða gera það kleift að setja ákveðnar öryggisáðgerðir ef þörf krefur.

Neyðarstöðvunarbúnaður skal þannig gerður að hann haldist í stöðvunarstöðu eftir að skipun um stöðvun hefur verið gefin og þar til hún er afturkölluð sérstaklega; ekki má vera hægt að virkja búnaðinn án þess að gefa stöðvunarskipun; búnaðinn má einungis vera hægt að aftengja með viðeigandi aðgerð og þótt búnaðurinn sé aftengdur má það ekki hafa í för með sér að vélin fari aftur í gang, aðeins að hægt sé að gangsetja hana aftur.

Vélasamstæður og -kerfi

Þegar um er að ræða vélar eða vélarhluta sem eiga að vinna saman verður framleiðandi að hanna og smíða vél þannig að stöðvunarbúnaðurinn, þar með talin neyðarstöðvunin, geti ekki aðeins stöðvað vélina heldur allan búnað á undan og/eða eftir henni í vinnsluferlinu ef áframhaldandi gangur hans getur verið hættulegur.

1.2.5. *Valrofi fyrir stjórn- eða hraðastillingu*

Sú stjórnstilling, sem valin er, verður að ógilda öll önnur stjórnkerfi, að neyðarstöðvunarbúnaði undanskildum.

Hafi vél verið hönnuð og smíðuð þannig að hægt sé velja mismunandi stjórn- eða hraðastillingu á mismunandi öryggisstigi (t.d. vegna vélarstillingar, viðhalds, skoðunar o.s.frv.) verður að búa hana valrofa til stjórn- eða hraðastillingar sem hægt er að læsa í öllum stillingum. Hver rofastilling verður að svara til aðeins einnar stjórn- eða hraðastillingar.

Í stað þessa valrofa má nota aðra valaðferð sem takmarkar notkun ákveðinna aðgerða, sem vélin framkvæmir, við ákveðna hópa stjórnenda (t.d. aðgangstákn fyrir ákveðnar aðgerðir sem er stjórnað stafrænt o.s.frv.)

Verði vél í ákveðnum tilvikum að geta gengið án þess að varnarbúnaður hennar sé í sambandi verður valrofinn að geta allt í senn:

- aftengt sjálfstýringu,
- útilokað hreyfingar annarra stjórnþækja en þeirra sem krefjast stöðugrar handstýringar,
- útilokað að hættulegir, hreyfanlegir hlutar séu í gangi nema gerðar séu auknar öryggisráðstafanir (dregið úr hraða og álagi, gangur rofinn reglubundið eða aðrar viðeigandi ráðstafanir o.s.frv.) og án þess að hætta stafi af samtengdum aðgerðum,
- komið í veg fyrir allar hreyfingar, sem gætu skapað hættu, með því að hafa ráðgerð eða óráðgerð áhrif á innri skynjara vélarinnar.

Auk þess verður stjórnandi að geta haft fullt vald frá stjórnstað yfir gangi þeirra vélarhluta sem hann stjórnar.

1.2.6. *Bilun í orkuflutningsbúnaði*

Ekki má skapast hættuástand þegar orkuflutningur til vélar stöðvast, hefst á ný eftir stöðvun eða er ójafn, ýmist of mikill eða of lítill.

Sérstaka áherslu skal leggja á:

- að vélin fari ekki í gang fyrir mistök,
- að ekki sé komið í veg fyrir að vél stöðvist þegar skipun um stöðvun hefur verið gefin,
- að enginn hreyfanlegur vélarhluti eða vinnslufni geti fallið niður eða kastast frá henni,
- að ekki sé komið í veg fyrir að sjálfvirkur eða handstýrður búnaður geti stöðvað einhvern hinna hreyfanlegu vélarhluta,
- varnarbúnaður komi að fullu gagni.

1.2.7. *Bilun í stjórnrás*

Galli í rökrás stjórnþúnaðarins eða bilun eða skemmdir í stjórnrás mega ekki leiða til hættuástands.

Sérstaka áherslu skal leggja á:

- að vélin fari ekki í gang fyrir mistök,
- að ekki sé komið í veg fyrir að vél stöðvist þegar skipun um stöðvun hefur verið gefin,
- að enginn hreyfanlegur vélarhluti eða vinnslufni geti fallið niður eða kastast frá henni,
- að ekki sé komið í veg fyrir að sjálfvirkur eða handstýrður búnaður geti stöðvað einhvern hinna hreyfanlegu vélarhluta,
- að varnarbúnaður komi að fullu gagni.

1.2.8. *Hugbúnaður*

Hugbúnaður fyrir samskipti stjórnanda og skipana- eða stjórnkerfis vélar verður að vera þægilegur í notkun.

1.3. **Varnir gegn hættum af völdum véla**

1.3.1. *Stöðugleiki*

Vélar, íhlutir og fylgihlutir þeirra verða að vera hannaðar og smíðaðar þannig að þær séu nægilega stöðugar þegar þær eru notaðir við ráðgerðar aðstæður (með hliðsjón af loftslagi ef þörf krefur) og ekki hætta á að þær velti, falli eða hreyfist óvænt.

Ef lögun vélar eða fyrirhuguð uppsetning hennar veldur því að hún er ekki nægilega stöðug skal vélin búin nauðsynlegum festingum og þær tilgreindar í notkunarleiðbeiningunum.

1.3.2. *Hætta á bilun við notkun*

Vélarhlutar og tengingar milli þeirra verða að þola álagið sem þeir verða fyrir þegar þeir eru notaðir eins og framleiðandi hefur ráðgert.

Efnin, sem eru notuð, verða að vera nægilega endingargóð fyrir þau verk sem framleiðandi hefur ráðgert, einkum að því er varðar þreytu, öldrun, tæringu og slit.

Framleiðandi verður að tilgreina í notkunarleiðbeiningunum hvernig og hve oft þurfi að skoða og gera við vél til að fyllsta öryggis sé gætt. Hann verður, eftir því sem við á, að tilgreina þá vélarhluta sem slitna og hve oft þurfi að skipta um þá.

Þegar hætta er á að hlutir springi eða brotni þrátt fyrir varúðarráðstafanir (t.d. slípiskífur) verða hinir hreyfanlegu hlutar að vera þannig settir í og búið um þá að brot úr þeim dreifist ekki.

Bæði stífar og sveigjanlegar pípur sem flytja vökva, einkum við háþrýsting, verða að þola ráðgert innra og ytra álag og vera tryggilega festar og/eða varðar gegn hvers konar ytra álagi; gera verður varúðarráðstafanir til að tryggja að ekki stafi hætta af skyndilegum brestum (snöggar hreyfingar, háþrýstibuna o.s.frv.).

Þegar vinnsluefnið er fært að verkfærinu á sjálfvirkan hátt verður eftirfarandi skilyrðum að hafa verið fullnægt til að komist verði hjá hættu fyrir óvarða menn (t.d. ef verkfærið brotnar):

- þegar vinnsluefnið kemst í snertingu við verkfærið verður verkfærið að vera komið í rétta vinnslustöðu,
- þegar verkfærið fer í gang og/eða stöðvast (af ásettu ráði eða ekki) verða hreyfingin sem færir vinnsluefnið áfram og hreyfing verkfærisins að vera samstilltar.

1.3.3. *Hætta sem fylgir því að hlutir falla niður eða kastast burt*

Gera verður ráðstafanir til að koma í veg fyrir að hlutir (vinnsluefni, verkfæri, spæmir, flísar og annað úrgangsefni o.s.frv.) falli niður eða kastist burt og skapi slyshættu.

1.3.4. *Hætta sem stafar af ytri flötum, köntum og hornum*

Aðgengilegir hlutar vélar skulu eins og framast er kostur vera án hvassra kanta og horna eða grófrar áferðar sem gæti valdið meiðslum.

1.3.5. *Hætta sem stafar af sambyggðum vélum*

Þegar vél á að framkvæma margar mismunandi aðgerðir og vinnsluefnið er fjarlægð með handafla milli aðgerða (sambyggðar vélar) verður vélin að vera þannig hönnuð og smíðuð að hægt sé að nota hvern hluta fyrir sig án þess að hinir hlutarnir stofni óvörðum manni í hættu eða valdi honum óþægindum.

Því verður að vera hægt að gangsetja og stöðva sérstaklega þá hluta sem ekki eru varðir.

1.3.6. *Hætta sem stafar af mismunandi snúningshraða verkfæra*

Þegar vél er ætlað að framkvæma aðgerðir við mismunandi notkunaraðstæður (t.d. mismunandi hraða eða orkugjöf) verður hún að vera þannig hönnuð og smíðuð að hægt sé að velja og stilla á þessar notkunaraðstæður á öruggan og áreiðanlegan hátt.

1.3.7. *Ráðstafanir gegn hættu sem stafar af hreyfanlegum vélarhlutum*

Hreyfanlegir vélarhlutar verða að vera þannig hannaðir, smíðaðir og staðsettir að engin hætta stafi af þeim eða, sé samt hætta á ferðum, búnir hlífum eða varnarbúnaði til að komist verði hjá allri hættu á snertingu sem valdið gæti slysum.

Gera verður allar nauðsynlegar ráðstafanir til að koma í veg fyrir að hreyfanlegir hlutar í vinnsluferlinu stöðvist af ófyrirséðum ástæðum. Ef hætta er á slíkri stöðvun þrátt fyrir allar varúðarráðstafanir sem gerðar eru ber framleiðanda að láta sérstakan varnarbúnað

eða verkfæri og leiðarvísi fylgja vélinni og e.t.v. setja skilti á vélina til að hægt sé að setja hana í gang aftur án þess að hætta stafi af.

1.3.8. *Val á vörnum gegn hættum sem stafa af hreyfanlegum vélarhlutum*

Velja skal hlífur eða varnarbúnað, til að verjast hættum sem stafa af hreyfanlegum vélarhlutum, með hliðsjón af því um hvers konar hættu er að ræða. Nota skal eftirfarandi viðmiðunarreglur við valið.

A. Hreyfanlegir hlutar drifbúnaðar

Hlífur, sem gerðar eru til að verja óvarða menn gegn hættum sem stafa af hreyfanlegum hlutum drifbúnaðar (svo sem reimhjólum, reimum, tannhjólum, tannstöngum, drifásum o.s.frv.), verða:

- annaðhvort að vera fastar, í samræmi við kröfur samkvæmt liðum 1.4.1 og 1.4.2.1, eða
- lausar, í samræmi við kröfur samkvæmt lið 1.4.1 og A-hluta liðar 1.4.2.2.

Nota ber lausar hlífur þegar vænta má að oft þurfi að komast að hlutunum.

B. Hreyfanlegir vélarhlutar sem eru þáttur í vinnslunni

Hlífur eða varnarbúnaður, sem er gerður til að verja óvarða menn gegn hættu sem stafar frá hreyfanlegum vélarhlutum sem eru þáttur í vinnslunni (t.d. skurðarverkfæri, hreyfanlegir hlutar í pressum, valsar, hlutir sem eru í vinnslu o.s.frv.), verða:

- að vera fastar hlífur í samræmi við kröfur samkvæmt liðum 1.4.1 og 1.4.2.1, sé þess kostur,
- að öðrum kosti að vera lausar hlífur í samræmi við kröfur samkvæmt lið 1.4.1 og B-hluta liðar 1.4.2.2 eða varnarbúnaður, svo sem skynjarar (t.d. ljósnemar, mottur með skynjurum o.s.frv.), varnarbúnaður sem tryggir nægilega fjarlægð frá hættusvæði (svo sem stjórnrofar fyrir báðar hendur), eða sjálfvirkur varnarbúnaður sem kemur í veg fyrir að stjórnandinn eða hluti af líkama hans komist inn á hættusvæði, í samræmi við kröfur samkvæmt liðum 1.4.1 og 1.4.3.

Sé ekki er hægt að gera ákveðna hreyfanlega vélarhluta, sem eiga beinan þátt í vinnslunni, óaðgengilega að hluta til eða að öllu leyti meðan á vinnslu stendur vegna aðgerða sem útheimta að stjórnandi starfi í námunda við þá skal, sé það tæknilega gerlegt, búa þessa hluta:

- föstum hlífum, í samræmi við kröfur sem settar eru fram í liðum 1.4.1 og 1.4.2.1, til að koma í veg fyrir að hægt sé að komast að þeim hlutum sem ekki eru notaðir við vinnsluna,
- stillanlegum hlífum, í samræmi við kröfur sem settar eru fram í liðum 1.4.1 og 1.4.2.3, til að koma í veg fyrir hægt sé að komast að öðrum hreyfanlegum vélarhlutum en þeim sem eru bráðnauðsynlegir fyrir vinnsluna.

1.4. **Kröfur um eiginleika hlífa og varnarbúnaðar**

1.4.1. *Almennar kröfur*

Um hlífur og varnarbúnað gildir eftirfarandi:

- hann verður að vera traustbyggður,

- hann má ekki auka á slyshættu,
- ekki má vera auðvelt að komast hjá notkun hans eða gera hann óvirkan,
- hann verður að vera staðsettur í hæfilegri fjarlægð frá hættusvæðinu,
- hann má ekki byrgja sýn yfir vinnsluferlið meira en brýna nauðsyn ber til,
- hann verður gera það kleift að vinna við uppsetningu og/eða endurnýjun á verkfærum og viðhald á vél með því að takmarka aðeins aðgang að því svæði þar sem vinna á að fara fram, helst án þess að taka þurfi hlífina eða varnarbúnaðinn burt.

1.4.2. Sérkröfur sem gerðar eru til hlífa

1.4.2.1. Fastar hlífar

Fastar hlífar verða að vera rammlega festar.

Festingar skulu vera þannig að verkfæri þurfi til að losa þær.

Ef unnt er eiga hlífar ekki að geta haldist kyrrar á sínum stað þegar festingarnar vantar.

1.4.2.2. Lausar hlífar

A. Lausar hlífar af A-gerð verða:

- að haldast kyrrar á vélinni þegar þær eru opnar, eftir því sem unnt er,
- að vera í tengslum við læsingarbúnað til að koma í veg fyrir að hreyfanlegir vélarhlutar fari af stað á meðan hægt er að komast að þeim og gefa skipun um stöðvun þegar þær eru ekki lengur í læstri stöðu.

B. Lausar hlífar af B-gerð verða að vera þannig hannaðar, smíðaðar og innfelldar í stjórnkerfið:

- að hreyfanlegir hlutar geti ekki farið í gang á meðan þeir eru innan seilingar frá stjórnanda,
- að óvarinn maður geti ekki náð til hreyfanlegra hluta eftir að þeir eru komnir í gang,
- að aðeins sé hægt að stilla þær með ásetningi, svo sem með því að nota verkfæri, lykil o.s.frv.,
- að vanti einn hluta þeirra eða bili hann komi það í veg fyrir að hreyfanlegu vélarhlutarnir fari í gang eða stöðvist,
- að viðeigandi tálmi veiti vörn gegn hættu á að hlutir eða vinnsluefni kastist frá vélinni.

1.4.2.3. Stillanlegar hlífar sem takmarka aðgang

Stillanlegar hlífar sem takmarka aðgang að hreyfanlegum vélarhlutum sem eru bráðnauðsynlegir fyrir vinnsluna:

- verður að vera hægt að stilla með handafla eða sjálfvirkt eftir því um hvers konar vinnu er að ræða,
- verður að vera auðvelt að stilla án verkfæra,

- verða eins og framast er unnt að draga úr hættu á að hlutir eða vinnsluefni kastist frá vélinni.

1.4.3. Sérkröfur sem gerðar eru til varnarbúnaðar

Varnarbúnað verður að hanna, smíða og fella þannig inn í stjórnkerfið:

- að hreyfanlegir hlutar geti ekki farið í gang á meðan þeir eru innan seilingar frá stjórnanda,
- að óvarinn maður geti ekki náð til hreyfanlegra hluta eftir að þeir eru komnir í gang,
- að aðeins sé hægt að stilla hann með ásetningi, svo sem með því að nota verkfæri, lykil o.s.frv.,
- að vanti einn hluta þeirra eða bili hann komi það í veg fyrir að hreyfanlegu vélarhlutarnir fari í gang eða stöðvist.

1.5. Varnir gegn annars konar hættu

1.5.1. Hætta sem stafar af rafmagni

Þegar vél gengur fyrir rafmagni verður hún að vera hönnuð, smíðuð og búin þannig að komið sé í veg fyrir, eða koma megi í veg fyrir, slyshættu af völdum rafmagns.

Þær sérstöku reglur, sem eru í gildi um rafföng ætluð til notkunar innan ákveðinna spennumarka, skulu taka á sama hátt til véla sem eru notaðar innan þessara marka.

1.5.2. Stöðurafmagn

Vélar skal hanna og smíða þannig að komist verði hjá myndun hættulegrar stöðurafmagnshleðslu og/eða þær skulu vera með afhleðslubúnaði.

1.5.3. Hætta sem stafar af annarri orku en rafmagni

Þegar vél er knúin annarri orku en rafmagni (t.d. vökvaafli, þrýstilofti eða hitaorku o.s.frv.) verður hún að vera hönnuð, smíðuð og búin þannig að komist verði hjá allri hugsanlegri hættu af völdum þessara orkutegunda.

1.5.4. Hætta sem stafar af mistökum við ísetningu

Vélarhlutar, sem hætta getur stafað af, skal hanna þannig að ekki sé hægt að gera mistök við ísetningu eða endurísetningu þeirra en ef það er ekki hægt skal skrá upplýsingar á hlutana sjálfa og/eða vélarhúsin. Sömu upplýsingar skal skrá á hreyfanlega vélarhluta og/eða vélarhús þeirra þegar nauðsynlegt er að þekkja hreyfingaráttina til að forðast hættu. Í notkunarleiðbeiningum skal veita allar viðbótarupplýsingar sem kunna að reynast nauðsynlegar.

Geti skapast hætta vegna gallaðrar tengingar verður að fyrirbyggja rangar tengingar á leiðslum fyrir vökva, rafmagn o.fl. við hönnun véla eða, ef það er ekki hægt, með upplýsingum sem skráðar eru á pípum, strengi o.fl. og/eða tengidósir.

1.5.5. Hætta sem stafar af mjög háu eða lágu hitastigi

Gera verður ráðstafanir til að útiloka slyshættu vegna snertingar eða nálægðar við vélahluta eða efni sem eru mjög heit eða mjög köld.

Það skal metið hvort hætta sé á að heitt eða mjög kalt efni sprautist út. Sé hætta á því skal gera nauðsynlegar ráðstafanir til að koma í veg fyrir það eða, ef það er ekki hægt af tæknilegum ástæðum, gera ráðstafanir gegn slíkri hættu.

1.5.6. *Eldhætta*

Vélar verður að hanna og smíða þannig að ekki stafi hætta af eldi eða ofhitun frá vélunum sjálfum eða lofttegundum, vökvum, ryki, gufu eða öðrum efnum sem eru framleidd eða notuð í vélunum.

1.5.7. *Sprengihætta*

Vélar verður að hanna og smíða þannig að ekki sé hætta á sprengingu frá þeim sjálfum eða lofttegundum, vökvum, ryki, gufu eða öðrum efnum sem eru framleidd eða notuð í þeim.

Í þessu skyni verður framleiðandinn að grípa til ráðstafana til:

- að koma í veg fyrir að styrkleiki þessara efna nái hættustigi,
- að koma í veg fyrir að kvikni í sprengifimu andrúmslofti,
- að sprengingin verði eins lítil og framast er unnt, sé ekki hægt að koma í veg fyrir hana, til að umhverfinu stafi ekki hætta af henni.

Gera verður sömu varúðarráðstafanir ef framleiðandi gerir ráð fyrir að vélar séu notaðar í sprengifimu andrúmslofti.

Rafföng, sem eru hluti af þessum vélum, verða að uppfylla ákvæði gildandi sértílskipana að því er sprengihættu varðar.

1.5.8. *Hætta sem stafar af hávaða*

Vélar verður að hanna og smíða þannig að hætta, sem stafar af hávaðamengun í lofti, verði eins lítil og framast er unnt með hliðsjón af tækniþróun og aðferðum við að deyfa hávaða, einkum við upptök hans.

1.5.9. *Hætta sem stafar af titringi*

Vélar verður að hanna og smíða þannig að hætta, sem stafar af titringi frá þeim, verði eins lítil og framast er unnt með hliðsjón af tækniþróun og aðferðum við að minnka titring, einkum við upptök hans.

1.5.10. *Hætta sem stafar af geislun*

Vélar verður að hanna og smíða þannig að geislun frá vélunum verði ekki meiri en nauðsynlegt er fyrir þau verk sem þær vinna og hafi engin áhrif á óvarða menn eða í svo litlum mæli að hættulaust sé.

1.5.11. *Hætta vegna utanaðkomandi geislunar*

Vél verður að hanna og smíða þannig að utanaðkomandi geislun trufli ekki gang hennar.

1.5.12. *Hætta sem stafar af leysigeislabúnaði*

Þegar leysigeislabúnaður er notaður skal hafa hliðsjón af eftirfarandi ákvæðum:

- leysigeislabúnaður verður að hanna og smíða þannig að ekki sé hætta á óvæntri geislun,
- leysigeislabúnaður á vélum verður að vera með hlífum þannig að hvorki geislarnir sjálfir, geislun vegna endurvarps og dreifingar né annars stigs geislun valdi heilsutjóni,
- ljósnefnaþúnaður til að fylgjast með eða stilla leysigeislabúnað á vélum verður að vera þannig gerður að ekki sé hætta á heilsutjóni vegna leysigeisla.

1.5.13. *Hætta af mengun af völdum ryks, lofttegunda o.s.frv.*

Vél skal hanna, smíða og/eða búa þannig að engin hætta stafi af lofttegundum, vökvum, ryki, gufu og öðrum úrgangsefnum sem vélin framleiðir.

Sé hætta á þessu verður vélin að vera þannig búin að hún loki efnin inni og/eða sogi þau burt.

Þegar vélin er ekki lokuð við venjulega notkun verður áður nefndur búnaður til að loka efnin inni eða soga þau burt að vera staðsettur eins nálægt upptökum mengunarinnar og framast er unnt.

1.5.14. *Hætta á að festast í vél*

Vélar skulu hannaðar, smíðaðar eða vera með þannig búnaði að menn geti ekki lokast inni í þeim eða, ef það er ekki hægt, með þannig búnaði að hægt sé að kalla á hjálp.

1.5.15. *Hætta á að renna, hrasa eða detta*

Hlutar véla, sem líklegt er að menn séu á ferðinni í kringum eða standi við, skulu hannaðir og smíðaðir þannig að ekki sé hætta á að menn renni, hrasi eða detti á eða um þessa hluta.

1.6. **Viðhald**

1.6.1. *Viðhald vélar*

Þeir staðir, þar sem stilling, smurning og viðhald vélar fer fram, verða að vera utan hættusvæðis. Vél verður að vera hægt að stilla, halda og gera við, hreinsa og þjónusta þegar hún er ekki í gangi.

Ef tæknilegar ástæður koma í veg fyrir að einu eða fleiri af framangreindum skilyrðum verði fullnægt skal vera hægt að framkvæma þessar aðgerðir án nokkurrar hættu (sbr. 1.2.5).

Þegar um sjálfvirkar vélar er að ræða og, ef þörf krefur, aðrar vélar verður framleiðandi að búa þær tengibúnaði til að hægt sé að koma fyrir tækjum til að leita að bilunum og greina þær.

Þegar oft þarf að skipta um vélarhluta í sjálfvirkum vélum, meðal annars vegna breytinga á framleiðslu eða vegna þess að þeim hættir til að slitna eða búast má við tjóni á þeim vegna óhapps, verður að vera hægt að taka þá burt og setja aðra í þeirra stað á auðveldan og öruggan hátt. Það verður að vera hægt að komast að hlutunum til að sinna þessum verkum með nauðsynlegum tæknilegum hjálpargögnum (verkfærum, mælitækjum o.s.frv.) í samræmi við þá aðferð sem framleiðandi tilgreinir.

1.6.2. *Aðkomuleiðir að vinnslu- og þjónustustöðum*

Framleiðandi verður að sjá fyrir aðkomuleiðum að vél (með tröppum, stigum, göngubrúum o.s.frv.) til að hægt sé að komast hættulaust að öllum stöðum þar sem framleiðsla, stilling og viðhald fer fram.

1.6.3. *Orkugjafar einangraðir*

Vélar verða að hafa búnað sem einangrar þær frá orkugjöfum. Einangrunarbúnaðinn verður að auðkenna greinilega. Honum verður að vera hægt að læsa ef endurtenging gæti stofnað óvörðum manni í hættu. Þegar um rafmagnsvél er að ræða sem fær rafmagn gegnum tengikló er nóg að taka tengiklóna úr sambandi við straumrásina.

Einangrunarbúnaðinum verður líka að vera hægt að læsa ef stjórnandi getur ekki gengið úr skugga um hvort samband sé enn rofið frá öllum stöðum hann hefur aðgang að.

Þegar samband hefur verið rofið verður að vera hægt að eyða allri orku sem eftir er eða geymist í straumrás vélarinnar án þess að stofna óvörðum mönnum í hættu.

Heimilt er að gera þá undantekningu frá framangreindum kröfum að ákveðnar straumrásir séu áfram tengdar orkugjöfum sínum til að halda vinnsluefni föstu, geyma upplýsingar, lýsa innri hluta o.s.frv. Í þeim tilvikum verður að gera sérstakar ráðstafanir til að tryggja öryggi stjórnanda.

1.6.4. *Afskipti stjórnanda*

Vél verður að hanna, smíða og búa þannig að stjórnandi þurfi sem sjaldnast að hafa afskipti af henni.

Þegar ekki er hægt að komast hjá því að stjórnandi hafi afskipti af vélinni verður hann að geta gert það á auðveldan og öruggan hátt.

1.6.5. *Þrif á innri hlutum*

Vélar verður að hanna og smíða þannig að hægt sé að þrifa innri hluta, sem í hafa verið hættuleg efni eða efnablöndur, án þess að fara inn í þessa hluta; ef nauðsynlegt er að hreinsa stíflu verður sömuleiðis að vera unnt að gera það utan frá. Ef ekki er hægt að komast hjá því að fara inn í vélina verður framleiðandi að sjá til þess við smíði hennar að vinna við þrif hafi sem minnsta hættu í för með sér.

1.7. **Merkingar og leiðbeiningar**

1.7.0. *Upplýsingar*

Upplýsingar þær sem þarf til að stjórna vél skulu vera ótvíræðar og auðskiljanlegar.

Þær mega ekki vera svo umfangsmiklar að þær ofgeri stjórnandanum.

Geti óvörðum mönnum stafað hættu af gangtruflun í vél sem ekki er fylgst með skal vélin búin þannig að hún gefi frá sér viðeigandi hljóð- eða ljósmerki til viðvörunar.

1.7.1. *Viðvörunarbúnaður*

Ef vél er með viðvörunarbúnaði (t.d. töflum, ljósmerkjum o.s.frv.) verður hann að gefa ótvíræð og auðskiljanleg merki.

Stjórnandinn verður ávallt að eiga þess kost að ganga úr skugga um að viðvörunarbúnaðurinn sé í lagi.

Fullnægja verður kröfum sem gerðar eru í sértilskipunum um lita- og öryggismerkjabúnað.

1.7.2. *Viðvaranir um að enn sé hættu á ferðum*

Sé enn hættu á ferðum þrátt fyrir allar ráðstafanir sem gerðar hafa verið eða sé hættu hugsanleg þótt hún sé ekki augljós (vegna rafmagnstöfluskápa, geislagjafa, leka úr vökva-leiðslum, svæða sem ekki sjást o.s.frv.) verður framleiðandinn að vara við henni.

Slíkar viðvaranir ættu helst að vera auðskiljanlegar skýringarmyndir og/eða skráðar á einni af þjóðtungum landsins þar sem vélin er í notkun ásamt þeim tungumálum sem stjórnendurnir skilja, sé þess óskað.

1.7.3. *Merking*

Á allar vélar verður að minnsta kosti að skrá eftirfarandi atriði, greinilega og óafmáanlega:

- nafn og heimilisfang framleiðanda,
- CE-merkið (sjá III. viðauka),
- heiti framleiðsluraðar eða gerðar,
- raðnúmer, ef um slíkt er að ræða,
- smíðaár.

Hafi framleiðandi ætlað vél til nota á sprengihættustöðum skal það einnig skráð á vélina.

Vél verða auk þess að fylgja allar upplýsingar um viðkomandi gerð sem nauðsynlegar eru til að hún reynist örugg í notkun (t.d. mesti snúningshraði fyrir tiltekna hluta sem snúast, mesta þvermál verkfæra sem á að setja í hana, stærð, massi o.s.frv.).

Ef beita þarf lyftibúnaði á vélarhluta meðan hann er í notkun verður að skrá massa vélarhlutans á vélina á greinilegan, óafmáanlegan og ótvíræðan hátt.

Á umskiptanlega búnaðinum, sem um getur í þriðja undirlið 2. mgr. 1. gr., verður að skrá sömu upplýsingar.

1.7.4. *Notkunarleiðbeiningar*

a) Með öllum vélum verða að fylgja notkunarleiðbeiningar þar sem eftirfarandi atriði að minnsta kosti koma fram:

- endurtekning á þeim upplýsingum sem skráðar eru á vélarnar, að undanskildu raðnúmeri, (sbr. 1.7.3.) og allar viðeigandi upplýsingar til viðbótar sem auðveldu viðhald (t.d. heimilisfang innflytjanda, viðgerðarmanna o.s.frv.),
- ráðgerð notkun vélar samkvæmt c-lið í lið 1.1.2.,
- allar verkstöðvar þar sem vænta má að stjórnendur véla haldi sig,
- notkunarleiðbeiningar svo að ekki sé hætt á slysum við eftirfarandi:
 - gangsetningu,
 - notkun,
 - meðhöndlun, með því að gefa upp massa vélar og hluta hennar ef þá þarf að flytja reglulega og hvern fyrir sig,
 - samsetningu vélar og þegar hún er tekin í sundur,
 - stillingu,
 - viðhald (þjónustu og viðgerðir),
- ef þörf krefur, leiðbeiningar um þjálfun,
- ef þörf krefur, helstu einkenni tækjanna sem setja má á vélina.

Ef þörf krefur skal í notkunarleiðbeiningum vekja athygli á því hvernig eigi ekki að nota vélina.

- b) Framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu skal semja notkunarleiðbeiningarnar á einu af tungumálum bandalagsins. Þegar vélar eru teknar í notkun skal þeim fylgja þýðing á notkunarleiðbeiningunum á tungumáli eða -málum landsins þar sem nota á vélina ásamt notkunarleiðbeiningunum á frummálinu. Framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu eða sá aðili, sem kynnir vélina á því málsvæði sem um ræðir, skal sjá um þýðinguna. Undanþegnar þessari kröfu eru notkunarleiðbeiningar um viðhald fyrir sérhæft starfslið sem vinnur fyrir framleiðandann sjálfan eða viðurkenndan fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu, en heimilt er að semja þær aðeins á einu af tungumálum bandalagsins sem þetta starfslið skilur.
- c) Með notkunarleiðbeiningunum verða að fylgja allar teikningar og skýringarmyndir sem nauðsynlegar eru til að hægt sé að taka vélina í notkun, halda henni við, skoða hana og fylgjast með því að hún gangi rétt og, eftir því sem við á, gera við hana, ásamt öðrum gagnlegum upplýsingum, einkum þær er varða öryggi.
- d) Rit, sem lýsa vélinni, mega ekki brjóta í bága við notkunarleiðbeiningarnar að því er öryggisatriði varðar. Í tæknigögnum, sem lýsa vélinni, skulu koma fram upplýsingar um hávaðamengun í lofti sem um getur í f-lið og, þegar um vélknúin handverkfæri eða handstýrðar vélar er að ræða, þær upplýsingar um titring sem um getur í lið 2.2.
- e) Þegar nauðsyn krefur verður í notkunarleiðbeiningunum að tilgreina kröfur um uppsetningu og samsetningu sem miða að því að draga úr hávaða og titringi (t.d. um notkun höggdeyfa, gerð og massa undirstaðna o.s.frv.).
- f) Í notkunarleiðbeiningunum verða að koma fram eftirfarandi upplýsingar um hávaða í lofti frá vélinni, annaðhvort raungildi eða gildi sem byggt er á mælingum á sams konar vélum:
- meðaltalshljóðþrýstistig (A-hljóðstig) í verkstöð ef það fer yfir 70 dB (A); sé hljóðstyrkurinn 70 dB (A) eða minni skal það tekið fram,
 - skammvinnt hljóðþrýstigildi (C-hljóðstig) í verkstöð ef það fer yfir 63 Pa (130 dB miðað við 20 µPa),
 - hljóðaflsstig frá vél ef meðaltalshljóðþrýstistig í verkstöð fer yfir 85 dB (A).

Þegar um mjög stórar vélar er að ræða má gefa upp meðaltalshljóðþrýstistig á ákveðnum stöðum í kringum vélarnar í stað hljóðaflsstigs.

Sé ekki stuðst við samhæfða staðla verður að mæla hljóðstig með þeirri aðferð sem hæfir best fyrir viðkomandi vél.

Framleiðandi verður að tilgreina vinnsluskilyrði vélarinnar þegar mælingar fóru fram og hvað mælingaraðferðum var beitt.

Þegar verkstöð eða -stöðvar eru ekki skilgreindar eða ekki hægt að skilgreina þær verður að mæla hljóðþrýstistig í eins metra fjarlægð frá yfirborði vélar og í 1,60 m hæð frá gólfi eða sökklí. Tilgreina verður staðsetningu og gildi mesta hljóðþrýstings.

- g) Geri framleiðandi ráð fyrir að vél verði notuð á sprengihættustöðum verður að veita allar nauðsynlegar upplýsingar þar að lútandi í notkunarleiðbeiningunum.
- h) Ef vélar eru einnig ætlaðar ófaglarðu fólki verður orðaforði og framsetning notkunarleiðbeininga að miðast við þá almennu menntun og greind sem vænta má að þessir notendur hafi en fullnægja um leið öðrum framangreindum grunnkröfum.

2. GRUNNKRÖFUR UM HEILSUVERND OG ÖRYGGI ER VARÐA ÁKVEÐNA FLOKKA VÉLA

2.1. Vélar til vinnslu jarðyrkjufurða

Vélar til að vinna og verka matvæli (t.d. að sjóða þau, frysta, þrifa, þvo, meðhöndla, pakka, geyma, flytja eða dreifa þeim) verða að vera hannaðar og smíðaðar þannig að engin hættu sé á sýkingu, sjúkdómum og smiti og fylgja verður eftirfarandi reglum um hollustu:

- a) áhöld, sem komast eða er ætlað að komast í snertingu við matvæli, verða að fullnægja skilyrðum sem sett eru fram í viðkomandi tilskipunum. Vélar verða að vera hannaðar og smíðaðar þannig að áhöld þessi geti verið hrein fyrir hverja notkun;
- b) allir yfirborðsfletir og samskeyti þeirra verða að vera slétt og hvorki með ójöfnum né rifum þar sem lífræn efni gætu leynst;
- c) vélasamstæður verður að hanna þannig að sem minnst sé um útskot, brúnir og kima. Þær ætti helst að setja saman með logsuðu eða samfelldri límingu. Ekki má nota skrúfur, skrúfuhöndla og hnoð nema ekki verði hjá því komist af tæknilegum ástæðum;
- d) það verður að vera auðvelt að þrifa og sótthreinsa alla yfirborðsfleti sem komast í snertingu við matvæli, ef við á eftir að búið er að fjarlægja alla hluti sem auðvelt er að taka. Horn inni í vél verða að vera nægilega bogadregin til að hægt sé að þrifa þau vandlega;
- e) vökvar úr matvælum og þvottalögur, sótthreinsi- og hreinsivökvar verða að geta runnið óhindrað út úr vélinni (ef til vill þegar hún er á svokallaðri „hreingeringarstillingu“);
- f) vélar verða að vera hannaðar og smíðaðar þannig að hvorki komist vökvar né lífverur, einkum skordýr, inn í þær, né heldur geti lífræn efni safnast fyrir á stöðum sem ekki er unnt að þrifa (t.d. þegar um er að ræða vélar sem ekki eru á fótum eða hjólum, með því að koma fyrir vatns- eða loftþéttu tengistykki milli vélar og sökkuls, nota vatns- og loftþétt samskeyti o.s.frv.);
- g) vélar verða að vera hannaðar og smíðaðar þannig að engin hjálparefni (svo sem smurólíur o.s.frv.) geti komist í snertingu við matvælin. Þegar nauðsyn krefur verður að hanna og smíða vélar þannig að hægt sé að fylgjast reglulega með því að þessari kröfu sé fullnægt.

Notkunarleiðbeiningar

Til viðbótar upplýsingum þeim sem krafist er samkvæmt 1. lið verður að tilgreina í notkunarleiðbeiningum hvaða vörum og aðferðum er mælt með við þrif, sótthreinsun og skolun (ekki aðeins fyrir fleti sem auðvelt er að komast að heldur einnig þegar nauðsynlegt er að þrifa á staðnum fleti sem ómögulegt eða óráðlegt er að nálgast, svo sem rörlagnir).

2.2. Vélknúin handverkfæri og handstýrðar vélar

Vélknúin handverkfæri og handstýrðar vélar verða að fullnægja eftirfarandi grunnkröfum um heilsuvernd og öryggi:

- þær verða að hafa nægilega stórt stuðningsyfirborð í samræmi við á vélartegund sem um er að ræða og nóg af handföngum og festingum af hæfilegri stærð sem er þannig fyrir komið að vél sé stöðug þegar hún er notuð við þau vinnsluskilyrði sem framleiðandi hefur ráðgert,

- sé ekki hættulaust að sleppa handföngunum verða vélarnar að hafa gangsetningar- og stöðvunarbúnað sem er þannig staðsettur að stjórnandinn geti sett vél í gang og stöðvað hana án þess að sleppa taki sínu á handföngunum nema í þeim tilvikum þegar þetta er ómögulegt af tæknilegum ástæðum eða þegar stjórnarbúnaðurinn er sér,
- þær verða að vera hannaðar, smíðaðar eða búnaðar þannig að ekki sé hætt á að vél sé sett í gang af ásettu ráði og/eða gangi áfram eftir að stjórnandi hefur sleppt handföngunum. Gera verður aðrar ráðstafanir ef ekki er hægt að fullnægja kröfu þessari af tæknilegum ástæðum,
- vélknúin handverkfæri verður að hanna og smíða þannig að unnt sé að hafa auga með snertingu verkfæris við vinnslufni ef þörf krefur.

Notkunarleiðbeiningar

Notkunarleiðbeiningarnar verða að veita eftirfarandi upplýsingar um titring frá vélknúnum handverkfærum og handstýrðum vélum:

- vegið fermeðalgildi hröðunar sem handleggir stjórnandans verða fyrir ef hún fer yfir $2,5\text{m/s}^2$ samkvæmt viðeigandi prófunarreglum. Fari hröðun ekki yfir $2,5\text{m/s}^2$ skal þess getið.

Séu ekki til viðeigandi prófunarreglur verður framleiðandi að tilgreina hvaða mælingaraðferðum var beitt og við hvaða aðstæður mælingar fóru fram.

2.3. Vélar fyrir vinnslu viðar og hliðstæðra efna

Trésmíðavélar og vélar fyrir vinnslufni, sem hafa svipuð eðlisfræðileg og tæknileg einkenni, svo sem kork, bein, hert gúmmí, hert plastefni og önnur áþekk hörð efni, verða að fullnægja eftirfarandi grunnkröfum um heilsuvernd og öryggi:

- a) þær verða að vera hannaðar, smíðaðar eða búnaðar þannig að hægt sé að koma vinnslufninu fyrir og stýra því á öruggan hátt; þegar vinnslufninu er haldið í höndunum á vinnuborði verður borðið að vera nægilega stöðugt meðan vinna fer fram og má ekki hindra hreyfingu vinnslufninsins;
- b) sé líklegt að vél verði notuð við aðstæður þar sem hættu er á að viðarbútar kastist frá henni verður hún að vera hönnuð, smíðuð eða búin þannig að komist verði hjá slíkri hættu eða, ef svo er ekki, að frákastið stofni ekki stjórnaða og/eða óvörðum mönnum í hættu;
- c) vélarnar verða að vera búnaðar sjálfvirkum hemlum sem stöðva verkfærið á nægilega skömmum tíma sé hættu á snertingu við verkfærið meðan hægist á því;
- d) sé verkfærið hluti af vél sem ekki er fullkomlega sjálfvirk verður vélin að vera hönnuð og smíðuð þannig að komist verði hjá eða dregið úr hættu á alvarlegum slysum, t.d. með því að nota hlífar fyrir hefilblokkir, takmarka skurðdýpt og þess háttar.

3. GRUNNKRÖFUR UM HEILSUVERND OG ÖRYGGI TIL AÐ FYRIRBYGGJA SÉRSTAKA HÆTTU VEGNA HREYFANLEIKA VÉLA

Vélar, sem hættu stafar af vegna hreyfanleika, skulu vera hannaðar og smíðaðar þannig að þær standist þær kröfur er fram koma hér á eftir.

Ávallt stafar hættu af hreyfanleika véla, sem eru sjálfknúnar eða sem aðrar vélar eða dráttarvélar draga, ýta eða bera, þegar unnið er á þeim vinnusvæðum og vinnan útheimtir annaðhvort hreyfanleika eða samfelldan, eða því sem næst samfelldan, flutning milli nokkurra fasta vinnustöðva.

Einnig kann hætta að stafa af hreyfanleika þótt jafnan sé unnið á vél í fastri stöðu ef hún er útbúin þannig að auðvelt er að færa hana á milli staða (vél sem hjól, kefli, meiðar o.s.frv. hafa verið settir undir eða vél sem hefur verið sett á undirstöðu, vagn o.s.frv.).

Til að ganga úr skugga um að vélknúin plógherfi og jarðvegstætarar valdi óvörðum mönnum ekki of mikilli hættu er það skylda framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu að prófa eða láta fara fram viðeigandi prófun á sérhverri gerð þeirra véla sem í hlut eiga.

3.1. **Almennt**

3.1.1. *Skilgreining*

„Ökumaður“: sá sem stýrir hreyfingu vélar. Ökumaður getur verið í vélinni, verið fótgangandi við hlið hennar eða stjórnað henni með fjarstýringu (kapli, senditæki o.s.frv.).

3.1.2. *Lýsing*

Ef sjálfknúin vél er gerð til notkunar á stöðum þar sem dimmt er skal hún búin ljósabúnaði sem hæfir því verki sem henni er ætlað að vinna, samanber þó önnur lög og reglugerðir sem um þetta kunna að gilda (umferðarlög, siglingalög o.s.frv.).

3.1.3. *Hönnun sem miðar að því að auðvelda meðhöndlun vélar*

Vél eða hlutar hennar eiga ekki að geta hreyfst snögglega til við meðhöndlun eða valdið hættu sem rekja má til óstöðugleika, svo fremi að notkun vélarinnar og/eða hluta hennar sé í samræmi við notkunarleiðbeiningar framleiðanda.

3.2. **Vinnustaður**

3.2.1. *Stjórnaður ökumanns*

Hanna skal stjórnaður ökumanns með tilliti til meginreglna vinnuvistfræðinnar. Ef stjórnaðir eru fleiri en einn skal hver þeirra útbúinn öllum nauðsynlegum stjórnbúnaði. Ef stjórnaðir eru fleiri en einn skal vélin hönnuð þannig að notkun stjórnbúnaðar frá einum stjórnað útiloki notkun stjórnbúnaðar frá öðrum stjórnstöðum, nema þegar um neyðarstöðvun er að ræða. Útsýni frá stjórnað ökumanns skal vera þannig að hann geti unnið við vélina og þau verkfæri sem henni fylgja, við aðstæður sem ráðgerðar eru, án þess að stofna eigin öryggi og öryggi óvarinna manna í hættu á nokkurn hátt. Ef nauðsyn krefur skulu viðeigandi tæki fylgja með vélinni til að koma í veg fyrir hættu sem stafar af ófullnægjandi yfirsýn.

Vélar skulu vera hannaðar og smíðaðar þannig að ökumaður og stjórnendur geti ekki í ógáti komið við hjól eða brautir sem vélin gengur eftir frá stjórnað.

Stjórnaður ökumanns skal hannaður og smíðaður þannig að tryggt sé að honum sé engin hættu búin af útblæstri og/eða skorti á súrefni.

Stjórnaður ökumanns í vél með ökumanni innanborðs verður að vera hannaður og smíðaður þannig að hann geti verið í sérstökum klefa, svo fremi að rými sé til þess. Í stjórnklefa skulu vera nauðsynlegar notkunarleiðbeiningar fyrir ökumann og/eða stjórnendur. Ef unnið er í hættulegu umhverfi skal stjórnaður ökumanns vera í sérstökum klefa.

Ef vél er með stjórnklefa skal hann vera hannaður, smíðaður og/eða nægilega vel tækjum búinn til að tryggja ökumanni góð starfsskilyrði og vörn gegn þeim hættum sem kunna að vera fyrir hendi (svo sem ófullnægjandi upphitun og loftræstingu, ófullnægjandi útsýni, of miklum hávaða og titringi, vörn gegn hlutum sem falla niður eða smjúga í gegn, veltu o.s.frv.). Útgangur skal vera þannig að yfirgefa megi stjórnklefann í skyndi. Enn fremur skal neyðarútgangur snúa í aðra átt en hinn venjulegi útgangur.

Stjórnklefinn og festingar hans skulu vera úr eldtraustu efni.

3.2.2. *Sæti*

Í vélinni skal sæti ökumanns vera þannig úr garði gert að ökumaður sé stöðugur og við hönnun sætisins skulu meginreglur vinnuvistfræðinnar hafðar í huga.

Sætið skal vera hannað með það fyrir augum að draga eins og framast er unnt úr því að titring leiði frá vél til ökumanns. Sætisundirstöður verða að standast hvers konar álag sem á þeim kann að mæða, t.d. veltu. Ef ökumaður hefur ekki gólf undir fótum skal hann hafa þrep úr stömu efni til að hvíla fæturna á.

Ef gert er ráð fyrir veltigrind á ökutækjum skal sætið búið öryggisbelti eða öðrum sambærilegum búnaði sem heldur ökumanni föstum án þess að hindra þær hreyfingar sem þarf til að aka vélinni eða þær hreyfingar sem orsakast af fjöðrun.

3.2.3. *Aðrir staðir*

Ef gert er ráð fyrir því í notkunarskilyrðum að vélin flytji aðra stjórnendur en ökumann, öðru hverju eða að jafnaði, eða að þeir vinni á vélinni, skulu þeim ætlaðir sérstakir staðir í vélinni þar sem þeim er engin hættu búin, einkum fallhætta, hvort sem verið er að flytja þá eða þeir eru við vinnu sína.

Þar sem vinnuskilyrði leyfa skulu vera sæti á þessum stöðum.

Ef sérstakan stjórnklefa þarf utan um stjórnstað ökumanns skulu aðrir staðir, sem unnið er á, einnig varðir gegn þeim hættum sem orsökðu að verja þurfti stjórnstað ökumanns.

3.3. **Stjórnþúnaður**

3.3.1. *Stjórnþúnaði*

Ökumaður verður að geta notað frá stjórnstað sínum öll stjórnþúnaði sem þarf til að vinna við vélina nema stjórnþúnaði sem öryggis vegna þurfa að vera staðsett annars staðar fyrir tiltekna aðgerðir. Hér er einkum átt við aðrar vinnustöðvar en stjórnstað ökumanns sem aðrir stjórnendur en ökumaður eru ábyrgir fyrir eða ef ökumaður þarf að yfirgefa stjórnstað sinn til að hægt sé að framkvæma tiltekna aðgerð án þess að stofna öryggi sínu í hættu.

Fótstig verða að vera hönnuð, smíðuð og þannig fyrir komið að ökumaður geti notað þau á öruggan hátt og sem minnst hættu sé á ruglingi við notkun þeirra; þau skulu hafa stamt yfirborð þar sem stigið er á þau og skal vera auðvelt að þrifa þau.

Ef notkun stjórnþúnaða getur haft hættu í för með sér, t.d. hættulegar hreyfingar, skulu þau, nema stjórnþúnaðin séu stillt fyrirfram, þannig gerð að um leið og stjórnandi sleppir þeim fari þau aftur í hlutlausu stöðu.

Stýriþúnaður véla á hjólum skal hannaður og smíðaður með það fyrir augum að draga úr áhrifum skyndilegra hreyfinga stýris eða stýristangar sem orsakast af skyndilegu álagi á stýrishjólín.

Stýriþúnaður, sem gerir kleift að læsa mismunadrifi, verður að vera hannaður og útbúinn þannig að hægt sé aftengja mismunadrifið á meðan vélin er á ferð.

Síðasti málslíðurinn í lið 1.2.2 á ekki við um hreyfanleika véla.

3.3.2. *Gangsetning/hreyfing*

Útbúa verður sjálfknúna vél með ökumanni innanborðs þannig að erfitt sé fyrir óviðkomandi að gangsetja hana.

Einungis skal vera hægt að færa sjálfknúna vél með ökumanni innanborðs á milli staða ef ökumaðurinn er á stjórnstað.

Ef á vélinni eru tæki sem fara út fyrir venjulegt ummál hennar (jafnvægisbúnaður, bóma o.s.frv.) verður ökumaður að geta gengið fyrirhafnarlítið úr skugga um, áður en hann hreyfir vélina, að slík tæki séu í þeirri stöðu að ekki stafi hætta af hreyfingu hennar.

Þetta á einnig við um alla aðra hluta vélarinnar sem þurfa að vera í tiltekinni stöðu, jafnvel læstir, til að unnt sé að hreyfa vélina án þess að það hafi hættu í för með sér.

Ef hægt er að koma því við tæknilega og fjárhagslega skal vera ógerlegt að hreyfa vélina án þess að áðurnefndir hlutar hennar séu í öruggri stöðu.

Ekki má vera unnt að hreyfa vélina á meðan verið er að gangsetja hana.

3.3.3. *Akstur stöðvaður*

Auk þess að uppfylla ákvæði umferðarlaga skulu sjálfknúnar vélar og tengivagnar þeirra standast kröfur um að draga úr hraða, nema staðar, hemlun og kyrrstöðu til að tryggja öryggi við öll skilyrði sem varða keyrslu, hleðslu, hraða, yfirborð sem vélin stendur á og halla sem framleiðandi hefur gert ráð fyrir við notkun og sem svara til skilyrða sem teljast til eðlilegrar notkunar.

Ökumanni verður að vera kleift að hægja á sjálfknúnni vél og stöðva hana með aðalstjórnbúnaði. Ef nauðsynlegt er öryggis vegna verður að vera fyrir hendi neyðarbúnaður með algerlega óháðum og aðgengilegum stjórnækjum til að hægja á vélinni og stöðva hana ef aðalstjórnbúnaður bilar eða fær ekki orku til að starfa rétt.

Ef það er nauðsynlegt í öryggisskyni verður að vera til staðar búnaður sem tryggir að vél í kyrrstöðu hreyfist ekki. Þessi búnaður má vera samtengdur búnaði sem um getur í annarri málsgrein, að því tilskildu að um algerlega vélrænan búnað sé að ræða.

Fjarstýrða vél verður að hanna og smíða þannig að hún stöðvist sjálfkrafa ef ökumaður missir stjórn á henni.

Liður 1.2.4 á ekki við um akstur.

3.3.4. *Akstur véla sem stjórnað er af fótgangandi ökumanni*

Sjálfknúin vél, sem stjórnað er af fótgangandi ökumanni, á ekki að geta ekið nema ökumaður haldi í viðkomandi stjórnþúnað. Einkum og sér í lagi má vél ekki geta færst úr stað á meðan hún er gangsett.

Stjórnþúnaður vélar, sem stjórnað er af fótgangandi ökumanni, verður að vera hannaður þannig að sem mest sé dregið úr hættu á að vélin geti í ógáti færst í átt að ökumanni og einkum:

- a) að ökumaður verði undir vélinni;
- b) að ökumaður slasist af völdum tækja sem snúast.

Að auki skal eðlilegur hraði vélarinnar vera í samræmi við yfirferð fótgangandi ökumanns.

Á vélum, sem hægt er að setja á snúningsverkfæri, má ekki vera mögulegt að gangsetja verkfærið á meðan vélin er í bakkgír nema þegar hreyfing vélarinnar orsakast af hreyfingu verkfærisins. Í því tilviki má hraði vélarinnar í bakkgír ekki vera meiri en svo að engin hætta steðji að ökumanni.

3.3.5. *Bilun í stjórnrásum*

Sé vél búin aflstýringu má bilun í orkuflutningi til hennar ekki koma í veg fyrir að hægt sé að stýra vélinni þangað til búíð er að stöðva hana.

3.4. **Varnir gegn vélrænum hættum**

3.4.1. *Hreyfingar sem engin stjórn er á*

Þegar hluti vélar hefur stöðvast skal vera tryggt að ekki stafi hætta af því fyrir óvarða menn ef hann færast til baka, af hvaða völdum sem það kann að vera, án þess að átt sé við stjórnbúnað vélarinnar.

Vél verður að hanna, smíða og, ef svo ber undir, staðsetja á hreyfanlegri undirstöðu sinni með þeim hætti að tryggt sé að þegar hún hreyfist úr stað hafi sveiflur í þyngdarpunkti hennar ekki áhrif á stöðugleika hennar eða að burðargrind hennar verði fyrir of miklu álagi.

3.4.2. *Hætta á bilun við notkun*

Hlutar úr vél, sem snúast á miklum hraða og geta brotnað eða sprungið þrátt fyrir varúðarráðstafanir, skulu uppsettir og varðir þannig að hlutar úr þeim haldist innan afmarkaðs rýmis ef þeir brotna eða, ef það er ekki mögulegt, að þeir þeytist ekki í átt að stjórnstað ökumanns og/eða í átt að manni að störfum.

3.4.3. *Hætta á veltu*

Ef hætta er á að sjálfknúin vél, með ökumanni og hugsanlega aðra stjórnendur innanborðs, velti skal hanna vélina og útbúa með veltigrind (ROPS).

Ef vélin veltur á grindin að tryggja nægilegt aflögunarrými (DLV) bæði fyrir ökumann og aðra stjórnendur.

Til að ganga úr skugga um að grindin standist þá kröfu sem mælt er fyrir um í annarri málsgrein er það skylda framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu að prófa eða láta fara fram viðeigandi prófun á öllum gerðum viðkomandi grinda.

Að auki eiga jarðvinnuvélar, sem nefndar eru hér á eftir, með afl yfir 15 kW að vera búnar veltigrindum:

- ámokstursvélar á beltum eða hjólum,
- gröfur,
- dráttarvélar á beltum eða hjólum,
- dragsköfur,
- vegheflar,
- framhjóladregnir dembarar.

3.4.4. *Hætta vegna hluta sem falla*

Ef hætta er á að hlutir eða efni falli eða hellist niður við vél þar sem ökumaður og hugsanlega aðrir stjórnendur eru innanborðs skal vélin hönnuð og útbúin með fallvarnargrind (FOPS) til að verjast slíku, ef því verður við komið vegna stærðar vélarinnar.

Hlífin verður að tryggja nægilegt aflögunarrými (DLV) bæði fyrir ökumann og aðra stjórnendur ef hlutir eða efni lenda á henni.

Til að ganga úr skugga um að hlífin standist þær kröfur sem um getur í annarri málsgrein verður framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu að prófa eða láta fara fram viðeigandi prófun á öllum gerðum viðkomandi hlífa.

3.4.5. *Hætta bundin aðgangi*

Handföng og þrep verða að vera hönnuð, smíðuð og þannig fyrir komið að stjórnendur noti þau ósjálfrátt en noti ekki stjórnþæki vélarinnar í stað þeirra.

3.4.6. *Dráttarbúnaður*

Allar vélar, sem notaðar eru til að draga eða eru dregnar, verða að hafa dráttar- eða tengibúnað sem er hannaður, smíðaður og útbúinn þannig að tryggt sé að hann megi tengja og aftengja á auðveldan og öruggan hátt og þannig að ekki sé hætta á að tenging rofni óvart meðan á notkun stendur.

Slíkar vélar skulu vera útbúnar með sérstyrkingu og burðarfleti sem tekur mið af þyngd þess sem dregið er og því yfirborði sem vélin stendur á, eftir því sem átak á tengibúnað vélarinnar krefst.

3.4.7. *Aflyfirferla milli sjálfknúinnar vélar (eða dráttarvélar) og tengivélar*

Drifsköft með hjöruliðum, sem tengja sjálfknúna vél (eða dráttarvél) við fyrstu föstu leguna á tengivél, skulu vera varin bæði við sjálfknúna vélin og tengivélin og einnig allt drifskafið og hjöruliðir.

Á sjálfknúna vélinni (eða dráttarvélinni) verður að verja aflúttakið, sem drifskafið er tengt, með hlíf sem fest er við sjálfknúna vélin (eða dráttarvélin) eða með einhverjum öðrum búnaði sem veitir sambærilega vörn.

Inntaksásinn á tengivélinni verður að vera umlukinn hlíf sem fest er við tengivélin.

Einungis má festa vartengsli eða fríhlaupstengsli við hjöruliði á þeirri hlið sem snýr að vélinni sem er drifin. Auðkenna verður á drifskaftinu hvar samsetningin á að vera.

Á öllum vélum, sem dregnar eru og á þarf drifskaft til að tengja þær við sjálfknúna vél eða dráttarvél, skal vera búnaður til að tengja drifskafið þannig að þegar tengivélin er losuð frá verði drifskafið og hlíf þess ekki fyrir skemmdum við snertingu við jörð eða vél.

Ytri hlutar hlífarinnar verða að vera hannaðir, smíðaðir og komið fyrir þannig að þeir geti ekki snúist með drifskaftinu. Hlífin verður að hylja drifskafið að endum innri gafflanna ef um einfalda hjöruliði er að ræða en a.m.k. að miðju ytri liðar eða liða ef hjöruliðir eru gleiðhorna.

Ef framleiðandi gerir ráð fyrir aðgangi að vinnustöðvum nálægt drifskafi með hjöruliðum verður hann að tryggja að ekki sé hægt að nota drifskafthlífarinnar, sem er lýst í sjöttu málsgrein, í stað þrepa, nema hlífarinnar hafi verið hannaðar og smíðaðar í þeim tilgangi.

3.4.8. *Hreyfanlegir aflyfirfærsluhlutar*

Þrátt fyrir ákvæði í A-hluta í lið 1.3.8 þurfa lausar hlífar, sem hindra aðgang að vélarhlutum sem hreyfast í vélarrýminu, ekki að vera læsanlegar í brunahreyfilsvélum ef eingöngu er hægt að opna þær með verkfæri, lykli eða með stjórnbúnaði sem er á stjórnstað ökumanns, að því tilskildu að stjórnstaðurinn sé í lokuðum stjórnklefa með lás til að koma í veg fyrir aðgang óviðkomandi.

3.5. **Varnir gegn annars konar hættu**

3.5.1. *Hætta af rafgeymum*

Rafgeymishúsið verður að vera smíðað og staðsett og rafgeyminum komið fyrir í því með það fyrir augum að koma eins og unnt er í veg fyrir að rafvökvi fari á stjórnanda vélarinnar ef hún veltur og/eða til að hindra að gufa safnist upp á þeim stöðum sem stjórnendur eru á.

Vél verður að hanna og smíða þannig að unnt sé að aftengja rafgeyminn með búnaði sem er aðgengilegur og ætlaður til þeirra nota.

3.5.2. *Eldhætta*

Ef stærð vélar leyfir og ef framleiðandi telur nauðsynlegt í ljósi þeirrar hættu sem kann að skapast við notkun verður vél annaðhvort:

- að vera búin slökkvitækjum sem auðvelt er að grípa til,
- eða hafa innbyggt slökkvikerfi.

3.5.3. *Hætta af mengun af völdum ryks, lofttegunda o.s.frv.*

Þar sem þessi hættu er fyrir hendi mega annars konar aðferðir, svo sem vatnsúðun, koma í stað búnaðarins sem krafist er í lið 1.5.13.

Önnur og þriðja málsgrein í lið 1.5.13 eiga ekki við ef aðalverkefni vélarinnar er að úða með efnun.

3.6. **Merkingar og leiðbeiningar**

3.6.1. *Skilti og viðvaranir*

Vélar verða að vera búnar viðvörunarbúnaði eða skiltum sem leiðbeina um notkun, stillingu og viðhald, hvar sem á slíku kann að vera þörf til að tryggja öryggi og heilsu óvarinna manna. Búnaðurinn eða skiltin verða að vera valin, hönnuð og smíðuð þannig að þau séu auglýsing og óafmáanleg.

Auk þess að uppfylla ákvæði umferðarlaga á almennum vegum skulu vélar með ökumann innanborðs hafa eftirfarandi búnað:

- hljóðmerkjabúnað til að vara óvarða menn við,
- kerfi ljósmerkja sem miðað er við fyrirhugaðar notkunaraðstæður á vinnustað, svo sem hemlaljós, bakkljós og snúningsljós til viðvörunar. Síðasta atriðið á ekki við um vélar sem eingöngu eru ætlaðar til vinnu neðanjarðar og nota enga raforku.

Fjarstýrðar vélar, sem við eðlilegar notkunaraðstæður hafa í för með sér hættu á að menn verði undir eða klemmist, verða að hafa viðeigandi búnað til að gefa merki um hreyfingar þeirra eða búnað til að verja óvarða menn fyrir slíkum hættum. Það sama á við um vélar

sem við notkun færast kerfisbundið fram og aftur eftir sama ás og þar sem ökumaður sér ekki beint aftur fyrir sig.

Vélar verða að vera smíðaðar þannig að ekki sé hægt að gera merkja- og viðvörunarbúnað þeirra óvirkan í ógáti. Á vélum þar sem þetta öryggisatriði skiptir öllu máli verður að vera eftirlitskerfi sem sýnir hvort búnaðurinn er í góðu lagi og varar stjórnandann við ef svo er ekki.

Ef hreyfanleiki vélar eða verkfæra sem henni fylgja er sérstaklega hættulegur skulu vera skilti á vélinni sem banna að komið sé nærri henni meðan á vinnu stendur og skulu þau vera læsileg úr nægjanlegri fjarlægð til að öryggi þeirra sem þurfa að vera í næsta nágrenni sé tryggt.

3.6.2 *Merking*

Eftirfarandi bætist við lágmarkskröfurnar í lið 1.7.3:

- uppgengið afl vélarinnar í kW,
- massi í kg miðað við venjulegan búnað vélarinnar og, ef við á:
 - leyfilegur hámarkstogkraftur á tengibúnað sem framleiðandi tilgreinir, gefinn upp í N,
 - leyfilegt lárétt hámarksálag á tengibúnað sem framleiðandi tilgreinir, gefið upp í N.

3.6.3. *Leiðarvísir*

Auk lágmarksupplýsinganna í lið 1.7.4 skulu eftirtaldar upplýsingar koma fram í notkunarleiðbeiningum:

- a) upplýsingar um titring sem af vélinni stafar, ýmist raungildi eða tala sem fundin hefur verið út með mælingum á sams konar vélum:
 - vegið fermeðalgildi hröðunar sem handleggir stjórnandans verða fyrir ef hún fer yfir $2,5 \text{ m/s}^2$, fari hún ekki yfir $2,5 \text{ m/s}^2$ skal þess getið,
 - vegið fermeðalgildi hröðunar sem líkami (fætur eða bakhluti) stjórnandans verður fyrir ef hún fer yfir $0,5 \text{ m/s}^2$, fari hún ekki yfir $0,5 \text{ m/s}^2$ skal þess getið.

Ef samhæfðum stöðlum er ekki fylgt skal mæla titringinn með þeirri aðferð sem á best við vélinu sem um er að ræða.

Framleiðandi skal upplýsa við hvaða vinnsluskilyrði vélin var mæld og hvaða aðferðum var beitt við mælingarnar;

- b) ef um er að ræða vél, sem nota má á ýmsa vegu eftir því hvaða búnaður er notaður, skulu framleiðendur aðalvélarinnar, svo og framleiðendur umskiptanlega búnaðarins sem unnt er að festa á vélinu, veita nægilegar upplýsingar til þess að hægt sé að setja búnaðinn á vélinu og nota hann á öruggan hátt.

4. GRUNNKRÖFUR UM HEILSUVERND OG ÖRYGGI TIL AÐ FYRIRBYGGJA SÉRSTAKA HÆTTU VEGNA VINNU VIÐ LYFTINGAR

Vélar, sem hætta stafar af vegna vinnu við lyftingar, einkum hætta á að byrðar falli ofan á einhvern, vélin sporðreisist eða velti, skulu vera hannaðar og smíðaðar þannig að þær standist eftirfarandi kröfur.

Hætta vegna vinnu við lyftingar er helst bundin vélum sem ætlað er að flytja byrðar sem þarf að færa upp eða niður á meðan vélin er á hreyfingu. Byrðarnar geta verið hlutir, efni eða vörur.

4.1. Almennar athugasemdir

4.1.1. Skilgreiningar

- a) „fylgihlutir með lyftibúnaði“: íhlutir eða búnaður sem ekki eru fest við vélina og eru sett milli vélar og byrðar eða á byrðina til að festa hana við vélina;
- b) „ásláttarbúnaður“: fylgihlutir sem eru hluti af eða nota stroffubúnað, svo sem krókar, tengi, hringar, boltar o.s.frv.;
- c) „stýrð byrði“: byrði sem hreyfist aðeins eftir ákveðinni braut, ýmist fastri eða sveigjanlegri, og staðsetning hennar afmarkast af föstum punktum;
- d) „öryggisstuðull“: reiknað hlutfall milli hámarksþyngdar þeirrar byrði sem framleiðandi tryggir að tæki, fylgihlutur eða vél geti haldið og leyfilegs hámarksvinnuálags sem gefið er upp á tæki, fylgihlut eða vél;
- e) „prófunarstuðull“: reiknað hlutfall milli þyngdar á byrði sem notuð var við stöðu- og hreyfiprófun á tæki, fylgihlut eða vél og leyfilegs hámarksvinnuálags sem gefið er upp á tæki, fylgihlut eða vél;
- f) „stöðuprófun“: prófun þar sem vél eða fylgihlutur með lyftibúnaði er fyrst skoðaður og síðan látinn verða fyrir krafti sem samsvarar leyfilegu vinnuálagi, margfölduðu með viðeigandi stöðuprófunarstuðli og loks rannsakaður að nýju til að ganga úr skugga um að ekkert hafi látið undan;
- g) „hreyfiprófun“: prófun þar sem unnið er á vélinni í öllum hugsanlegum samsetningum með leyfilegu hámarksvinnuálagi og vélin athuguð á meðan hún er á hreyfingu til að ganga úr skugga um að hún vinni eðlilega og að öll öryggisatriði séu í lagi.

4.1.2. Varnir gegn vélrænum hættum

4.1.2.1. Hættur vegna óstöðugleika

Vélar verður að hanna og smíða þannig að þær haldi þeim stöðugleika, sem krafist er í lið 1.3.1, hvort heldur verið er að vinna á þeim eða ekki, meðan á flutningi þeirra stendur, við samsetningu og þegar þær eru teknar í sundur, við allar fyrirsjáanlegar bilanir íhluta og einnig meðan á prófunum samkvæmt leiðarvísi stendur.

Til að þessu megi ná skal framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu nota viðeigandi aðferðir til sannprófunar; einkum og sér í lagi verður framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu að framkvæma eða láta framkvæma stöðugleikaprófanir eða aðrar sambærilegar prófanir á hverri viðkomandi gerð sjálfknúinna lyftara með lyftihæð yfir 1,80 m.

4.1.2.2. Stýri- og brautarspor

Vélar skulu vera með búnaði sem kemur í veg fyrir að þær fari út af stýri- eða brautarspori.

Fari vélin út af spori, þrátt fyrir áðurnefndan búnað eða vegna bilunar í spori eða sporbúnaði, skal hún einnig vera með búnað sem kemur í veg fyrir að vélin, íhlutir hennar eða byrðar falli niður eða að vélin velti.

4.1.2.3. Styrkleiki

Vélar, fylgihlutir með lyftibúnaði og íhlutir, sem má fjarlægja, verða að geta staðist það álag sem þeir verða fyrir við þau uppsetningar- og vinnsluskilyrði sem framleiðandi gefur upp, bæði við notkun og þegar ekki er verið að nota þá og í öllum útfærslum sem má nota

þá í; taka verður, ef ástæða er til, tillit til áhrifa frá andrúmslofti og þess álags sem einstaklingar kunna að setja á vél. Þessa kröfu verður vél einnig að standast á meðan á flutningi hennar stendur, við samsetningu og þegar hún er tekin í sundur.

Vélar og fylgihluti með lyftibúnaði verður að hanna og smíða þannig að komið sé í veg fyrir bilanir vegna þreytu og slits með hliðsjón af fyrirhugaðri notkun þeirra.

Efnin, sem notuð eru, skal velja með tilliti til þess umhverfis sem framleiðandi gerir ráð fyrir að vél verði notuð í, m.a. að því er varðar tæringu, svörfun, högg, stökkva vegna kulda og öldrun.

Vélar og fylgihlutir með lyftibúnaði skulu hannaðir og smíðaðir þannig að þeir standist yfirálagið í stöðuprófununum án þess að afmyndast varanlega eða verða fyrir augljósum skemmdum. Í útreikningnum skal nota gildi stöðuprófunarstuðuls, sem valinn er með það fyrir augum að tryggja nauðsynlegt öryggi; sá stöðuprófunarstuðull hefur að öllu jöfnu eftirfarandi gildi:

- a) handvirkar vélar og fylgihlutir með lyftibúnaði: 1,5;
- b) aðrar vélar: 1,25.

Vélar verða að vera hannaðar og smíðaðar þannig að þær geti staðist hreyfiprófun án þess að bila þar sem notað er leyfilegt hámarksvinnuálag margfaldað með hreyfiprófunarstuðli. Hreyfiprófunarstuðullinn er valinn með það fyrir augum að tryggja nauðsynlegt öryggi; hann hefur að öllu jöfnu gildið 1,1.

Hreyfiprófanir skal framkvæma á vél sem tilbúin er til notkunar og skal það gert við eðlilegar notkunaraðstæður. Meginreglan skal vera sú að prófanirnar séu framkvæmdar á þeim málhraða sem framleiðandi gefur upp. Ef stjórnubúnaður vélarinnar gerir ráð fyrir fleiri en einni hreyfingu samtímis (t.d. snúningur vélar um leið og byrði er færð) skulu prófanirnar helst gerðar þannig að sem mest reyni á, þ.e. með því að beita hreyfingunum sem um ræðir samtímis.

4.1.2.4. Strengjahjól, kefli, keðjur og strengir

Þvermál strengjahjóla, kefla og hjóla skal vera í réttu hlutfalli við mál strengs eða keðju sem hægt er að setja á þau.

Kefli og hjól skal hanna, smíða og setja upp þannig að strengirnir eða keðjurnar, sem á þeim eru, geti undist um þau án þess að renna út af þeim.

Strengir, sem beinlínis eru notaðir til að lyfta eða styðja við byrði, mega ekki vera þættaðir saman annars staðar en á endunum (þættanir eru þó leyfðar í uppsetningum sem eru hannaðar þannig að þeim megi breyta reglulega miðað við notkun). Heilir strengir og endar þeirra hafa öryggisstuðul sem valinn er með það fyrir augum að tryggja nauðsynlegt öryggi; að öllu jöfnu er þessi stuðull 5.

Lyftikeðjur hafa öryggisstuðul sem valinn er til að tryggja nauðsynlegt öryggi; að öllu jöfnu er þessi stuðull 4.

Til að ganga úr skugga um að öryggisstuðullinn sé réttur skal framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu prófa á viðeigandi hátt eða láta fara fram slíka prófun á hverri gerð keðju og strengs, sem notaður er beinlínis til að lyfta byrði, og á endum strengsins.

4.1.2.5. Ásláttarbúnaður

Ákvarða verður mál ásláttarbúnaðar með tilliti til áhrifa þreytu og öldrunar eftir ákveðinn fjölda vinnulotna sem samsvara væntanlegum endingartíma við þau vinnsluskilyrði sem fylgja tiltekinni notkun.

Enn fremur:

- a) Öryggisstuðull stálstrengs og festingar hans er ákveðinn með það fyrir augum að tryggja nauðsynlegt öryggi; að öllu jöfnu er þessi stuðull 5. Ekki mega vera neinar splæsingar eða lykkjur á stálstrengjum nema við endana;
- b) ef keðja er með soðnum hlekkjum verða þeir að vera af stuttri gerð. Öryggisstuðull fyrir keðjur er valinn með það fyrir augum að tryggja nauðsynlegt öryggi; að öllu jöfnu er hann 4;
- c) Öryggisstuðull fyrir trefjastrengi og stroffur getur verið misjafnlega hár eftir efninu sem notað er, framleiðsluaðferð, stærð og notkun. Hann er valinn með það fyrir augum að tryggja nauðsynlegt öryggi; að öllu jöfnu er hann 7 ef efnið, sem er notað, er mjög gott og framleiðsluaðferðin hæfir fyrirhugaðri notkun vel. Ef sú er ekki raunin er stuðullinn að öllu jöfnu ákveðinn hærri til að tryggja samsvarandi öryggi.

Ekki mega vera neindir hnútar, samskeyti eða splæsingar á trefjastrengjum og -stroffum nema á endum þeirra og á hringlaga stroffum;

- d) allir málmhlutir, sem mynda eða eru notaðir með stroffu, skulu hafa öryggisstuðul sem er valinn með það fyrir augum að tryggja nauðsynlegt öryggi; að öllu jöfnu er hann 4;
- e) hámarksþungi sem hanafótur getur borið ákvarðast af öryggisstuðli veikasta hluta hans, fjölda hluta og lækkunarstuðli sem ákvarðast af formi stroffunnar;
- f) til að ganga úr skugga um að öryggisstuðullinn sé viðunandi skal framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu framkvæma eða láta framkvæma viðeigandi prófun fyrir hverja gerð þeirra íhluta sem rætt er um í a-, b-, c- og d-lið.

4.1.2.6. Stjórn á hreyfingum

Stjórn tækin, sem hreyfingu vélarinnar er stjórnað með, verða að vinna þannig að vélin sé ætíð í öruggri stöðu:

- a) hanna skal og útbúa vélar þannig að sveifluvidd hreyfinga einstakra íhluta þeirra fari ekki yfir ákveðin mörk. Þegar þessi tæki fara í gang skal gefin viðvörðun, ef þörf krefur;
- b) ef hægt er að vinna með mörgum vélum samtímis, hvort heldur þær eru í fastri stöðu eða ganga eftir brautum og því hætta á árekstrum, skulu vélarinnar hannaðar og smíðaðar þannig að í þær megi setja búnað sem geri kleift að sneiða hjá þessari hættu;
- c) lyftibúnaður vélar verður að vera hannaður og smíðaður þannig að byrðar geti ekki losnað og skapað hættu eða fallið óvænt niður jafnvel þótt aðfærsla bregðist að hluta eða með öllu eða stjórnandi stjórn vélinni ekki lengur;
- d) ekki má vera mögulegt við eðlileg vinnsluskilyrði að láta byrði síga með því að nota eingöngu núningshemla nema þegar um er að ræða vélar sem nauðsyn krefur að vinni þannig;
- e) hanna skal og smíða festibúnað þannig að ekki sé mögulegt að byrðar geti fallið niður af vangá.

4.1.2.7. Meðhöndlun byrða

Stjórnstaður ökumanns skal vera staðsettur þannig að tryggt sé að hann hafi sem besta yfirsýn yfir þá hluta vélarinnar sem eru á hreyfingu svo koma megi í veg fyrir árekstra við menn, tæki og aðrar vélar sem kunna að vera á hreyfingu á sama tíma og hætta gæti stafað af.

Vélar með stýrðri byrði sem eru fast staðsettar skulu vera hannaðar og smíðaðar með það fyrir augum að hindra að óvarðir menn geti orðið fyrir byrðinni eða mótvægislóðum.

4.1.2.8. Hætta á eldingum

Vélar, sem eldingu gæti slegið niður í meðan á notkun þeirra stendur, skulu búnar eldingarvara með jarðtengingu.

4.2. Sérstakar kröfur fyrir vélar þar sem orkugjafinn er annar en líkamlegt afl

4.2.1. Stjórnbúnaður

4.2.1.1. Stjórnstaður ökumanns

Kröfurnar í lið 3.2.1 eiga einnig við um vélar sem ekki eru færanlegar.

4.2.1.2. Sæti

Kröfurnar í lið 3.2.2, fyrstu og annarri málsgrein, svo og kröfurnar í lið 3.2.3 eiga einnig við um vélar sem ekki eru færanlegar.

4.2.1.3. Stjórn tæki

Tækin, sem stjórna hreyfingum vélarinnar eða búnaði sem henni fylgja, verða að fara sjálfkrafa í hlutlausu stöðu um leið og stjórnandi sleppir þeim. Ef um er að ræða hreyfingar eða hluta úr hreyfingum þar sem engin hætta er á að vélin rekist á neitt mega koma í stað þeirra stjórn tækja, sem um getur hér að framan, tæki sem leyfa sjálfvirka stöðvun á fyrirfram ákveðnu stigi án þess að stjórnandi haldi við stjórn tækin.

4.2.1.4. Álagsstjórnun

Vélar með leyfilegt hámarksvinnuálag sem er minnst 1000 kg eða veltivægi sem er að minnsta kosti 40 000 Nm skulu hafa búnað sem varar ökumann við og kemur í veg fyrir hættulega hreyfingu byrðarinnar ef:

- vélin verður fyrir of miklu álagi
 - annaðhvort vegna þess að farið hefur verið yfir hámarksvinnuálag, eða
 - vægi er of mikið vegna þess að þyngd byrðarinnar er of mikil,
- veltivægi er of mikið sem getur stuðlað að því að vélin veltur, t.d. ef of þungri byrði er lyft.

4.2.2. Strengjakerfi

Á burðarstrengjum, togstrengjum og burðartogstrengjum skulu vera mótvægislóð eða búnaður sem gerir kleift að hafa fulla stjórn á álagi á þá.

4.2.3. *Hættur fyrir óvarða menn. Aðgangur að stjórnstað ökumanns eða öðrum stöðum þar sem stjórnþæki eru*

Vélar fyrir stýrða byrði eða sem hafa skýrt afmarkaðar brautir fyrir byrði skulu búnar tækjum sem tryggja að hætta sé engin fyrir óvarða menn.

Vélar, sem þjóna ákveðnum hæðum, þar sem stjórnendur hafa aðgang að hleðslupalli til að hlaða eða festa byrðina, skulu hannaðar og smíðaðar þannig að komið sé í veg fyrir stjórnlausu hreyfingu á hleðslupallinum, einkum meðan verið að hlaða hann eða afhlaða.

4.2.4. *Nothæfi*

Þegar vél er sett á markað eða tekin til notkunar í fyrsta sinn skal framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu ganga úr skugga um að fylgihlutir með lyftibúnaði og vélar sem tilbúnar eru til notkunar, hvort sem þær eru knúnar með handafli eða vélarafli, geti unnið á öruggan hátt eins og til er ætlast, með því að gera eða láta gera viðeigandi ráðstafanir. Þessar ráðstafanir skulu bæði taka tillit til stöðu- og hreyfiþátta vélarinnar.

Ef ekki er unnt að setja vélina saman á starfssvæði framleiðanda eða á starfssvæði viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu skal gera viðeigandi ráðstafanir þar sem nota á vélina. Að öðrum kosti má gera þessar ráðstafanir hvort heldur er á starfssvæði framleiðanda eða þar sem nota á vélina.

4.3. **Merking**

4.3.1. *Keðjur og strengir*

Á sérhverri lyftikeðju, streng eða stroffu, sem ekki er hluti af stærri heild, skal vera merki eða, ef það er ekki mögulegt, plata eða hringur sem ekki er hægt að fjarlægja, með nafni og heimilisfangi framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu, svo og tilvísun til viðeigandi vottorðs.

Á vottorðinu skulu koma fram þær upplýsingar sem krafist er í samræmdu stöðlunum eða, ef þeir eru ekki til, í það minnsta eftirfarandi upplýsingar:

- nafn framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu,
- heimilisfang framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu, eftir því sem við á,
- lýsing á keðjunni eða strengnum þar sem fram komi:
 - nafnstærð,
 - bygging,
 - efnið sem hann er gerður úr,
 - sérstök málmvinnsluáferð sem notuð var á efnið, ef um slíkt er að ræða,
- staðlar sem notaðir voru, ef prófun hefur átt sér stað,
- hámarksálag sem keðjan eða strengurinn ráða við. Hér má gefa upp nokkur gildi fyrir mismunandi notkun.

4.3.2. *Fylgihlutir með lyftibúnaði*

Á öllum fylgihlutum með lyftibúnaði skulu koma fram eftirfarandi upplýsingar:

- kennimark framleiðanda,
- gerð efnis sem fylgihluturinn er gerður úr (svo sem alþjóðleg flokkun) ef þær upplýsingar eru nauðsynlegar til að stærðir samrýmist,
- leyfilegt hámarksvinnuálag,
- CE-merki.

Á fylgihlutum lyftibúnaðar eins og köplum og strengjum þar sem ógerlegt kann að vera að koma við merkingu skulu upplýsingarnar, sem tilgreindar eru í fyrstu málsgrein, koma fram á plötu eða með öðrum hætti og vera tryggilega fastar við fylgihlutinn.

Upplýsingarnar skulu vera læsilegar og settar þar sem lítil hættu er á að þær hverfi vegna vinnu við hlutinn, slits o.s.frv. eða dragi á einhvern hátt úr styrkleika fylgihlutarins.

4.3.3. *Vélar*

Til viðbótar þeim lágmarksupplýsingum, sem greint er frá í lið 1.7.3, skulu upplýsingar um nafnáglag vera læsilegar og óafmáanlegar á hverri vél:

- i) greinilega tilgreindar á áberandi stað á vélum sem hafa einungis eitt gildi;
- ii) ef nafnáglag er breytilegt og veltur á mismunandi möguleikum á samsetningu vélarinnar skal vera álagsskilti við hvern stjórnstað ökumanns þar sem fram kemur, helst á myndrænan hátt eða með töflum, nafnáglag fyrir hverja mögulega samsetningu vélarinnar.

Vélar, sem hafa byrðaundirstöðu sem hægt er að komast upp á og hættu er því á að menn falli af, skulu hafa greinilega og óafmáanlega viðvörðun þar sem bannað er að mönnum sé lyft. Þessi viðvörðun verður að vera sjáanleg frá hverjum þeim stað sem aðgangur er mögulegur.

4.4. **Leiðarvísir**

4.4.1 *Fylgihlutir með lyftibúnaði*

Með sérhverjum fylgihlut með lyftibúnaði eða hverri framleiðslueiningu slíkra fylgihluta sem er seld óskipt skal fylgja leiðarvísir, þar sem fram koma eftirtaldar upplýsingar, hið minnsta:

- eðlileg notkunarskilyrði,
- leiðbeiningar um notkun, samsetningu og viðhald,
- notkunartakmarkanir (þetta á einkum við þá fylgihluti sem ekki fullnægja kröfunni í e-lið í lið 4.1.2.6).

4.4.2. *Vélar*

Til viðbótar því sem um getur í lið 1.7.4 skulu eftirtaldar upplýsingar koma fram í leiðarvísi:

- a) tæknilegir eiginleikar vélarinnar, einkum og sér í lagi:
 - eintak af álagstöflunni sem um getur í ii-lið liðar 4.3.3, ef við á;
 - gagntak undirstaðna eða stoða og eiginleikar brautar,
 - skilgreining á mótvægi og aðferð við uppsetningu þess, ef við á;
- b) efni leiðarbókar ef hún fylgir ekki með vélinni;
- c) leiðbeiningar, einkum hvernig ráða megi bót á takmarkaðri yfirsýn stjórnandans yfir byrðina;
- d) nauðsynlegar notkunarleiðbeiningar um prófanir ef vélin er ekki sett saman á starfssvæði framleiðanda áður en hún er tekin í notkun í þeirri mynd sem á að nota hana.

5. GRUNNKRÖFUR UM HEILSUVERND OG ÖRYGGI FYRIR VÉLAR SEM ERU ÆTLAÐAR TIL NOTKUNAR NEÐANJARÐAR

Vélar, sem eingöngu eru ætlaðar til notkunar neðanjarðar, skulu vera hannaðar og smíðaðar þannig að þær standist eftirtaldar kröfur.

5.1. **Hættur vegna óstöðugleika**

Aflknúnar stoðir skulu hannaðar og smíðaðar þannig að þær haldi ákveðinni stefnu þegar þær eru á hreyfingu og hrökkvi ekki til áður en þungi kemur á þær, á meðan á því stendur og heldur ekki eftir að hann fer af. Þær skulu búnar festingum fyrir toppstykki hverrar vökvastoðar fyrir sig.

5.2. **Umferð**

Aflknúnar stoðir mega ekki hefta umferð óvarinna manna.

5.3. **Lýsing**

Kröfurnar í þriðju málsgrein í lið 1.1.4 gilda ekki.

5.4. **Stjórtæki**

Stjórtækjum fyrir hraðaaukningu og hemlun véla, sem ganga á brautum, skal stjórnað með handafli. Þó má haldrofa vera fótstýrt.

Stjórtæki fyrir aflknúnar stoðir skulu vera hönnuð og komið þannig fyrir að stjórnendur séu í vari við stoð, sem er föst, þegar aðrar stoðir eru færðar. Stjórtækjunum skal komið þannig fyrir að ómögulegt eða lítt mögulegt sé að setja þau í gang í ógáti.

5.5. **Stöðvun**

Sjálfnúnar vélar, sem ganga á brautum og ætlaðar eru til notkunar neðanjarðar, skulu vera með haldrofa sem hefur áhrif á rásina sem stjórnar hreyfingum vélarinnar.

5.6. **Eldhætta**

Ef hlutar af vél eru mjög eldfimir verður hún að uppfylla kröfurnar í öðrum undirlið liðar 3.5.2.

Hemlakerfi vélar, sem ætluð er til notkunar neðanjarðar, skal hannað og smíðað þannig að ekki stafi af því neistaflug eða það geti orsakað íkveikju.

Í vélum, sem ætlaðar eru til notkunar neðanjarðar, mega einungis vera brunahreyflar sem brenna eldsneyti undir lágum þrýstingi og sem ekki stafar af hætta á rafneistaflugi.

5.7. **Hætta af mengun af völdum ryks, lofttegunda o.s.frv.**

Útblæstri úr brunahreyflum í vél má ekki beina upp á við.

6. GRUNNKRÖFUR UM HEILSUVERND OG ÖRYGGI TIL AÐ KOMA Í VEG FYRIR SÉRSTAKA HÆTTU VIÐ ÞAÐ AÐ LYFTA FÓLKI EÐA FLYTJA ÞAÐ

Vélar, sem hætta stafar af við að lyfta fólki eða flytja, skulu vera hannaðar og smíðaðar þannig að þær standist þær kröfur er fram koma hér á eftir.

6.1. **Almennt**

6.1.1. *Skilgreining*

Í þessum kafla merkir „vagn“ þann búnað sem fólk er í þegar því er lyft, það lækkað eða flutt.

6.1.2. *Vélrænn styrkur*

Öryggisstuðlarnir, sem eru skilgreindir í 4. lið, eru ófullnægjandi fyrir vélar sem ætlaðar eru til að lyfta fólki eða flytja það og er meginreglan að tvöfalda þá. Gólfíð í vagninum skal hannað og smíðað þannig að þar sé rými og styrkur sem samsvarar leyfilegum hámarksfólksfjölda og hámarksvinnuálagi sem framleiðandi mælir fyrir um.

6.1.3. *Hleðslustjórnæki fyrir gerðir búnaðar sem er hreyfður með öðru afli en mannlegu*

Kröfur liðar 4.2.1.4 gilda án tillits til talna um leyfilegt hámarksvinnuálag. Þessi krafa gildir ekki um vélar ef framleiðandi þeirra getur sýnt fram á að ekki sé nein hætta á að ofhlaða þær og/eða velta þeim.

6.2. **Stjórnæki**

6.2.1. Ef öryggiskröfur krefjast ekki annarra lausna:

Meginreglan skal vera sú að vagninn sé hannaður og smíðaður þannig að fólk inni í honum geti stjórnað hreyfingum hans upp eða niður og hreyft vagninn lárétt miðað við vélinu, eftir því sem við á.

Við notkun skulu stjórnækin hnekkja öðrum búnaði sem stjórnar sömu hreyfingu, að undanskildum neyðarstöðvunarbúnaði.

Stjórnækin fyrir þessar hreyfingar skulu vera með útsláttarrofa, nema ef um er að ræða vélar sem þjóna ákveðnum hæðum.

6.2.2. Ef hægt er að hreyfa vélar, sem eru til að lyfta fólki eða flytja það, þegar vagninn er ekki í kyrrstöðu skulu þær hannaðar og smíðaðar þannig að fólk, sem er í vagninum, geti komið í veg fyrir hætta sem skapast af hreyfingu vélarinnar.

6.2.3. Vélar til að lyfta eða flytja fólk skulu hannaðar, smíðaðar eða útbúnar þannig að ekki stafi ~~hætta af því~~ að vagninn fari of hratt.

6.3. **Hætta á að fólk detti úr vagninum**

6.3.1. Ef þær ráðstafanir, sem um getur í lið 1.1.15, duga ekki til skal koma fyrir nægilega mörgum festingarpunktum í vögunum fyrir þann fólksfjölda sem hugsanlega notar vagninn og skulu þeir vera nógu sterkir til að hægt sé að festa í þá persónuhlífar sem varna því að fólk detti.

6.3.2. Fallhlerar í gólfum, loftum eða hliðarhurðum skulu opnast í þá átt að ekki sé hætt á falli ef þeir opnast óvænt.

6.3.3. Vélar til að lyfta eða færa skulu hannaðar og smíðaðar þannig að gólf vagnsins halli ekki það mikið að það skapi hættu á að þeir sem í honum eru geti dottið, ekki heldur þegar hann er á ferð.

Gólf vagnsins skal vera stamt til að fólk renni ekki til á því.

6.4. **Hætta á að vagn detti eða velti**

6.4.1. Vélar til að lyfta fólki eða flytja það skulu hannaðar þannig að ekki sé hætt á að vagninn detti eða velti.

6.4.2. Hröðun og hemlun vagnsins eða burðartækisins skal ekki setja fólk í hættu á meðan honum er stjórnað eða settur í gang með öryggisbúnaði og þegar hann er með því hámarksálagi og á þeim hámarkshraða sem framleiðandi mælir fyrir um.

6.5. **Merkingar**

Til að tryggja nauðsynlegt öryggi skal vagninn vera merktur með viðeigandi grunnupplýsingum.

II. VIÐAUKI

A. Texti EB-samræmisyfirlýsingar fyrir vélar ⁽¹⁾

Í EB-samræmisyfirlýsingu verða eftirfarandi atriði að koma fram:

- nafn og heimilisfang framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu ⁽²⁾,
- lýsing á vélinni ⁽³⁾,
- ákvæðin sem vélin er í samræmi við,
- eftir því sem við á, nafn og heimilisfang tilkynnts aðila og númer EB-gerðarprófunarvottorðs,
- eftir því sem við á, nafn og heimilisfang tilkynnta aðilans sem gögnin voru send til í samræmi við fyrsta undirlið c-liðar 2. mgr. 8. gr.,
- eftir því sem við á, nafn og heimilisfang tilkynnta aðilans sem framkvæmdi sannprófun þá sem um getur í öðrum undirlið c-liðar 2. mgr. 8. gr.,
- eftir því sem við á, tilvísun til samhæfðra staðla,
- eftir því sem við á, þeir landsstaðlar og tækniforskriftir sem notast var við,
- upplýsingar um þann aðila sem hefur umboð til undirritunar fyrir hönd framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu.

B. Texti yfirlýsingar framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu (2. mgr. 4. gr.)

Í yfirlýsingu framleiðanda, sem um getur í 2. mgr. 4. gr., verða eftirfarandi atriði að koma fram:

- nafn og heimilisfang framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu,
- lýsing á vél eða vélarhlutum,
- eftir því sem við á, nafn og heimilisfang tilkynnts aðila og númer EB-gerðarprófunarvottorðs,
- eftir því sem við á, nafn og heimilisfang tilkynnts aðila sem skjölin voru send til í samræmi við fyrsta undirlið c-liðar 2. mgr. 8. gr.,
- eftir því sem við á, nafn og heimilisfang tilkynnts aðila sem framkvæmdi sannprófun þá sem um getur í öðrum undirlið c-liðar 2. mgr. 8. gr.,
- eftir því sem við á, tilvísun til samhæfðra staðla,
- bann við því að vél verði tekin í notkun fyrr en því hafi verið lýst yfir að vél sú sem hún á að verða hluti af sé í samræmi við ákvæði tilskipunarinnar,
- upplýsingar um þann aðila sem undirritar yfirlýsinguna.

(1) Yfirlýsing þessi verður að vera á sama tungumáli og upphaflegu notkunarleiðbeiningarnar (sjá b-lið liðar 1.7.4 í I. viðauka) og annaðhvort vélrituð eða skrifuð með prentstöfum. Henni skal fylgja þýðing á eitt af opinberum málum þess lands þar sem nota á vélin. Þýðingin skal unnin í samræmi við þau skilyrði sem gilda um þýðingu á notkunarleiðbeiningunum.

(2) Viðskiptanafn og fullt heimilisfang; viðurkenndir fulltrúar verða einnig að gefa upp viðskiptanafn og heimilisfang framleiðanda.

(3) Lýsing á vél (heiti, gerð, raðnúmer o.s.frv.).

C. Texti EB-samræmisfirlýsingar fyrir öryggis hluti sem settir eru á markað sérstaklega ⁽¹⁾

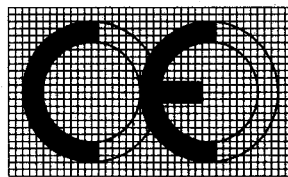
Í EB-samræmisfirlýsingunni skulu eftirfarandi upplýsingar koma fram:

- nafn og heimilisfang framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu ⁽²⁾,
- lýsing á öryggis hlutinum ⁽⁴⁾,
- öryggishlutverk sem öryggis hluturinn fullnægir, ef það kemur ekki greinilega fram í lýsingunni,
- eftir því sem við á, nafn og heimilisfang tilkynnts aðila og númer EB-gerðarprófunarvottorðs,
- eftir því sem við á, nafn og heimilisfang tilkynnts aðila sem gögnin voru send til í samræmi við fyrsta undirlið c-liðar 2. mgr. 8. gr.,
- eftir því sem við á, nafn og heimilisfang tilkynnts aðila sem framkvæmdi sannprófun þá sem um getur í öðrum undirlið c-liðar 2. mgr. 8. gr.,
- eftir því sem við á, tilvísun til samhæfða staðla,
- eftir því sem við á, þeir landsstaðlar og tækniforskriftir sem notast var við,
- upplýsingar um þann aðila sem hefur umboð til undirritunar fyrir hönd framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu.

III. VIÐAUKI

CE-SAMRÆMISMERKING

- CE-samræmismerkið skal samanstanda af hástöfunum „CE“ með eftirfarandi útliti:

- Ef CE-merkið er minnkað eða stækkað skulu hlutföllin í teikningunni hér að framan haldast óbreytt.
- Einstakir hlutar CE-merkisins skulu, að svo miklu leyti sem unnt er, hafa sömu lóðréttu mál og mega þau ekki vera undir 5 mm. Ef um smágerðar vélar er að ræða má falla frá kröfu um lágmarksmál.

(1) Yfirlýsing þessi verður að vera á sama tungumáli og upphaflegu notkunarleiðbeiningarnar (sjá b-lið liðar 1.7.4 í I. viðauka) og annaðhvort vélrituð eða skrifuð með prentstöfum. Henni skal fylgja þýðing á eitt af opinberum málum þess lands þar sem nota á vélina. Þýðingin skal unnin í samræmi við þau skilyrði sem gilda um þýðingu á notkunarleiðbeiningunum.

(2) Viðskiptanafn og fullt heimilisfang; viðurkenndir fulltrúar verða einnig að gefa upp viðskiptanafn og heimilisfang framleiðanda.

(3) Lýsing á vél (heiti, gerð, raðnúmer o.s.frv.).

(4) Lýsing á öryggis hlut (heiti, gerð, raðnúmer, ef eitthvað er, o.s.frv.)

IV. VIÐAUKI

GERÐIR VÉLA OG ÖRYGGISÍHLUTA SEM REGLURNAR, SEM UM GETUR Í B- og C-LIÐ 2. MGR. 8. GR., GILDA UM**A. Vélar**

1. Hjólsagir (með einu blaði eða mörgum) fyrir trésmíðar og vinnslu með sambærileg efni eða fyrir kjötvinnslu og vinnslu með sambærileg efni.
 - 1.1. Vélsagir með verkfærið í fastri stöðu við vinnslu og föstu borði þar sem vinnsluefnið er matað í vélina með höndunum eða aflmatara sem taka má burt.
 - 1.2. Vélsagir með verkfærið í fastri stöðu við vinnslu og handstýrðu velti- eða færsluborði.
 - 1.3. Vélsagir með verkfærið í fastri stöðu við vinnslu og innbyggðum vélknúnum matara fyrir vinnsluefnið sem er lagt í og/eða tekið úr með höndunum.
 - 1.4. Vélsagir með hreyfanlegu verkfæri meðan á vinnslu stendur og vélknúnum matara fyrir vinnsluefnið sem er lagt í og/eða tekið úr með höndunum.
2. Handmataðir afréttarar til trésmíða.
3. Þykktarheflar til trésmíða þar sem vinnsluefnið er lagt í og/eða tekið úr með höndunum.
4. Bandsagir með föstu eða hreyfanlegu borði og bandsagir með sleða þar sem vinnsluefnið er lagt í og/eða tekið úr með höndunum, til trésmíða eða vinnslu með sambærileg efni eða til kjötvinnslu eða vinnslu með sambærileg efni.
5. Sambyggðar vélar af þeirri gerð sem um getur í 1. til 4. lið og 7. lið fyrir trésmíðar eða vinnslu með sambærileg efni.
6. Handmataðar tappavélar til trésmíða með mörgum verkfærafestingum.
7. Handmataðir borðfrásarar til trésmíða og vinnslu með sambærileg efni.
8. Handkeðjusagir til trésmíða.
9. Pressur, þar með taldar beygivélar, til kaldvinnslu málma þar sem vinnsluefnið er lagt í og/eða tekið úr með höndunum og með hreyfanlegum hlutum er geta haft yfir 6 mm slaglengd og hraða yfir 30 mm/s.
10. Sprautu- eða þrýstímótunarvélar fyrir plast þar sem vinnsluefnið er lagt í og tekið úr með höndunum.
11. Sprautu- eða þrýstímótunarvélar fyrir gúmmí þar sem vinnsluefnið er lagt í og tekið úr með höndunum.
12. Vélar, sem ætlaðar eru til notkunar neðanjarðar, af eftirfarandi gerðum:
 - vélar sem ganga á brautum; eimreiðar og bremsuvagnar,
 - aflknúnar vökvastoðir,
 - brunahreyflar til að setja í vélar sem ætlaðar eru til notkunar neðanjarðar.
13. Flutningavagnar, sem safnað er í húsasorpi, eru hlaðnir með handafli og hafa þjöppunarbúnað.

14. Hlífar og færanleg drifsköft eins og þeim er lýst í lið 3.4.7.
15. Bílalyftur.
16. Búnaður til að lyfta fólki þar sem hættu er á falli úr lóðréttri hæð sem er yfir þrjú metrar.
17. Vélar fyrir framleiðslu á flugeldum.

B. Öryggisáhlutir

1. Rafnæmur búnaður sem hannaður er sérstaklega til að skynja fólk svo að tryggja megi öryggi þeirra (ljósnæmir rofar, stigmottur, rafsegulnemar, o.s.frv.).
 2. Öryggisrofi sem tryggir öryggishlutverk stjórnstækja sem nota þarf báðar hendur við.
 3. Sjálfvirkir færanlegir skermar sem verja vélarnar sem um getur í 9., 10. og 11. lið.
 4. Veltigrindur (ROPS).
 5. Fallvarnargrindur (FOPS).
-

V. VIÐAUKI

EB-SAMRÆMISYFIRLÝSING

Í þessum viðauka merkir „vél“ ýmist „vél“ eða „öryggisíhlutur“ eins og skilgreint er í 2. mgr. 1. gr.

1. EB-samræmisyfirlýsing er sú aðferð sem framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu beitir til að lýsa yfir að vél, sem verið er að setja á markað, fullnægi öllum viðeigandi grunnkröfum um heilsuvernd og öryggi.
2. Undirritun EB-samræmisyfirlýsingar heimilar framleiðanda eða viðurkenndum fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu að merkja vél með CE-merkinu.
3. Áður en framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu semur EB-yfirlýsingu um samræmi verður hann að ganga úr skugga um og geta ábyrgst að skjölin sem talin eru upp hér á eftir verði til reiðu til skoðunar á starfsstöð hans:

a) eftirtalin tæknileg framleiðslugögn:

- heildarteikning af vél ásamt teikningum af stjórnrásum,
- ítarlegar teikningar ásamt útreikningum, niðurstöðum prófana o.s.frv. sem þarf til að kanna hvort vél sé í samræmi við grunnkröfur um heilsuvernd og öryggi,
- skrá yfir:
 - grunnkröfur þessarar tilskipunar,
 - staðla og
 - aðrar tækniforskriftir sem notaðar voru við hönnun vélar,
- lýsing á þeim aðferðum sem beitt hefur verið til að útiloka slyshættu af völdum vélarinnar,
- ef framleiðandi óskar þess, tækniskýrslur eða vottorð frá þar til bærum aðila eða rannsóknarstofu ⁽¹⁾,
- ef framleiðandi lýsir yfir samræmi við samhæfðan staðal, allar tækniskýrslur sem skýra frá niðurstöðum úr prófunum sem hann hefur kosið að yrðu gerðar, annaðhvort af honum sjálfum eða þar til bærum aðila eða rannsóknarstofu ⁽¹⁾,
- afrit af notkunarleiðbeiningum með vélinni;

b) ef um raðframleiðslu er að ræða, innri ráðstafanir sem gerðar verða til að tryggja að vélar samræmist áfram ákvæðum þessarar tilskipunar.

Framleiðandi verður að framkvæma nauðsynlegar rannsóknir eða prófanir á vélarhlutum og fylgihlutum eða vélinni allri til að ákveða hvort hún sé hönnuð og smíðuð þannig að hægt sé að setja hana saman og taka hana í notkun á öruggan hátt.

Séu skjöl ekki lögð fram þegar lögbær innlend yfirvöld fara þess á leit með tilhlýðilega rökstuddri beiðni getur það verið nægileg ástæða til að draga í efa að hægt sé að ganga út frá samræmi við ákvæði þessarar tilskipunar.

⁽¹⁾ Aðili eða rannsóknarstofa telst vera til þess bær ef hún uppfyllir matsviðmiðanirnar sem mælt er fyrir um í viðkomandi samhæfðum stöðlum.

4. a) Skjölín, sem um getur í 3. lið hér að framan, þurfa ekki að vera ávallt handbær en það verður að vera unnt að safna þeim saman og hafa þau til reiðu innan frests sem er í eðlilegu samræmi við mikilvægi þeirra.

Undanskilja má ítarlega uppdraetti eða aðrar nákvæmar upplýsingar um samsetta hluti sem notaðir voru í framleiðslu vélar nema nauðsynlegt sé að þekkja til þeirra til að unnt sé að sannprófa samræmi við grunnkröfur um öryggi.

- b) Skjölín, sem um getur í 3. lið hér að framan, verður að varðveita og hafa til reiðu fyrir lögbær innlend yfirvöld í að minnsta kosti tíu ár eftir framleiðsludag vélar eða framleiðsludag síðasta eintaks af vélinni sé um raðframleiðslu að ræða.
- c) Skjölín, sem um getur í 3. lið hér að framan, verður að semja á einu af opinberum tungumálum bandalagsins, að notkunarleiðbeiningum með vél undanskildum.
-

VI. VIÐAUKI

EB-GERÐARPRÓFUN

Í þessum viðauka merkir „vél“ ýmist „vél“ eða „öryggisíhlutur“ eins og skilgreint er í 2. mgr. 1. gr.

1. EB-gerðarprófun er sú aðferð sem tilkynntur aðili beittir til að ganga úr skugga um og votta að eintak af vél fullnægi viðeigandi ákvæðum þessarar tilskipunar.
2. Framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu skal sækja um EB-gerðarprófun á eintaki af vél hjá aðeins einum tilkynntum aðila.

Með umsókninni skulu fylgja:

- nafn og heimilisfang framleiðanda eða viðurkennds fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu og framleiðslustaður vélar,
- að minnsta kosti eftirtalin tæknileg framleiðslugögn:
 - heildarteikning af vél ásamt teikningum af stjórnrásum,
 - ítarlegar teikningar ásamt útreikningum, niðurstöðum prófana o.s.frv. sem þarf til að kanna hvort vél sé í samræmi við grunnkröfur um heilsuvernd og öryggi,
 - lýsing á þeim aðferðum sem beitt hefur verið til að útiloka slyshættu af völdum vélar og skrá yfir þá staðla sem notaðir voru,
 - afrit af notkunarleiðbeiningum með vélinni,
 - ef um raðframleiðslu er að ræða, innri ráðstafanir sem gerðar verða til að tryggja að vélar samræmist áfram ákvæðum þessarar tilskipunar.

Umsókninni skal einnig fylgja vél sem er dæmigerð fyrir fyrirhugaða framleiðslu eða upplýsingar um hvar megi prófa vélina, eftir því sem við á.

Með skjölunum, sem um getur hér að framan, þurfa ekki að fylgja ítarlegir uppdrættir eða aðrar nákvæmar upplýsingar um samsetta hluti sem notaðir voru í framleiðslu vélar nema nauðsynlegt sé að þekkja til þeirra til að unnt sé að sannprófa samræmi við grunnkröfur um öryggi.

3. Tilkynnti aðilinn framkvæmir EB-gerðarprófun á eftirfarandi hátt:
 - hann athugar tæknileg framleiðslugögn til að sannprófa hvort þau séu fullnægjandi og skoðar vél sem honum hefur verið afhent eða veittur aðgangur að,
 - við prófun á vél skal aðilinn:
 - a) ganga úr skugga um að hún hafi verið framleidd í samræmi við tæknilegu framleiðslugögnin og að óhætt sé að nota hana við þau vinnuskilyrði sem til er ætlast;
 - b) hafi staðlar verið notaðir, kanna hvort þeim hefur verið beitt á réttan hátt;
 - c) gera viðeigandi prófanir og rannsóknir til að kanna hvort vél fullnægi viðeigandi grunnkröfum um heilsuvernd og öryggi.
4. Fullnægi eintakið viðeigandi ákvæðum gefur aðilinn út EB-gerðarprófunarvottorð til handa umsækjanda. Á vottorðinu skulu koma fram niðurstöður prófunar, skilyrði fyrir útgáfu þess, ef einhver eru, og lýsingar og teikningar sem nauðsynlegar eru til að bera kennsl á hið samþykka eintak.

Framkvæmdastjórnin, aðildarríkin og aðrir tilkynntir aðilar geta fengið afrit af vottorðinu og, með rökstuddri beiðni, afrit af tæknilegum framleiðslugögnum og skýrslum um þær athuganir og prófanir sem gerðar voru.

5. Framleiðandi eða viðurkenndur fulltrúi hans með staðfestu í bandalaginu skal veita tilkynnta aðilanum upplýsingar um allar breytingar, þótt smávægilegar séu, sem hann hefur gert eða

hyggst gera á vélinni sem eintakið var sýnishorn af. Tilkynnta aðilanum ber að athuga þessar breytingar og tilkynna framleiðanda eða viðurkenndum fulltrúa hans með staðfestu í bandalaginu hvort EB-gerðarprófunarvottorðið sé áfram í gildi.

6. Neiti tilkynntur aðili að gefa út EB-gerðarprófunarvottorð skal hann upplýsa aðra tilkynnta aðila um það. Ef hann afturkallar EB-gerðarprófunarvottorð skal hann upplýsa aðildarríkið, sem tilkynnti hann, um það. Það skal síðan veita hinum aðildarríkjunum og framkvæmdastjórninni upplýsingar þar að lútandi og tilgreina ástæðurnar fyrir þessari ákvörðun.
7. Málsskjöl og bréfaviðskipti um EB-gerðarprófun skulu vera á opinberu tungumáli aðildarríkisins þar sem tilkynnti aðilinn hefur staðfestu eða á tungumáli sem hann samþykkir.

VII. VIÐAUKI

LÁGMARKSVIÐMIÐANIR SEM AÐILDARRÍKIN VERÐA AÐ TAKA MIÐ AF ÞEGAR ÞAU TILKYNNNA AÐILA

Í þessum viðauka merkir „vél“ ýmist „vél“ eða „öryggisíhlutur“ eins og skilgreint er í 2. mgr. 1. gr.

1. Tilkynnti aðilinn, forstjóri hans og þeir starfsmenn, sem sjá um sannprófanir, skulu hvorki vera hönnuðir, framleiðendur, birgjar né annast uppsetningu á vélum sem þeir skoða né vera viðurkenndir fulltrúar neins þessara aðila. Þeir skulu hvorki taka beinan þátt í hönnun, smíði, markaðssetningu eða viðhaldi vélanna né vera viðurkenndir fulltrúar aðila sem þátt taka í þessari starfsemi. Þetta útilokar ekki möguleikann á skiptum á tæknilegum upplýsingum milli framleiðandans og tilkynnta aðilans.
2. Tilkynnti aðilinn og starfsmenn hans skulu framkvæma sannprófanir með faglegu sjálfstæði og tæknikunnáttu á hæsta stigi og vera lausir við allan þrýsting og hvatningu, einkum fjárhagslega, sem kynni að hafa áhrif á mat þeirra og niðurstöður skoðunar, einkum frá einstaklingum eða hópum einstaklinga sem eiga hagsmuna að gæta varðandi niðurstöður úr sannprófunum.
3. Tilkynnti aðilinn verður að hafa á að skipa nauðsynlegu starfsliði og hafa nauðsynlega aðstöðu til að geta framkvæmt á réttan hátt þau stjórnunarlegu og tæknilegu störf sem tengjast sannprófun; hann skal einnig hafa aðgang að þeim búnaði sem þörf er á fyrir sérstakar sannprófanir.
4. Það starfslið, sem ber ábyrgð á skoðun, skal hafa:
 - trausta tækni- og fagkunnáttu,
 - næga þekkingu á þeim reglum sem gilda um prófanir sem þeir framkvæma og næga starfsreynslu við slíkar prófanir,
 - getu til þess að semja þau vottorð, skrár og skýrslur sem þarf til að sýna að prófanir hafa verið framkvæmdar.
5. Hlutleysi skoðunarmanna verður að vera tryggt. Laun þeirra mega hvorki vera háð fjölda prófana sem framkvæmd eru né niðurstöðum úr þessum prófunum.
6. Tilkynnti aðilinn verður að hafa ábyrgðartryggingu nema ríkið sé bótaskyldt samkvæmt landslögum eða aðildarríkið sjálft beri beina ábyrgð á prófunum.
7. Starfsmönnum tilkynnta aðilans er skylt að fara með allar upplýsingar, sem þeir fá í starfi sínu samkvæmt þessari tilskipun eða hverju því ákvæði landslaga sem sett er í tilefni af henni, sem trúnaðarmál (nema gagnvart lögbærum stjórnvöldum í ríkinu þar sem starfsemin fer fram).

VIII. VIÐAUKI

Hluti A

Niðurfelldar tilskipanir

(sem um getur í 14. gr.)

Tilskipun 89/392/EBE og eftirtaldar breytingar:

- tilskipun 91/368/EBE aðeins 1. gr.
- tilskipun 93/44/EBE
- tilskipun 93/68/EBE aðeins 6. gr.

Hluti B

Skrá yfir fresti til að setja innlend lög og koma þeim til framkvæmda

(sem um getur í 14. gr.)

Tilskipun	Frestur til að setja innlend lög	Kemur til framkvæmda
Tilskipun 89/392/EBE (Stjttíð. EB L 183, 29.6.1989, bls. 9)	1. janúar 1992	Frá 1. janúar 1993; að því er varðar framleiðsluvörur sem um getur í tilskipunum 86/295/EBE, 86/296/EBE og 86/663/EBE: frá 1. júlí 1995 ⁽¹⁾
Tilskipun 91/368/EBE (Stjttíð. EB L 198, 22.7.1991, bls. 16)	1. janúar 1992	Frá 1. janúar 1993
Tilskipun 93/44/EBE (Stjttíð. EB L 175, 19.7.1993, bls. 12)	1. júlí 1994	<ul style="list-style-type: none"> – Frá 1. janúar 1995 ⁽²⁾ – Frá 1. júlí 1994 ⁽²⁾ <ul style="list-style-type: none"> – 10. mgr. 1. gr., að a-, b- og q-liðum frátöldum – a- og b-liður 11. mgr. 1. gr. – c-, d-, e- og f-liður 12. mgr. 1. gr.
Tilskipun 93/68/EBE (Stjttíð. EB L 220, 30.8.1993, bls. 1)	1. júlí 1994	Frá 1. janúar 1995 ⁽³⁾

(1) Aðildarríkin skulu heimila að vélar, að frátöldum framleiðsluvörum sem um getur í tilskipunum 86/295/EBE, 86/296/EBE og 86/663/EBE en tímabilinu lýkur 31. desember 1995 að því er þær varðar, séu settar á markað og teknar í notkun á tímabili, sem lýkur 31. desember 1994, ef þær samrýmast innlendum ákvæðum sem eru í gildi á yfirráðasvæði þeirra 31. desember 1992.

(2) Aðildarríkin skulu heimila að vélar til að lyfta fólki og flytja það og öryggisflutir, sem samrýmast innlendum ákvæðum sem eru í gildi á yfirráðasvæðinu 14. júní 1993, séu settar á markað og teknar í notkun á tímabili sem lýkur 31. desember 1996.

(3) Aðildarríkin skulu heimila að framleiðsluvörum, sem samrýmast markaðsfyrirkomulagi sem er í gildi 1. janúar 1995, séu settar á markað og teknar í notkun til 1. janúar 1997.

IX. VIÐAUKI

SAMANBURÐARTAFLA

Tilskipun 89/392/EBE	Þessi tilskipun
1. mgr. 1. gr.	1. mgr. 1. gr.
fyrsta undirgrein 2. mgr. 1. gr.	fyrsti undirliður í a-lið 2. mgr. 1. gr.
önnur undirgrein 2. mgr. 1. gr.	annar undirliður í a-lið 2. mgr. 1. gr.
þriðja undirgrein 2. mgr. 1. gr.	þriðji undirliður í a-lið 2. mgr. 1. gr.
fjórða undirgrein 2. mgr. 1. gr.	b-liður 2. mgr. 1. gr.
3. mgr. 1. gr.	3. mgr. 1. gr.
4. mgr. 1. gr.	4. mgr. 1. gr.
5. mgr. 1. gr.	5. mgr. 1. gr.
2. gr.	2. gr.
3. gr.	3. gr.
4. gr.	4. gr.
5. gr.	5. gr.
6. gr.	6. gr.
7. gr.	7. gr.
1. mgr. 8. gr.	1. mgr. 8. gr.
2. mgr. 8. gr.	2. mgr. 8. gr.
3. mgr. 8. gr.	3. mgr. 8. gr.
4. mgr. 8. gr.	4. mgr. 8. gr.
4. mgr. a, 8. gr.	5. mgr. 8. gr.
5. mgr. 8. gr.	6. mgr. 8. gr.
6. mgr. 8. gr.	7. mgr. 8. gr.
7. mgr. 8. gr.	8. mgr. 8. gr.
9. gr.	9. gr.
10. gr.	10. gr.
11. gr.	11. gr.
12. gr.	12. gr.
1. mgr. 13. gr.	–
2. mgr. 13. gr.	–
3. mgr. 13. gr.	1. mgr. 13. gr.
4. mgr. 13. gr.	2. mgr. 13. gr.
–	14. gr.
–	15. gr.
–	16. gr.
I. viðauki	I. viðauki
II. viðauki	II. viðauki
III. viðauki	III. viðauki
IV. viðauki	IV. viðauki
V. viðauki	V. viðauki
VI. viðauki	VI. viðauki
VII. viðauki	VII. viðauki
–	VIII. viðauki
–	IX. viðauki

2000/EES/55/05

**ÁKVÖRÐUN SAMEIGINLEGU EES-NEFNDARINNAR
nr. 95/1999****frá 16. júlí 1999****um breytingu á IX. viðauka (Fjármálaþjónusta) við EES-samninginn**

SAMEIGINLEGA EES-NEFNDIN HEFUR,

með hliðsjón af samningnum um Evrópska efnahags-
svæðið, eins og hann var aðlagður með bókun um
breytingu á samningnum um Evrópska efnahags-
svæðið, er nefnist hér á eftir samningurinn, einkum 98. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

IX. viðauka við samninginn var breytt með ákvörðun
sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 53/1999 frá 30. apríl
1999⁽¹⁾.

Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 98/78/EB frá
27. október 1998 um viðbótareftirlit með váttrygginga-
félögum í váttryggingahópi⁽²⁾ skal felld inn í samninginn.

ÁKVEÐIÐ EFTIRFARANDI:*1. gr.*

Eftirfarandi liður komi aftan við lið 12b (tilskipun ráðsins
91/674/EBE) í IX. viðauka við samninginn:

„12c. **398 L 0078:** Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins
98/78/EB frá 27. október 1998 um viðbótareftirlit
með váttryggingafélögum í váttryggingahópi (Stjtið.
EB L 330, 5.12.1998, bls. 1).“

2. gr.

Fullgiltur texti tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins
98/78/EB frá 27. október 1998 á íslensku og norsku fylgir
sem viðauki við útgáfu þessarar ákvörðunar á hvoru máli
fyrir sig.

3. gr.

Ákvörðun þessi öðlast gildi hinn 17. júlí 1999, að því til-
skildu að allar tilkynningar samkvæmt 1. mgr. 103. gr. samn-
ingsins hafi verið sendar sameiginlegu EES-nefndinni.

4. gr.

Ákvörðun þessi skal birt í EES-deild og EES-viðbæti við
Stjórnartíðindi Evrópubandalaganna.

Gjört í Brussel 16. júlí 1999.

Fyrir hönd sameiginlegu EES-nefndarinnar

N. v. Liechtenstein

formaður.

(¹) Stjtið. EB L 284, 9.11.2000, bls. 12, og EES-viðbætur við Stjtið. EB
nr. 50, 9.11.2000, bls. 99.

(²) Stjtið. EB L 330, 5.12.1998, bls. 1.

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 98/78/EB

frá 27. október 1998

um viðbótareftirlit með váttryggingafélögum í váttryggingahópi(*)

EVROÞUPINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS
HAGA,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins,
einkum 2. mgr. 57. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar (1),

með hliðsjón af álit efnahags- og félagsmálanefndarinnar (2),

í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í
189. gr. b í sáttmálanum (3),

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í fyrstu tilskipun ráðsins 73/239/EBE frá 24. júlí 1973 um samræmingu á lögum og stjórnslufyrirmælum til að hefja og reka starfsemi á sviði frumtrygginga annarra en líftrygginga (4) og fyrstu tilskipun ráðsins 79/267/EBE frá 5. mars 1979 um samræmingu á lögum og stjórnslufyrirmælum um stofnun og rekstur líftryggingastarfsemi í frumtryggingu (5) er kveðið á um að váttryggingafélög skuli hafa gjaldþol.
- 2) Samkvæmt tilskipun ráðsins 92/49/EBE frá 18. júní 1992 um samræmingu á lögum og stjórnslufyrirmælum varðandi frumtryggingar, aðrar en líftryggingar, og um breytingu á tilskipunum 73/239/EBE og 88/357/EBE (6) og tilskipun ráðsins 92/96/EBE frá 10. nóvember 1992 um samræmingu á lögum og stjórnslufyrirmælum varðandi frumtryggingar á sviði líftrygginga og um breytingu á tilskipunum 79/267/EBE og 90/619/EBE (7) þarf eitt opinbert starfsleyfi, sem gefið er út af yfirvöldum í aðildar-

ríkinu þar sem váttryggingafélagið hefur skráða skrifstofu (heimaríki), til að hefja og reka váttryggingastarfsemi. Slíkt starfsleyfi gerir félaginu kleift að reka starfsemi alls staðar í bandalaginu, annaðhvort samkvæmt staðfesturétti eða rétti til að veita þjónustu. Lögþær yfirvöld í heimaríkinu bera ábyrgð á eftirliti með fjárhagslegum stöðugleika váttryggingafélaga, meðal annars gjaldþoli þeirra.

- 3) Ráðstafanir vegna viðbótareftirlits með váttryggingafélögum í váttryggingahópi ættu að gera yfirvöldum, sem hafa eftirlit með váttryggingafélagi, kleift að mynda sér skoðun á fjárhagsstöðu þess á áreiðanlegri forsendum. Við slíkt viðbótareftirlit ber að taka tillit til tiltekinnna félaga sem eru eins og sakir standa ekki háð eftirliti samkvæmt tilskipunum bandalagsins. Þessi tilskipun gerir engan veginn þá kröfu til aðildarríkjanna að þau takist á hendur eftirlit með hverju og einu þessara félaga.
- 4) Bein samkeppni ríkir á milli váttryggingafélaga á almennum váttryggingamarkaði og því verða reglur, sem gilda um fjármagnsþörf, að vera sambærilegar. Því má ekki láta aðildarríkjunum eftir að ákveða viðmiðanir um viðbótareftirlit að eigin geðþótta. Hagsmunum bandalagsins verður best borgið með því að setja sameiginlegar grundvallarreglur því að það kemur í veg fyrir röskun á samkeppni. Nauðsynlegt er að uppræta tiltekna sundurleitni í lögum aðildarríkjanna að því er varðar varfærnisreglurnar sem váttryggingafélög, sem eru hluti af váttryggingahópi, falla undir.
- 5) Aðferðin, sem hefur orðið fyrir valinu, felst í því að samhæfa þau atriði sem mestu máli skipta að því marki sem með þarf til að gagnkvæm viðurkenning náist á eftirlitskerfum á þessu sviði. Markmiðið með þessari tilskipun er einkum að vernda hagsmuni váttryggðra einstaklinga.
- 6) Lágmarkskröfur eru skilgreindar í tilteknum ákvæðum þessarar tilskipunar. Heimaríki getur sett strangari reglur fyrir þau váttryggingafélög sem hafa starfsleyfi frá yfirvöldum ríkisins.
- 7) Þessi tilskipun kveður á um viðbótareftirlit með sérhverju váttryggingafélagi sem er hluteignarfélag að minnsta kosti eins váttryggingafélags, endurtryggingafélags eða váttryggingafélags utan bandalagsins og, samkvæmt öðrum reglum, um viðbótareftirlit með sérhverju váttryggingafélagi sem á að móðurfélagi

(*) Þessi EB-gerð, sem birtist í Stjtið. EB L 330, 5.12.1998, bls. 1, var nefnd í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 95/1999 frá 16. júlí 1999 um breytingu á IX. viðauka (Fjármálaþjónusta) við EES-samninginn, sjá þessa útgáfu af EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópubandalaganna.

(1) Stjtið. EB C 341, 19.12.1995, bls. 16 og Stjtið. EB C 108, 7.4.1998, bls. 48.

(2) Stjtið. EB C 174, 17.6.1996, bls. 16.

(3) Álit Evrópuþingsins frá 23. október 1997 (Stjtið. EB C 339, 10.11.1997, bls. 136), sameiginleg afstaða ráðsins frá 30. mars 1998 (Stjtið. EB C 204, 30.6.1998, bls. 1), ákvörðun Evrópuþingsins frá 16. september 1998 (Stjtið. EB C 313, 12.10.1998) og ákvörðun ráðsins frá 13. október 1998.

(4) Stjtið. EB L 228, 16.8.1973, bls. 3. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 95/26/EB (Stjtið. EB L 168, 18.7.1995, bls. 7).

(5) Stjtið. EB L 63, 13.3.1979, bls. 1. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 95/26/EB.

(6) Stjtið. EB L 228, 11.8.1992, bls. 1. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 95/26/EB.

(7) Stjtið. EB L 360, 9.12.1992, bls. 1. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 95/26/EB.

eignarhaldsfélag á váttryggingasviði, endurtryggingafélag, váttryggingafélag utan bandalagsins eða blandað eignarhaldsfélag á váttryggingasviði. Engu að síður heldur eftirlit lögbærra yfirvalda með einstökum váttryggingafélögum áfram að vera grundvallarþáttur váttryggingaefitirlits.

- 8) Nauðsynlegt er að reikna aðlagð umframgjaldþol váttryggingafélaga sem eru hluti af váttryggingahópi. Lögbær yfirvöld innan bandalagsins beita mismunandi aðferðum við að meta áhrifin sem aðild váttryggingafélags að váttryggingahópi hefur á fjárhagsstöðu þess. Þessi tilskipun mælir fyrir um þrjár aðferðir við þennan útreikning. Það er viðurkennd meginregla að þessar aðferðir séu samsvarandi frá varfærnis sjónarmiði.
- 9) Gjaldþol tengds váttryggingafélags, sem er dótturfélag eignarhaldsfélags á váttryggingasviði, endurtryggingafélags eða váttryggingafélags utan bandalagsins, kann að verða fyrir áhrifum af fjármagni hópsins sem það er hluti af og dreifingu fjármagns innan þess hóps. Mikilvægt er að lögbær yfirvöld hafi aðstöðu til að annast viðbótareftirlit og gera viðeigandi ráðstafanir gagnvart váttryggingafélagi ef gjaldþoli þess er eða kann að verða stofnað í hættu.
- 10) Lögbær yfirvöld ættu að hafa aðgang að öllum upplýsingum sem koma að gagni við viðbótareftirlit. Koma ber á samstarfi milli yfirvalda sem annast eftirlit með váttryggingafélögum og á milli þessara yfirvalda og yfirvalda sem annast eftirlit á öðrum fjármálasviðum.
- 11) Viðskipti innan hópsins geta haft áhrif á fjárhagsstöðu váttryggingafélags. Lögbær yfirvöld ættu að hafa aðstöðu til að annast almennt eftirlit með tilteknum aðgerðum af þessu tagi innan hóps og gera viðeigandi ráðstafanir gagnvart váttryggingafélagi ef gjaldþoli þess er eða kann að verða stofnað í hættu.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Skilgreiningar

Í þessari tilskipun er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- a) „váttryggingafélag“: félag sem fengið hefur starfsleyfi yfirvalda í samræmi við 6. gr. tilskipunar 73/239/EBE eða 6. gr. tilskipunar 79/267/EBE;
- b) „váttryggingafélag utan bandalagsins“: félag sem þyrfti starfsleyfi í samræmi við 6. gr. tilskipunar 73/239/EBE eða 6. gr. tilskipunar 79/267/EBE ef skráð skrifstofa þess væri innan bandalagsins;

- c) „endurtryggingafélag“: félag, annað en váttryggingafélag, innan eða utan bandalagsins, sem hefur það að meginmarkmiði að taka á sig áhættur sem váttryggingafélag, innan eða utan bandalagsins, eða önnur endurtryggingafélög hafa látið frá sér;
- d) „móðurfélag“: móðurfyrirtæki samkvæmt skilgreiningu 1. gr. tilskipunar 83/349/EBE ⁽¹⁾ og hvert það fyrirtæki sem að mati lögbærra yfirvalda hefur raunveruleg yfirráð yfir öðru fyrirtæki;
- e) „dótturfélag“: dótturfyrirtæki samkvæmt skilgreiningu 1. gr. tilskipunar 83/349/EBE og hvert það fyrirtæki sem lögbær yfirvöld telja að móðurfélag hafi raunveruleg yfirráð yfir. Einnig ber að líta á öll dótturfélög dótturfélaga sem dótturfélög móðurfélagsins sem er höfuð þessara félaga;
- f) „hlutdeild“: hlutdeild samkvæmt skilgreiningu fyrsta málsliðar 17. gr. tilskipunar 78/660/EBE ⁽²⁾ eða bein eða óbein eignaraðild, sem nemur 20 % eða meira af atkvæðisrétti eða eigin fé, í fyrirtæki;
- g) „hluteignarfélag“: félag sem er annaðhvort móðurfélag eða annað félag sem á hlutdeild í öðru félagi;
- h) „tengt félag“: annaðhvort dótturfélag eða annað félag sem önnur félög eiga hlutdeild í;
- i) „eignarhaldsfélag á váttryggingasviði“: móðurfélag sem hefur það að meginmarkmiði að komast yfir og eiga hlutdeild í dótturfélögum sem eru annaðhvort eingöngu eða aðallega váttryggingafélög, endurtryggingafélög eða váttryggingafélög utan bandalagsins og þar sem að minnsta kosti eitt dótturfélaganna er váttryggingafélag;
- j) „blandað eignarhaldsfélag á váttryggingasviði“: móðurfélag sem er ekki váttryggingafélag innan eða utan bandalagsins, endurtryggingafélag eða eignarhaldsfélag á váttryggingasviði og á að minnsta kosti eitt váttryggingafélag meðal dótturfélaganna;
- k) „lögbær yfirvöld“: innlend yfirvöld sem hafa heimild til að hafa eftirlit með váttryggingafélögum samkvæmt lögum eða stjórnsýslufyrirmælum.

2. gr.

Viðbótareftirliti með váttryggingafélögum beitt

1. Auk ákvæða tilskipana 73/239/EBE og 79/267/EBE, þar sem mælt er fyrir um reglur um eftirlit með

(1) Sjöunda tilskipun ráðsins 83/349/EBE frá 13. júní 1983 um samstæðureikninga, byggð á g-lið 3. mgr. 54. gr. sáttmálans (Stjtið. EB L 193, 18.7.1983, bls. 1). Tilskipuninni var síðast breytt með aðildarlögunum frá 1994.

(2) Fjórða tilskipun ráðsins 78/660/EBE frá 25. júlí 1978 byggð á g-lið 3. mgr. 54. gr. sáttmálans, um ársreikninga félaga af tiltekinni gerð (Stjtið. EB L 222, 14.8.1978, bls. 11). Tilskipuninni var síðast breytt með aðildarlögunum frá 1994.

vátryggingafélögum, skulu aðildarríkin hafa eftirlit með sérhverju vátryggingafélagi sem er hluteignarfélag að minnsta kosti eins vátryggingafélags, endurtryggingafélags eða vátryggingafélags utan bandalagsins á þann hátt sem lýst er í 5., 6., 8. og 9. gr.

2. Sérhvert vátryggingafélag, sem á að móðurfélagi eignarhaldsfélag á vátryggingasviði, endurtryggingafélag eða vátryggingafélag utan bandalagsins, skal falla undir viðbótareftirlit á þann hátt sem lýst er í 2. mgr. 5. gr. og í 6., 8. og 10. gr.

3. Sérhvert vátryggingafélag, sem á að móðurfélagi blandað eignarhaldsfélag á vátryggingasviði, skal falla undir viðbótareftirlit á þann hátt sem lýst er í 2. mgr. 5. gr. og í 6. og 8. gr.

3. gr.

Umfang viðbótareftirlits

1. Framkvæmd viðbótareftirlits, í samræmi við 2. gr., gerir engan veginn þá kröfu á hendur lögbærum yfirvöldum að þau takist á hendur eftirlit með einstökum vátryggingafélögum utan bandalagsins, eignarhaldsfélögum á vátryggingasviði, blönduðum eignarhaldsfélögum á vátryggingasviði eða endurtryggingafélögum.

2. Við viðbótareftirlit skal tekið tillit til:

- félaga sem eru tengd vátryggingafélaginu,
- hluteignarfélaga vátryggingafélagsins,
- félaga sem eru tengd hluteignarfélagi vátryggingafélagsins,

sem um getur í 5., 6., 8., 9. og 10. gr.

3. Við viðbótareftirlitið, sem um getur í 2. gr., er aðildarríkjunum heimilt að ákveða að taka ekki tillit til félaga með skráða skrifstofu utan bandalagsins ef lagalegar hömlur eru á því að komast yfir nauðsynlegar upplýsingar, samanber þó ákvæði liðar 2.5 í I. viðauka og 4. liðar í II. viðauka.

Enn fremur er lögbærum yfirvöldum, sem annast viðbótareftirlit, heimilt, í þeim tilvikum sem talin eru upp hér á eftir, að ákveða í einstökum tilvikum að taka ekki tillit til félags við viðbótareftirlitið sem um getur í 2. gr.:

- ef félagið hefur litla þýðingu sé tekið mið af markmiðum viðbótareftirlitsins með vátryggingafélögum,
- ef það væri óviðeigandi eða villandi að taka tillit til fjárhagsstöðu félagsins að því er varðar markmið viðbótareftirlitsins með vátryggingafélögum.

4. gr.

Lögbær yfirvöld sem skulu annast viðbótareftirlit

1. Lögbær yfirvöld aðildarríkisins, þar sem vátryggingafélaginu hefur verið veitt starfsleyfi yfirvalda samkvæmt 6. gr. tilskipunar 73/239/EBE eða 6. gr. tilskipunar 79/267/EBE, skulu annast viðbótareftirlitið.

2. Ef vátryggingafélög, sem hafa starfsleyfi í tveimur eða fleiri aðildarríkjum, eiga að móðurfélagi sama eignarhaldsfélag á vátryggingasviði, endurtryggingafélag, vátryggingafélag utan bandalagsins eða blandað eignarhaldsfélag á vátryggingasviði er lögbærum yfirvöldum í viðkomandi aðildarríkjum heimilt að komast að samkomulagi um hvert þeirra eigi að annast viðbótareftirlitið.

3. Ef í aðildarríki eru fleiri en eitt lögbært yfirvald, sem hefur eftirlit með vátryggingafélögum og endurtryggingafélögum, skal það aðildarríki gera nauðsynlegar ráðstafanir til að skipuleggja samræmingu milli þessara yfirvalda.

5. gr.

Framboð upplýsinga og gæði þeirra

1. Aðildarríkin skulu fyrirskipa að lögbær yfirvöld fari fram á að í sérhverju vátryggingafélagi, sem fellur undir viðbótareftirlit, sé fullnægjandi innra eftirlitskerfi til að unnt sé að leggja fram nauðsynleg gögn og upplýsingar vegna viðbótareftirlitsins.

2. Aðildarríkin skulu gera viðeigandi ráðstafanir til að tryggja að engar lagalegar hömlur innan lögsögu þeirra varni því að félögin sem falla undir viðbótareftirlit og tengd félög og hluteignarfélög þeirra, miðli sín á milli nauðsynlegum upplýsingum vegna slíks viðbótareftirlits.

6. gr.

Aðgangur að upplýsingum

1. Aðildarríkin skulu kveða á um að lögbær yfirvöld þeirra, sem annast viðbótareftirlit, skuli hafa aðgang að öllum nauðsynlegum upplýsingum vegna eftirlits með vátryggingafélagi sem fellur undir slíkt viðbótareftirlit. Lögbærum yfirvöldum er aðeins heimilt að snúa sér beint til viðkomandi félaga, sem um getur í 2. mgr. 3. gr., til að afla sér nauðsynlegra upplýsinga hafi verið beðið um slíkar upplýsingar frá vátryggingafélaginu en þær ekki verið veittar.

2. Aðildarríkin skulu kveða á um að lögbærum yfirvöldum þeirra sé heimilt að sannprófa á vettvangi, innan yfirráðasvæða þeirra, sjálf eða fyrir milligöngu einstaklinga sem þau tilnefna í því skyni, upplýsingarnar sem um getur í 1. mgr.:

- hjá váttryggingafélaginu sem fellur undir viðbótartefirlitið,
- hjá dótturfélögum þess váttryggingafélags,
- hjá móðurfélögum þess váttryggingafélags,
- hjá dótturfélögum móðurfélags þess váttryggingafélags.

3. Ef lögbær yfirvöld eins aðildarríkis óska eftir því í ákveðnum tilvikum, þegar þessari grein er beitt, að fá staðfestar mikilvægar upplýsingar um félag sem hefur aðsetur í öðru aðildarríki og er tengt váttryggingafélag, dótturfélag, móðurfélag eða dótturfélag móðurfélags váttryggingafélagsins sem fellur undir viðbótartefirlit þurfa þau að fara fram á það við lögbær yfirvöld í hinu aðildarríkinu að fá þessa staðfestingu. Yfirvöldin, sem fá slíka beiðni, verða að bregðast við henni innan marka lögsögu sinnar með því að veita staðfestinguna sjálf eða með því að leyfa yfirvöldunum, sem lögðu beiðnina fram, eða endurskoðanda eða sérfræðingi að afla hennar.

7. gr.

Samvinna milli lögbærra yfirvalda

1. Ef váttryggingafélög, sem stofnuð eru í mismunandi aðildarríkjum, tengjast beint eða óbeint eða eiga sama hluteignarfélag skulu lögbær yfirvöld aðildarríkjanna senda hvert öðru, að beiðni hinna, allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að gera kleift eða auðvelda eftirlit samkvæmt þessari tilskipun og senda að eigin frumkvæði allar upplýsingar sem þeim virðast mikilvægar fyrir lögbær yfirvöld hinna aðildarríkjanna.

2. Ef váttryggingafélag og annaðhvort lánastofnun, eins og hún er skilgreind í tilskipun 77/780/EBE ⁽¹⁾, eða fjárfestingarfyrirtæki, eins og það er skilgreint í tilskipun 93/22/EBE ⁽²⁾, eða hvort tveggja, tengjast beint eða óbeint eða eiga sama hluteignarfélag skulu lögbær yfirvöld og yfirvöld, sem annast opinbert eftirlit með hinum félögum, hafa með sér nána samvinnu. Með fyrirvara um ábyrgð hvers fyrir sig skulu þessi yfirvöld veita hvert öðru upplýsingar sem kunna að auðvelda störf þeirra, einkum innan ramma þessarar tilskipunar.

3. Um upplýsingarnar, sem eru fengnar samkvæmt þessari tilskipun, einkum upplýsingaskipti milli lögbærra yfirvalda sem kveðið er á um í þessari tilskipun, gildir þagnarskylda eins og kveðið er á um í 16. gr. tilskipunar 92/49/EBE og 15. gr. tilskipunar 92/96/EBE.

⁽¹⁾ Fyrsta tilskipun ráðsins 77/780/EBE frá 12. desember 1977 um samræmingu á lögum og stjórnsýslufyrirmælum um stofnun og rekstur lána- stofnana (Stjtið. EB L 322, 17.12.1977, bls. 30). Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 96/13/EB (Stjtið. EB L 66, 16.3.1996, bls. 15).

⁽²⁾ Tilskipun ráðsins 93/22/EBE frá 10. maí 1993 um fjárfestingarþjónustu á sviði verðbréfavíðskipta (Stjtið. EB L 141, 11.6.1993, bls. 27). Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 97/9/EB (Stjtið. EB L 84, 26.3.1997, bls. 22).

8. gr.

Viðskipti innan hópsins

1. Aðildarríkin skulu kveða á um að lögbær yfirvöld hafi almennt eftirlit með viðskiptum milli:

- a) váttryggingafélags og:
 - i) félags sem er tengt váttryggingafélaginu,
 - ii) hluteignarfélags váttryggingafélagsins,
 - iii) félags sem er tengt hluteignarfélagi váttryggingafélagsins,
- b) váttryggingafélags og einstaklings sem á hlutdeild í:
 - i) váttryggingafélaginu eða einhverju félagi því tengdu,
 - ii) hluteignarfélagi váttryggingafélagsins,
 - iii) félagi sem er tengt hluteignarfélagi váttryggingafélagsins.

Þessi viðskipti varða einkum:

- lán,
- ábyrgðir og liði utan efnahagsreiknings,
- liði sem geta verið hluti af gjaldþoli,
- fjárfestingar,
- endurtryggingaviðskipti,
- samninga um kostnaðarskiptingu.

2. Í þessu skyni skulu aðildarríkin krefjast þess að váttryggingafélögin tilkynni að minnsta kosti árlega lögbærum yfirvöldum um mikilvæg viðskipti, eins og kveðið er á um í 1. mgr.

Ef, á grundvelli þessara upplýsinga, svo virðist sem gjaldþoli váttryggingafélagsins sé, eða kynni að verða, stofnað í hættu skulu lögbær yfirvöld gera viðeigandi ráðstafanir gagnvart váttryggingafélaginu.

9. gr.

Krafa um aðlagað umframgjaldþol

1. Í tilvikinu, sem um getur í 1. mgr. 2. gr., skulu aðildarríkin krefjast þess að aðlagað umframgjaldþol sé reiknað í samræmi við I. viðauka.

2. Útreikningurinn, sem um getur í 1. mgr., skal taka til allra tengdra félaga, hluteignarfélaga og félaga sem eru tengd hluteignarfélagi.

3. Sýni útreikningurinn, sem um getur í 1. mgr., fram á að aðlagð umframgjaldþol sé neikvætt skulu lögbær yfirvöld gera viðeigandi ráðstafanir gagnvart váttryggingafélaginu sem um ræðir.

10. gr.

Endurtryggingafélög, eignarhaldsfélög á váttryggingasviði og váttryggingafélög utan bandalagsins

1. Í tilvikinu, sem um getur í 2. mgr. 2. gr., skulu aðildarríkin krefjast þess að aðferð við viðbótareftirlit verði beitt í samræmi við II. viðauka.

2. Í tilvikinu, sem um getur í 2. mgr. 2. gr., skal útreikningurinn taka til allra félaga sem eru tengd eignarhaldsfélaginu á váttryggingasviði, endurtryggingafélaginu eða váttryggingafélagi utan bandalagsins, á þann hátt sem kveðið er á um í II. viðauka.

3. Úrskurði lögbær yfirvöld á grundvelli þessara útreikninga að gjaldþoli váttryggingafélags, sem er dótturfélag eignarhaldsfélagsins á váttryggingasviði, endurtryggingafélagsins eða váttryggingafélags utan bandalagsins, sé eða muni verða stofnað í hættu skulu þau gera viðeigandi ráðstafanir gagnvart því váttryggingafélagi.

11. gr.

Framkvæmd

1. Aðildarríkin skulu samþykka nauðsynleg lög og stjórnarsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 5. júní 2000. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

2. Aðildarríkin skulu kveða á um að ákvæðin, sem um getur í 1. mgr., skuli fyrst gilda um reikningseftirlit fyrir fjárhagsárin sem hefjast 1. janúar 2001 eða á því almanaksári.

3. Þegar aðildarríkin samþykkja þær ráðstafanir sem um getur í 1. mgr. skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þær eru birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

4. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem þau samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

5. Eigi síðar en 1. janúar 2006 skal framkvæmdastjórnin afhenda váttrygginganefndinni skýrslu um framkvæmd þessarar tilskipunar og, ef ástæða er til, um þörf á frekari samræmingu.

12. gr.

Gildistaka

Tilskipun þessi öðlast gildi á þeim degi sem hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna*.

13. gr.

Viðtakendur

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Lúxemborg 27. október 1998.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

Fyrir hönd ráðsins,

J.M. GIL-ROBLES

E. HOSTASCH

forseti.

forseti.

I. VIÐAUKI

ÚTREIKNINGUR Á AÐLÖGUÐU UMFRAMGJALDPOLI VÁTRYGGINGAFÉLAGA

1. VAL Á ÚTREIKNINGSAÐFERÐ OG ALMENNAR GRUNDVALLARREGLUR

A. Aðildarríkin skulu kveða á um að reikna skuli aðlagð umframgjaldpól vátryggingafélaga, sem um getur í 1. mgr. 2 gr., í samræmi við eina af aðferðunum sem lýst er í 3. lið. Aðildarríki er þó heimilt að kveða á um að lögbær yfirvöld geti heimilað eða fyrirskipað að beitt sé annarri aðferð í 3. lið en þeirri sem aðildarríkið kaus.

B. **Hlutfall**

Þegar aðlagð umframgjaldpól vátryggingafélags er reiknað skal tekið tillit til hlutfallslegs eignarhluta hluteignarfélagsins í félögum því tengdum.

„Hlutfallslegur eignarhluti“ merkir annaðhvort, ef beitt er aðferð 1 eða 2 sem lýst er í 3. lið, hlutfall skráðs hlutfjár sem hluteignarfélagið á beint eða óbeint eða, ef notuð er aðferð 3 í 3. lið, þá hundraðshluta sem notaðir eru við uppsetningu samstæðureikninganna.

Ef tengda félagið er hins vegar dótturfélag með ófullnægjandi gjaldpól verður að taka tillit til þess í heild, sama hvaða aðferð er beitt.

Telji lögbær yfirvöld á hinn bóginn að ábyrgð móðurfélags, sem á hlutfé í félaginu, sé skýrt og ótvírætt bundin við það hlutfé geta lögbær yfirvöld heimilað að hlutfallslega verði tekið tillit til ófullnægjandi gjaldpóls dótturfélagsins.

C. **Útilokun á tvínótkun gjaldpólsliða**C.1. *Almenn meðferð gjaldpólsliða*

Án tillits til aðferðarinnar, sem notuð er til að reikna aðlagð umframgjaldpól vátryggingafélags, verður að útiloka tvínótkun liða sem geta verið hluti af gjaldpóli hinna ýmsu vátryggingafélaga sem tekið er tillit til í útreikningnum.

Í því skyni skal, þegar reiknað er út aðlagð umframgjaldpól vátryggingafélags og ekki er kveðið á um það í aðferðunum sem lýst er í 3. lið, sleppa eftirtöldum upphæðum:

- verðmæti sérhverrar eignar vátryggingafélagsins, sem ætlað er að fjármagna liði með, sem geta verið hluti af gjaldpóli eins af tengdum vátryggingafélögum þess,
- verðmæti sérhverrar eignar vátryggingafélags, sem er tengt vátryggingafélaginu, sem ætlað er að fjármagna liði með, sem geta verið hluti af gjaldpóli vátryggingafélagsins,
- verðmæti sérhverrar eignar vátryggingafélags, sem er tengt vátryggingafélaginu, sem ætlað er að fjármagna liði með, sem geta verið hluti af gjaldpóli einhvers annars vátryggingafélags sem er tengt vátryggingafélaginu.

C.2. *Meðferð tiltekinna liða*

Með fyrirvara um ákvæði liðar C.1 má aðeins taka með í útreikninginn:

- ágóðaskuld og framtíðarhagnað, sem falla til hjá líftryggingafélagi, sem er tengt vátryggingafélaginu sem aðlagð umframgjaldpól er reiknað fyrir, og
- skráð, óinnborgað hlutfé vátryggingafélags sem er tengt vátryggingafélaginu sem aðlagð umframgjaldpól er reiknað fyrir,

að því marki sem það getur fullnægt gjaldpólskröfu þess tengda félags. Þó skal skráð, óinnborgað hlutfé, sem hugsanlega skuldbindur hluteignarfélagið, alls ekki tekið með við útreikninginn.

Skráð, óinnborgað hlutafé hluteignarfélags á váttryggingasviði, sem hugsanlega skuldbindur tengt váttryggingafélag, skal heldur ekki tekið með við útreikninginn.

Skráð, óinnborgað hlutafé tengds váttryggingafélags, sem hugsanlega skuldbindur annað tengt váttryggingafélag sama hluteignarfélags á váttryggingasviði, skal ekki tekið með við útreikninginn.

C.3. Framsalshæfi

Telji lögbær yfirvöld að tilteknir liðir, sem geta verið hluti af gjaldþoli tengds váttryggingafélags og ekki er getið um í lið C.2, séu ekki raunverulega til umráða til að fullnægja gjaldþolskröfu hluteignarfélagsins á váttryggingasviði, sem verið er að reikna aðlagð umframgjaldþol fyrir, má aðeins taka þessa liði með við útreikninginn að því marki sem þeir geta fullnægt gjaldþolskröfu tengda félagsins.

C.4. Samtala liðanna, sem um getur í liðum C.2 og C.3, má ekki vera hærri en gjaldþolskrafa tengda váttryggingafélagsins.

D. Útilokun fjármögnunar innan hópsins

Þegar aðlagð umframgjaldþol er reiknað skal ekki taka tillit til neinna liða sem geta verið hluti af gjaldþoli og til falla við gagnkvæma fjármögnun váttryggingafélagsins og:

- tengds félags,
- hluteignarfélags,
- annars félags sem er tengt einhverju hluteignarfélagi þess.

Enn fremur skal ekki tekið tillit til neinna liða, sem geta verið hluti af gjaldþoli váttryggingafélags sem er tengt váttryggingafélaginu, sem aðlagð umframgjaldþol er reiknað fyrir, þegar viðkomandi liður fellur til við gagnkvæma fjármögnun með öðru tengdu félagi þess váttryggingafélags.

Sérstaklega er um að ræða gagnkvæma fjármögnun þegar váttryggingafélag, eða eitthvert félag því tengt, á hlutabréf í eða veitir lán öðru félagi sem beint eða óbeint ræður yfir lið sem getur verið hluti af gjaldþoli fyrrnefnda félagsins.

E. Lögbær yfirvöld skulu sjá til þess að aðlagð umframgjaldþol sé reiknað jafnoft og gjaldþol váttryggingafélaga skal reiknað samkvæmt tilskipunum 73/239/EBE og 79/267/EBE. Verðmæti eigna og skulda skal metið samkvæmt viðeigandi ákvæðum tilskipana 73/239/EBE, 79/267/EBE og 91/674/EBE ⁽¹⁾.

2. BEITING ÚTREIKNINGSADFERÐA

2.1. Tengd váttryggingafélög

Aðlagð umframgjaldþol skal reiknað í samræmi við almennu grundvallarreglurnar og aðferðir sem mælt er fyrir um í þessum viðauka.

Samkvæmt öllum aðferðunum skal, þegar váttryggingafélag er tengt fleiri en einu váttryggingafélagi, reikna aðlagð umframgjaldþol þess með hliðsjón af hverju og einu þessara tengdu váttryggingafélaga.

Þegar um er að ræða raðtengda hlutdeild (ef váttryggingafélag er til dæmis hluteignarfélag annars váttryggingafélags sem sjálft er hluteignarfélag váttryggingafélags) skal aðlagð

⁽¹⁾ Tilskipun ráðsins 91/674/EBE frá 19. desember 1991 um ársreikninga og samstæðureikninga váttryggingafélaga (Stjtið. EB L 374, 31.12.1991, bls. 7).

umframgjaldþol reiknað fyrir hvert hluteignarfélag á váttryggingasviði sem er tengt að minnsta kosti einu váttryggingafélagi.

Aðildarríkin geta heimilað að útreikningi á aðlöguðu umframgjaldþoli váttryggingafélags sé sleppt:

- ef félagið er tengt öðru váttryggingafélagi með starfsleyfi í sama aðildarríki og tekið er tillit til félagsins sem það er tengt þegar aðlagð umframgjaldþol hluteignarfélagsins á váttryggingasviði er reiknað, eða
- ef váttryggingafélagið er tengt annaðhvort eignarhaldsfélagi á váttryggingasviði eða endurtryggingafélagi með skráða skrifstofu í sama aðildarríki og váttryggingafélagið og við útreikninginn er bæði tekið tillit til eignarhaldsfélagsins á váttryggingasviði eða endurtryggingafélagsins og tengda váttryggingafélagsins.

Aðildarríkin geta einnig heimilað að útreikningi á aðlöguðu umframgjaldþoli váttryggingafélags sé sleppt ef það er tengt öðru váttryggingafélagi, endurtryggingafélagi eða eignarhaldsfélagi á váttryggingasviði sem hefur skráða skrifstofu í öðru aðildarríki og ef lögbær yfirvöld viðkomandi aðildarríkja hafa samþykkt að veita lögbærum yfirvöldum síðarnefnda aðildarríkisins heimild til að annast viðbótareftirlitið.

Í báðum tilvikum er aðeins heimilt að veita undanþáguna ef lögbær yfirvöld eru þess fullviss að liðirnir, sem geta verið hluti af gjaldþoli váttryggingafélaganna sem útreikningurinn tekur til, dreifist á eðlilegan hátt milli félaganna.

Hafi tengt váttryggingafélag skráða skrifstofu í öðru aðildarríki en váttryggingafélagið, sem verið er að reikna aðlagð umframgjaldþol fyrir, geta aðildarríkin kveðið á um að við útreikninginn sé, að því er varðar tengda félagið, tekið tillit til gjaldþols þess eins og það er metið af lögbærum yfirvöldum hins aðildarríkisins.

2.2. Tengd endurtryggingafélög

Þegar reiknað er aðlagð umframgjaldþol váttryggingafélags, sem er hluteignarfélag endurtryggingafélags, skal litið á tengda endurtryggingafélagið, einungis að því er varðar útreikninginn, á hliðstæðan hátt og tengt váttryggingafélag og beita almennu grundvallarreglunum og aðferðunum sem lýst er í þessum viðauka.

Í þessu skyni skal sett fram krafa um fræðilegt lágmarksgjaldþol fyrir sérhvert tengt endurtryggingafélag á grundvelli sömu reglna og mælt er fyrir um í 2.-5. mgr. 16. gr. tilskipunar 73/239/EBE eða 19. gr. tilskipunar 79/267/EBE. Valdi beiting þessara reglna hins vegar verulegum erfiðleikum geta lögbær yfirvöld heimilað að krafa um fræðilegt lágmarksgjaldþol fyrir líftryggingafélög sé reiknuð á grundvelli fyrri niðurstöðunnar, eins og mælt er fyrir um í 3. mgr. 16. gr. tilskipunar 73/239/EBE. Sömu liðir og þeir sem um getur í 1. mgr. 16. gr. tilskipunar 73/239/EBE og í 18. gr. tilskipunar 79/267/EBE skulu viðurkenndir sem liðir sem geta verið hluti af fræðilegu gjaldþoli. Verðmæti eigna og skulda skal metið samkvæmt sömu reglum og mælt er fyrir um í þessum tilskipunum og í tilskipun 91/674/EBE.

2.3. Tengd eignarhaldsfélög á váttryggingasviði

Við útreikning á aðlöguðu umframgjaldþoli váttryggingafélags sem á hlutdeild í váttryggingafélagi, tengdu endurtryggingafélagi eða váttryggingafélagi utan bandalagsins, í gegnum eignarhaldsfélag á váttryggingasviði er tekið tillit til stöðu eignarhaldsfélagsins á váttryggingasviði. Eingöngu að því er varðar þennan útreikning, sem skal fara fram í samræmi við almennu grundvallarreglurnar og aðferðirnar sem lýst er í þessum viðauka, skal litið á þetta eignarhaldsfélag á váttryggingasviði eins og það væri váttryggingafélag með lágmarksgjaldþolið núll og félli undir sömu skilyrði og mælt er fyrir um í 1. mgr. 16. gr. tilskipunar 73/239/EBE eða í 18. gr. tilskipunar 79/267/EBE að því er varðar liði sem geta verið hluti af gjaldþoli.

2.4. Tengd váttrygginga- eða endurtryggingafélög með skráða skrifstofu utan bandalagsins

A. Tengd váttryggingafélög utan bandalagsins

Þegar reiknað er aðlagð umframgjaldþol váttryggingafélags, sem er hluteignarfélag váttryggingafélags utan bandalagsins, skal litið á síðarnefnt félag, einungis að því er varðar útreikninginn, á hliðstæðan hátt og tengt váttryggingafélag og beita almennu grundvallarreglunum og aðferðunum sem lýst er í þessum viðauka.

Sé þess hins vegar krafist í landi utan bandalagsins, þar sem þetta félag hefur skráða skrifstofu, að það hafi starfsleyfi, auk þess sem gerð er til þess krafa um lágmarksgjaldþol sem er að minnsta kosti sambærileg við þá sem mælt er fyrir um í tilskipunum 73/239/EBE eða 79/267/EBE, á grundvelli liðanna sem fullnægja þeirri kröfu, geta aðildarríkin kveðið á um að í útreikningnum sé tekið, að því er varðar það félag, tillit til kröfunnar um lágmarksgjaldþol og liðanna sem fullnægja þeirri kröfu eins og mælt er fyrir um í viðkomandi landi utan bandalagsins.

B. Tengd endurtryggingafélög utan bandalagsins

Þrátt fyrir lið 2.2 geta aðildarríkin, þegar reiknað er aðlagð umframgjaldþol váttryggingafélags sem er hluteignarfélag endurtryggingafélags með skráða skrifstofu utan bandalagsins og með þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í lið A hér að framan, kveðið á um að í útreikningnum skuli, að því er varðar síðarnefnda félagið, tekið tillit til eiginfjárkröfu og liðanna sem geta fullnægt þeirri kröfu eins og mælt er fyrir um í viðkomandi landi utan bandalagsins. Ef slík ákvæði gilda aðeins um váttryggingafélög þess lands utan bandalagsins er heimilt að reikna út fræðilegu eiginfjárkröfuna fyrir tengda endurtryggingafélagið og liðina sem geta fullnægt þeirri fræðilegu kröfu eins og viðkomandi félag væri tengt váttryggingafélag í því landi utan bandalagsins.

2.5. Fáist nauðsynlegar upplýsingar ekki

Hafi lögbær yfirvöld, hver svo sem ástæðan kann að vera, ekki aðgang að upplýsingum, sem eru nauðsynlegar til að reikna aðlagð umframgjaldþol váttryggingafélags og varða tengt félag með skráða skrifstofu í aðildarríki eða landi utan bandalagsins, skal draga bókfært virði þess félags í hluteignarfélaginu á váttryggingasviði frá liðunum sem geta verið hluti af aðlöguðu umframgjaldþoli. Þegar svo ber undir er ekki hægt að líta á dulinn hagnað af slíkri hlutdeild sem lið sem getur verið hluti af aðlöguðu umframgjaldþoli.

3. ÚTREIKNINGSADFERÐIR

Aðferð I: Frádráttar- og samlagningaraðferð

Aðlagð umframgjaldþol hluteignarfélags á váttryggingasviði er mismunurinn á milli:

- i) samtölu:
 - a) liðanna sem geta verið hluti af gjaldþoli hluteignarfélags á váttryggingasviði, og
 - b) hlutfallslegs eignarhluta hluteignarfélagsins á váttryggingasviði í liðum sem geta verið hluti af gjaldþoli tengds váttryggingafélagsog
- ii) samtölu:
 - a) bókfærðs virðis tengda váttryggingafélagsins hjá hluteignarfélagi á váttryggingasviði,
 - b) lágmarksgjaldþols hluteignarfélags á váttryggingasviði, og
 - c) hlutfallslegs eignarhluta lágmarksgjaldþols tengda váttryggingafélagsins.

Ef hlutdeild í tengdu váttryggingafélagi felst algjörlega eða að hluta til í óbeinu eignarhaldi skal telja verðmæti óbeina eignarhaldsins með a-lið ii-liðar, að teknu tilliti til viðkomandi raðtengdra hagsmuna, og b-liður i-liðar og c-liður ii-liðar skulu innihalda samsvarandi hlutfallslegan eignarhluta í liðum sem geta verið hluti af gjaldþoli tengda váttryggingafélagsins annars vegar og lágmarksgjaldþoli þess hins vegar.

Aðferð 2: Aðferð byggð á frádrætti kröfu

Aðlagð umframgjaldþol hluteignarfélags á váttryggingasviði er mismunurinn á:

- i) samtölu liðanna sem geta verið hluti af gjaldþoli hluteignarfélags á váttryggingasviði, og
- ii) samtölu:
 - a) lágmarksgjaldþols hluteignarfélags á váttryggingasviði, og
 - b) hlutfallslegs eignarhluta í lágmarksgjaldþoli tengds váttryggingafélags.

Þegar liðir, sem geta verið hluti af gjaldþoli, eru metnir er hlutdeild, eins og hún er skilgreind í þessari tilskipun, metin með hlutdeildaraðferðinni, í samræmi við möguleikann sem mælt er fyrir um í b-lið 2. mgr. 59. gr. tilskipunar 78/660/EBE.

Aðferð 3: Aðferð byggð á samstæðureikningsskilum

Aðlagð umframgjaldþol hluteignarfélags á váttryggingasviði skal reiknað á grundvelli samstæðureikninga. Aðlagð umframgjaldþol hluteignarfélags á váttryggingasviði er mismunurinn á:

liðunum sem geta verið hluti af gjaldþoli, reiknuðum á grundvelli samstæðureikninga, og

- a) annaðhvort samtölu lágmarksgjaldþols hluteignarfélags á váttryggingasviði og hlutfallslegs eignarhluta í lágmarksgjaldþoli tengdra váttryggingafélaga, á grundvelli hundraðshlutanna sem notaðir eru við uppsetningu samstæðureikninganna,
- b) eða lágmarksgjaldþolinu, reiknuðu á grundvelli samstæðureikninga.

Ákvæði tilskipana 73/239/EBE, 79/267/EBE og 91/674/EBE skulu gilda um útreikning á liðunum sem geta verið hluti af gjaldþoli og á lágmarksgjaldþolinu, á grundvelli gagna um samstæðureikninga.

II. VIÐAUKI

VIÐBÓTAREFTIRLIT MEÐ VÁTTRYGGINGAFÉLÖGUM SEM ERU DÓTTURFÉLÖG EIGNARHALDSFÉLAGS Á VÁTTRYGGINGASVIÐI, ENDURTRYGGINGAFÉLAGS EÐA VÁTTRYGGINGAFÉLAGS UTAN BANDALAGSINS

1. Ef um er að ræða tvö eða fleiri váttryggingafélög sem um getur í 2. mgr. 2. gr. og eru dótturfélög eignarhaldsfélags á váttryggingasviði, endurtryggingafélags eða váttryggingafélags utan bandalagsins og eru stofnuð í mismunandi aðildarríkjum skulu lögbær yfirvöld tryggja að aðferðinni, sem lýst er í þessum viðauka, sé beitt með samræmdum hætti.

Lögbær yfirvöld skulu sinna viðbótareftirliti jafn oft og gjaldþol váttryggingafélaga skal reiknað út samkvæmt tilskipunum 73/239/EBE og 79/267/EBE.

2. Aðildarríkin geta heimilað að útreikningnum, sem mælt er fyrir um í þessum viðauka að því er varðar váttryggingafélag, sé sleppt:

- ef það váttryggingafélag er tengt félag annars váttryggingafélags og tekið er tillit til þess í útreikningnum sem fram fer samkvæmt þessum viðauka fyrir hitt váttryggingafélagið,
- ef það váttryggingafélag og eitt eða fleiri váttryggingafélög önnur, sem hafa starfsleyfi í sama aðildarríki, eiga að móðurfélagi sama eignarhaldsfélag á váttryggingasviði, endurtryggingafélag eða váttryggingafélag utan bandalagsins og tekið er tillit til váttryggingafélagsins í útreikningnum sem fram fer samkvæmt þessum viðauka fyrir eitt þessara félaga annarra,
- ef það váttryggingafélag og eitt eða fleiri váttryggingafélög önnur, sem hafa starfsleyfi í öðrum aðildarríkjum, eiga að móðurfélagi sama eignarhaldsfélag á váttryggingasviði, endurtryggingafélag eða váttryggingafélag utan bandalagsins og gerður hefur verið samningur samkvæmt 2. mgr. 4. gr. um að veita eftirlitsyfirvaldi í öðru aðildarríki rétt til að sinna viðbótareftirlitinu sem fjallað er um í þessum viðauka.

Ef um er að ræða raðtengda hlutdeild (svo sem eignarhaldsfélag á váttryggingasviði eða endurtryggingafélag sem er sjálft í eigu annars eignarhaldsfélags á váttryggingasviði, endurtryggingafélags eða váttryggingafélags utan bandalagsins) er aðildarríkjunum heimilt að takmarka útreikningana, sem kveðið er á um í þessum viðauka, við móðurfélagið sem er höfuð váttryggingafélagsins og er eignarhaldsfélag á váttryggingasviði, endurtryggingafélag eða váttryggingafélag utan bandalagsins.

3. Lögbær yfirvöld skulu sjá til þess að fram fari hliðstæðir útreikningar við þá, sem lýst er í I. viðauka, í eignarhaldsfélögum á váttryggingasviði, endurtryggingafélögum eða váttryggingafélögum utan bandalagsins.

Hliðstæðan skal felast í því að beita almennu grundvallarreglunum og aðferðunum, sem lýst er í I. viðauka, gagnvart eignarhaldsfélögum á váttryggingasviði, endurtryggingafélögum eða váttryggingafélögum utan bandalagsins.

Einungis að því er varðar þennan útreikning skal litið á móðurfélagið eins og það væri váttryggingafélag með:

- lágmarksgjaldþolið núll ef um er að ræða eignarhaldsfélag á váttryggingasviði,
- kröfu um fræðilegt lágmarksgjaldþol, eins og kveðið er á um í lið 2.2 í I. viðauka, ef um er að ræða endurtryggingafélag, eða eins og kveðið er á um í lið B í lið 2.4 í I. viðauka ef um er að ræða endurtryggingafélag með skráða skrifstofu utan bandalagsins,
- lágmarksgjaldþol, sem ákveðið væri samkvæmt grundvallarreglum liðar A í lið 2.4 í I. viðauka, ef um er að ræða váttryggingafélag utan bandalagsins,

og sem félli undir sömu skilyrði og mælt er fyrir um í 1. mgr. 16. gr. tilskipunar 73/239/EBE eða í 18. gr. tilskipunar 79/267/EBE að því er varðar liðina sem geta verið hluti af gjaldþoli.

4. Fáist nauðsynlegar upplýsingar ekki

Hafi lögbær yfirvöld, hver svo sem ástæðan kann að vera, ekki aðgang að upplýsingum sem eru nauðsynlegar fyrir útreikninginn sem kveðið er á um í þessum viðauka og varða tengt félag með skráða skrifstofu í aðildarríki eða landi utan bandalagsins skal draga bókfært virði þess félags í hluteignarfélaginu frá liðunum sem taka má með í útreikninginn sem kveðið er á um í þessum viðauka. Þegar svo ber undir er ekki hægt að líta á dulinn hagnað af slíkri hlutdeild sem lið sem taka má með í útreikninginn.

2000/EES/55/06

ÁKVÖRÐUN SAMEIGINLEGU EES-NEFNDARINNAR nr. 96/1999

frá 16. júlí 1999

um breytingu á XVI. viðauka (Opinber innkaup) við EES-samninginn

SAMEIGINLEGA EES-NEFNDIN HEFUR,

2. gr.

með hliðsjón af samningnum um Evrópska efnahags-
svæðið, eins og hann var aðlagður með bókun um
breytingu á samningnum um Evrópska efnahags-
svæðið, er nefnist hér á eftir samningurinn, einkum 98. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

XVI. viðauka við samninginn var breytt með ákvörðun
sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 7/94 frá 21. mars
1994⁽¹⁾.

Nauðsynlegt er að taka mið af aðlögunarliðum við
ákveðnar tilskipanir ráðsins um opinber innkaup í
samningnum.

Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 97/52/EB frá
13. október 1997 um breytingu á tilskipunum 92/50/EBE,
93/36/EBE og 93/37/EBE sem fjalla um samræmingu
reglna um útboð og gerð opinberra samninga um kaup á
þjónustu, um vörukaup og gerð opinberra verksamninga⁽²⁾
skal felld inn í samninginn.

Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 98/4/EB frá 16.
febrúar 1998 um breytingu á tilskipun 93/38/EBE um
samræmingu reglna um innkaup stofnana sem annast
vatnsveitu, orkuveitu, flutninga og fjarskipti⁽³⁾ skal felld
inn í samninginn.

ÁKVEÐIÐ EFTIRFARANDI:

1. gr.

XVI. viðauka við samninginn, að meðtöldum viðbætum
1 til 14, skal breytt eins og kveðið er á um í viðauka við
þessa ákvörðun.

Fullgiltur texti

– aðlögunarliða við tilskipun ráðsins 93/36/EBE,
tilskipun ráðsins 93/37/EBE, tilskipun ráðsins
93/38/EBE, tilskipun ráðsins 92/13/EBE og tilskipun
ráðsins 92/50/EB sem er að finna í 1., 2., 3., 4. og 5. lið
E-hluta (Opinber innkaup) í XI. kafla í I. viðauka við
lögum um aðildarskilmála lýðveldisins Austurríkis,
lýðveldisins Finnlands og konungsríkisins Svíþjóðar og
aðlögun að sáttmálunum sem Evrópusambandið
byggir á,

– tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 97/52/EB um
breytingu á tilskipunum 92/50/EBE, 93/36/EBE og
93/37/EBE,

– tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 98/4/EB um
breytingu á tilskipun 93/38/EBE

á íslensku og norsku fylgir sem viðauki við útgáfu þessarar
ákvörðunar á hvoru máli fyrir sig.

3. gr.

Ákvörðun þessi öðlast gildi hinn 17. júlí 1999, að því
tilskildu að allar tilkynningar samkvæmt 1. mgr. 103. gr.
samningsins hafi verið sendar sameiginlegu EES-
nefndinni.

4. gr.

Ákvörðun þessi skal birt í EES-deild og EES-viðbæti við
Stjórnartíðindi Evrópubandalaganna.

Gjört í Brussel 16. júlí 1999.

Fyrir hönd sameiginlegu EES-nefndarinnar

N. v. Liechtenstein

formaður.

⁽¹⁾ Stjútíð. EB L 160, 28.6.1994, bls. 1 og EES-viðbætur við Stjútíð. EB nr. 17,
28.6.1994, bls. 1.

⁽²⁾ Stjútíð. EB L 328, 28.11.1997, bls. 1.

⁽³⁾ Stjútíð. EB L 101, 1.4.1998, bls. 1.

VIÐAUKI

við ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 96/1999

XVI. VIÐAUKA (Opinber innkaup) við EES-samninginn, að meðtöldum viðbætum 1 til 14, skal breytt eins og segir í eftirfarandi greinum:

1. gr.

Í stað 2. liðar (tilskipun ráðsins 93/37/EBE) komi eftirfarandi:

„2. **393 L 0037**: Tilskipun ráðsins 93/37/EBE frá 14. júní 1993 um samræmingu reglna um útboð og gerð opinberra verksamninga (Stjtið. EB L 199, 9.8.1993, bls. 54), eins og henni var breytt með:

- **194 N**: Lögum um aðildarskilmála lýðveldisins Austurríkis, lýðveldisins Finnlands og konungsríkisins Svíþjóðar og aðlögun að sáttmálunum sem Evrópusambandið byggir á (Stjtið. EB C 241, 29.8.1994, bls. 21, eins og þau voru aðlöguð með Stjtið. EB L 1, 1.1.1995, bls. 1).
- **397 L 0052**: Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 97/52/EB frá 13. október 1997 (Stjtið EB L 328, 28.11.1997, bls. 1).

Ákvæði tilskipunarinnar skulu, að því er þennan samning varðar, aðlöguð sem hér segir:

- a) Í a-lið 5. gr. skal setningin „í samræmi við sáttmálann“ hljóða „í samræmi við EES-samninginn“;
- b) eftirfarandi bætist við 25. gr.:
 - „– á Íslandi, Firmaskrá,
 - Í Liechtenstein, Handelsregister, Gewerberegister,
 - í Noregi, Foretaksregisteret“;
- c) við I. viðauka bætist 1. viðbætur við þennan viðauka;
- d) Að því er Liechtenstein varðar skulu nauðsynlegar ráðstafanir til að fara að tilskipun þessari öðlast gildi 1. janúar 1996. Meðan á aðlögunartímabilinu stendur fresta Liechtenstein og aðrir samningsaðilar beitingu þessarar tilskipunar.“

2. gr.

Í stað 1. viðbætis komi eftirfarandi:

„1. viðbætur

SKRÁR YFIR STOFNANIR OG TEGUNDIR STOFNANA SEM HEYRA UNDIR
OPINBERAN RÉTT

I. Á ÍSLANDI:

Ríkisreknar innkaupastofnanir sem eru ekki á sviði iðnaðar eða viðskipta sem heyra undir lög um skipan opinberra framkvæmda nr. 52/1970 og lög um opinber innkaup nr. 52/1997, með síðari breytingum og reglugerð nr. 302/1996

Stofnanir

Ríkiskaup,
Framkvæmdasýslan,
Vegagerð ríkisins,
Siglingastofnun,
Íslandspóstur hf,
Innkaupastofnun Reykjavíkurborgar.

Tegundir

Sveitarfélög.

VI Í LIECHTENSTEIN:

Die öffentlich-rechtlichen Verwaltungseinrichtungen auf Landes- und Gemeindeebene. (Yfirvöld, stofnanir og sjóðir fyrir landið allt og fyrir sveitarfélög sem heyra undir opinberan rétt.)

III. Í NOREGI:

Offentlige eller offentlig kontrollerte organer eller virksomheter som ikke har en industriell eller kommersiell karakter. (Opinberar stofnanir og fyrirtæki, eða stofnanir og fyrirtæki undir opinberu eftirliti, sem eru ekki á sviði iðnaðar eða viðskipta.)

Stofnanir

- Norsk Rikskringkastning (Norska ríkisútvarpið),
- Norges Bank (Seðlabanki Noregs),
- Statens lånekasse for Utdanning (Lánasjóður námsmanna),
- Statistisk Sentralbyrå (Hagstofa Noregs),
- Den Norske Stats Husbank (Húsnæðisbanki Noregs),
- Statens Innvandr- og Flyktningeboliger (Innflytjenda- og flóttamannahúsnæði ríkisins),
- Medisinsk Innovasjon Rikshospitalet (Ríkissjúkrahúsið á sviði nýjunga í læknisfræði),
- Norsk Teknisk-naturvitenskapelige forskningsråd (Konunglega norska vísinda- og rannsóknaráðið á sviði iðnaðar),
- Statens Pensjonskasse (Opinber lífeyrissjóður).

Tegundir

- Statsbedrifter i h.h.t lov om statsbedrifter av 25. juni 1965 nr. 3 (ríkisstofnanir),
- Statsbanker (Ríkisbankar),
- Universiteter og høyskoler etter lov av 16. juni 1989 nr. 77 (Háskólar).“

3. gr.

Í stað 3. liðar (tilskipun ráðsins 93/36/EBE) komi eftirfarandi:

„3. **393 L 0036:** Tilskipun ráðsins 93/36/EBE frá 14. júní 1993 um samræmingu reglna um útboð og gerð opinberra samninga um vörukaup (Stjtið EB L 199, 9.8.1993, bls.1), eins og henni var breytt með:

- **194 N:** Lögum um aðildarskilmála lýðveldisins Austurríkis, lýðveldisins Finnlands og konungsríkisins Svíþjóðar og aðlögun að sáttmálanum sem Evrópusambandið byggir á (Stjtið. EB C 241, 29.8.1994, bls. 21, eins og þau voru aðlöguð með Stjtið. EB L 1, 1.1.1995, bls. 1).
- **397 L 0052:** Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 97/52/EB frá 13. október 1997 (Stjtið EB L 328, 28.11.1997, bls. 1).

Ákvæði tilskipunarinnar skulu, að því er þennan samning varðar, aðlöguð sem hér segir:

- a) í 3. gr. komi tilvísun í „123. gr. EES-samningsins“ í stað tilvísunar í „b-lið 1. mgr. 223. gr. í sáttmálanum“;
- b) eftirfarandi bætist við 2. mgr. 21. gr.:
 „– á Íslandi, hlutafélagaskrá, samvinnufélagaskrá, firmaskrá,
 – í Liechtenstein, Handelsregister, Gewerberegister,
 – í Noregi, Foretaksregisteret“;
- c) við I. viðauka við þessa tilskipun bætist 2. viðbætur við þennan viðauka. Við viðaukann sem um getur b-lið 1. gr. við þessa tilskipun bætist 1. viðbætur við þennan viðauka;
- d) Að því er Liechtenstein varðar skulu nauðsynlegar ráðstafanir til að fara að tilskipun þessari öðlast gildi 1. janúar 1996. Meðan á aðlögunartímabilinu stendur fresta Liechtenstein og aðrir samningsaðilar beitingu þessarar tilskipunar.“

4. gr.

Í stað 2. viðbætur komi eftirfarandi:

„2. viðbætur

SKRÁ YFIR SAMNINGSAÐILA SEM HEYRA UNDIR SAMNINGINN Í SAMRÆMI I.
VIÐAUKA VIÐ HANN

(RÍKISSTOFNANIR)

ÍSLAND

SKRÁ YFIR SAMNINGSAÐILA SAMBÆRILEGA VIÐ ÞÁ SEM HEYRA UNDIR
SAMNINGINN Í SAMRÆMI VIÐ I. VIÐAUKA VIÐ HANN.

Ríkisreknar innkaupastofnanir sem eru ekki á sviði iðnaðar eða viðskipta sem heyra undir *lög um opinber innkaup nr. 52/1997, með síðari breytingum og reglugerð nr. 302/1996.*

Ríkiskaup,
Framkvæmdasýslan,
Vegagerð ríkisins,
Íslandspóstur hf.

LIECHTENSTEIN

1. Regierung des Fürstentums Liechtenstein
2. Liechtensteinische Post-, Telefon- und Telegrafengebäude (PTT).

NOREGUR

Statsministerens kontor

Arbeids- og administrasjons-departementet

Arbeidsdirektoratet
Arbeidsforskningsinstituttet
Arbeidstilsynet
Statsbygg
Konkurransetilsynet
Statens Forvaltningstjeneste
Statens Informasjonstjeneste
Statskonsult

Barne- og familiedepartementet

Barneombudet
Forbrukerombudet
Forbrukerrådet
Likestillingsombudet
Likestillingsrådet
Statens Adopsjonskontor
Statens Institutt for Forbruksforskning

Finans- og tolldepartementet

Kredittilsynet
Skattedirektoratet

Skrifstofa forsætisráðherra

Ráðuneyti á sviði atvinnumála og stjórnsýslu

Vinnumálastofnunin
Rannsóknarstofnun á sviði atvinnumála
Vinnueftirlitið
Skrifstofa fyrir opinberar byggingar og eignir
Norska samkeppnisstofnunin
Stjórnsýsluþjónusta ríkisins
Upplýsingaþjónusta ríkisins
Skrifstofa opinberrar stjórnsýslu

Ráðuneyti fyrir börn og fjölskyldumálefni

Umboðsmaður barna
Umboðsmaður neytenda
Neytendaráðið
Umboðsmaður á sviði jafnréttismála
Jafnréttisráð
Ættleiðingaskrifstofa ríkisins
Rannsóknarstofnun ríkisins á sviði neytendamála

Fjármálaráðuneytið

Fjármálaeftirlitið
Embætti skattstjóra

Oljeskattkontoret
Toll- og avgiftsdirektoratet

Fiskeridepartementet

Fiskeridirektoratet
Havforskningsinstituttet
Kystdirektoratet

Forsvarsdepartementet

Forsvarets bygningstjeneste
Forsvarets tele- og datatjeneste
Forsvarets Forskningsinstitutt
Forsvarets Overkommando
Hærens Forsyningskommando
Luftforsvarets Forsyningskommando
Sjøforsvarets Forsyningskommando
Forsvarets Sanitet

Justis- og politidepartementet

Brønnpøysundregisterene
Datatilsynet
Direktoratet for sivilt beredskap
Riksadvokaten
Statsadvokatembetene
Politiet
Domstolene
Fengselsvesenet

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

Det norske meteorologiske institutt
Kirkerådet
Lærerutdanningsrådet
Bispedømmerådet
Norsk Utenrikspolitisk Institutt
Norsk Voksenpedagogisk Forskningsinstitutt
Riksbibliotekjentesten
Samisk Utdanningsråd

Kommunal- og regionsdepartementet

Direktoratet for Brann og Eksplosjonsvern
Produktregisteret
Statens Bygningstekniske Etat
Utlendingsdirektoratet
Produkts- og elektrisitetsstilsynet
Fylkesmannembetene

Kulturdepartementet

Norsk Filminstitutt
Norsk Kulturråd
Norsk Språkråd
Riksarkivet
Statsarkivene
Rikskonsertene
Statens Bibliotektilsyn
Statens Filmtilsyn
Statens Filmsentral

Olúskattstofan
Skrifstofa tolla og vörugjalda

Sjávarútvegsráðuneytið

Fiskistofa
Hafrannsóknarstofnunin
Strandgæslan

Varnarmálaráðuneytið

Byggingarþjónusta varnarliðsins
Fjárskipta- og gagnþjónusta varnarliðsins
Rannsóknarstofa varnarliðsins
Yfirstjórn varnarliðsins
Birgðasveit hersins
Birgðasveit loftvarnarliðsins
Birgðasveit sjóvarnarliðsins
Sjúkradeild varnarliðsins

Dóms- og lögreglumálaráðuneytið

Skráningarmiðstöð Brønnpøysunds
Gagnaeftirlitið
Almannavarnir ríkisins
Ríkissaksóknari
Embætti saksóknara
Lögreglan
Dómstólar
Fangelsismálastofnunin

Kirkju- menntamála- og rannsóknarráðuneytið

Norska veðurstofan
Kirkjuráðið
Menntamálaráð kennara
Biskupsstofa
Norska stofnunin fyrir alþjóðleg málefni
Norska stofnunin fyrir fullorðinsfræðslu
Skrifstofa rannsóknar- og sérþókasafna
Menntamálaráð Sama

Ráðuneyti sveitar- og héraðsstjórna

Bruna- og sprengjuvarnarstofnunin
Vöruskráningarstofa
Skrifstofa ríkisins á sviði byggingartækni og -stjórnunar
Útlendingaeftirlitið
Vöru- og rafmagnseftirlitið
Embætti fylkisstjóra

Menntamálaráðuneytið

Norska kvikmyndastofnunin
Norska menningarmálaráðið
Norska tungumálaráðið
Þjóðskjalasafnið
Héraðsskjalasöfn
Norska tónlistarstofnunin
Skrifstofa almennings- og skólabókasafna
Kvikmyndaftirlitið
Norska kvikmyndaráðið

Landbruksdepartementet

Norsk Institutt for Skogforskning
Reindriftsadministrasjonen
Statens dyrehelsetilsyn
Statens Næringsmiddeltilsyn
Statens Landbrukstilsyn
Veterinærinstituttet

Miljøverndepartementet

Direktoratet for Naturforvaltning
Norsk Polarinstitutt
Riksantikvaren
Statens Forurensingstilsyn
Statens Kartverk

Nærings- og handelsdepartementet

Justervesenet
Norges Geologiske Undersøkelse
Statens Veiledningskontor for oppfinnere
Patentstyret (styret for det industrielle rettsvern)
Bergvesenet
Sjøfartsdirektoratet
Skipsregisterne

Olje- og energidepartementet

Norges Vassdrags- og Energiverk
Oljedirektoratet

Samferdselsdepartementet

Statens vegvesen
Statens teleforvaltning

Sosial- og helsedepartementet

Statens Institutt for Folkehelse
Statens helsetilsyn
Rikshospitalet
Radiumhospitalet
Rikstrygdeverket
Rusmiddeldirektoratet
Statens Helseundersøkelser
Statens Institutt for alkohol- og
narkotikaforskning
Statens Legemiddelkontroll
Statens Strålevern
Statens Tobakksskaderåd

Utenriksdepartementet**Stortinget**

Sivilombudsmannen – Stortingets ombudsmann
for forvaltningen
Riksrevisjonen

Høyesterett**Landbúnaðarráðuneytið**

Norska skógræktarstofnunin
Hreindýraeftirlitið
Norska dýraheilbrigðiseftirlitið
Matvælaeftirlit ríkisins
Landbúnaðareftirlit ríkisins
Rannsóknarstofnun á sviði dýraheilbrigðis

Umhverfisráðuneytið

Náttúruverndarstofnun
Norska heimskautastofnunin
Embætti Þjóðminjavarðar
Mengunarvarnir ríkisins
Kortagerðastofnun ríkisins

Viðskipta- og iðnaðarráðuneytið

Norska mælifræði- og löggildingarstofan
Norska jarðfræðistofnunin
Ráðgjafastofa ríkisins fyrir uppfinningamenn
Einkaleyfastofnunin (verndun iðnaðarréttinda)
Námuvinnslustofnunin
Siglingamálastofnunin
Skipaskráningarstofan

Olíu- og orkumálaráðuneytið

Norska vatna- og orkumálastofnunin
Olíumálastofnunin

Samgönguráðuneytið

Vegagerð ríkisins
Fjarskiptastofnun ríkisins

Heilbrigðis- og félagsmálaráðuneytið

Norska heilbrigðisstofnunin
Heilbrigðiseftirlitið
Ríkissjúkrahúsið
Geislameðferðarsjúkrahúsið
Tryggingarstofnun ríkisins
Áfengis- og fíknivarnarstofnunin
Heilsuverndarstofnun ríkisins
Áfengis- og fíkniefnastofnun ríkisins

Lyfjaeftirlit ríkisins

Geislavarnir ríkisins

Tóbaksvarnaráð ríkisins

Utánríkisráðuneytið**Stórþingið**

Umboðsmaður Stórþingsins

Ríkisendurskoðun

Hæstiréttur.

5. gr.

3. viðbætur falli niður.

6. gr.

Í 4. lið (tilskipun ráðsins 93/38/EBE):

– bætist eftirfarandi við:

„, eins og henni var breytt með:

– **194 N:** Lögum um aðildarskilmála lýðveldisins Austurríkis, lýðveldisins Finnlands og konungsríkisins Svíþjóðar og aðlögun að sáttmálunum sem Evrópusambandið byggir á (Stjtið. EB C 241, 29.8.1994, bls. 21, eins og þau voru aðlöguð með Stjtið. EB L 1, 1. 1. 1995, bls. 1).

– **398 L 0004:** Tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 98/4/EB frá 16. febrúar 1998 (Stjtið EB L 101, 1.4.1998, bls. 1).“,

– texti aðlögunarliðar e) falli niður,

– í stað texta aðlögunarliðar q) komi eftirfarandi:

„við I. til X. viðauka bætist 3. - 12. viðbætur við þennan viðauka, þar sem við á“,

– texti aðlögunarliðar p) falli niður,

– eftirfarandi aðlögunarliður bætist við á eftir aðlögunarlið q):

„r) í 1. gr. tilskipunar 98/4/EB komi „bandalagið og EFTA-ríki sem aðild eiga að samningnum“ í stað orðsins „bandalagið“.“

7. gr.

1. Í stað 4. viðbætis komi eftirfarandi:

„3. viðbætur

ÖFLUN, FLUTNINGUR EÐA DREIFING DRYKKJARVATNS

ÍSLAND

Stofnanir sem sjá um að afla eða dreifa vatni samkvæmt lögum nr. 81/1991, um vatnsveitur sveitarfélaga.

LIECHTENSTEIN

Gruppenwasserversorgung Liechtensteiner Oberland.

Wasserversorgung Liechtensteiner Unterland.

NOREGUR

Stofnanir sem sjá um að afla eða dreifa vatni samkvæmt Forskrift om drikkevann og vannforsyning (FOR 1995-01-01 Nr 68).“

2. Í stað 5. viðbætur komi eftirfarandi:

„4. viðbætur

FRAMLEIÐSLA, FLUTNINGUR EÐA DREIFING RAFMAGNS

ÍSLAND

Landsvirkjun, *lög nr. 42/1983*.

Rafmagnsveitur ríkisins, *orkulög nr. 58/1967*.

Rafmagnsveita Reykjavíkur.

Hitaveita Reykjavíkur, *lög nr. 38/1940*.

Hitaveita Suðurnesja, *lög nr. 100/1974*.

Orkubú Vestfjarða, *lög nr. 66/1976*.

Aðrar stofnanir sem sjá um að framleiða, flytja eða dreifa rafmagni samkvæmt *orkulögum nr. 58/1967*.

LIECHTENSTEIN

Liechtensteinische Kraftwerke.

NOREGUR

Stofnanir sem sjá um að framleiða, flytja eða dreifa rafmagni samkvæmt *Lov om bygging og drift av elektriske anlegg (LOV 1969-06-65)*, *Lov om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v., kap. I, jf. kap. V (LOV 1917-12-14 16, kap. I)*, eða *Vassdragsreguleringsloven (LOV 1917-12-14 17)* eða *Energiloven (LOV 1990-06-29 50)*.“

3. Í stað 6. viðbætur komi eftirfarandi:

„5. viðbætur

FLUTNINGUR EÐA DREIFING Á GASI EÐA HITA

ÍSLAND

Hitaveita Reykjavíkur, *lög nr. 38/1940*.

Hitaveita Suðurnesja, *lög nr. 100/1974*.

Aðrar stofnanir sem sjá um að flytja eða dreifa hita samkvæmt *orkulögum nr. 58/1967*.

LIECHTENSTEIN

Liechtensteinische Gasversorgung.

NOREGUR

Stofnanir sem sjá um að flytja eða dreifa hita samkvæmt *to Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m (LOV 1990-06-29 50)* (*Energiloven*).“

4. Í stað 7. viðbætur komi eftirfarandi:

„6. viðbætur

LEIT AÐ OLÍU EÐA GASI/OLÍU- EÐA GASNÁM

ÍSLAND

–

LIECHTENSTEIN

–

NOREGUR

Samningsstofnanir sem falla undir *Lov om petroleumsvirksomhet (LOV 1996-11-29 72)* (*Lög um jarðolíu*) og reglugerðir samkvæmt þessum lögum eða *Lov om undersøkelse etter og utvinning av petroleum i grunnen under norsk landområde (LOV 1973-05-04 21)*.“

5. Í stað 8. viðbætur komi eftirfarandi:

„7. viðbætur

LEIT AÐ KOLUM EÐA ÖÐRU FÖSTU ELDSNEYTI/KOLA- EÐA ELDSNEYTISNÁM

ÍSLAND

-

LIECHTENSTEIN

-

NOREGUR

–“

6. Í stað 9. viðbætur komi eftirfarandi:

„8. viðbætur

SAMNINGSSTOFNANIR Á SVIÐI JÁRNBRAUTARÞJÓNUSTU

ÍSLAND

-

LIECHTENSTEIN

-

NOREGUR

Norges Statsbaner (NSB) og stofnanir er starfa samkvæmt *Lov om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m (LOV 1993-06-11 100)* (Jernbaneloven).“

7. Í stað 10. viðbætur komi eftirfarandi:

„9. viðbætur

SAMNINGSSTOFNANIR Á SVIÐI JÁRNBRAUTARÞJÓNUSTU Í BORGUM,
SPORVAGNAÞJÓNUSTU, ÞJÓNUSTU RAFKNÚINNA
STRÆTISVAGNA OG STRÆTISVAGNAÞJÓNUSTU

ÍSLAND

Strætisvagnar Reykjavíkur.

Almenningsvagnar bs.

Önnur opinber strætisvagnaþjónusta.

Stofnanir er annast landflutningaflutninga 1. undirgr. 2. gr. laga nr. 58/1987, um skipulag á fólksfutningum með langferðarbifreiðum.

LIECHTENSTEIN

Liechtensteinische Post-, Telefon- und Telegrafenebetriebe (PTT).

NOREGUR

NSB BA og stofnanir er stunda landflutninga samkvæmt *Lov om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m (LOV 1993-06-11 100)* (Jernbaneloven).“

8. Í stað 11. viðbætur komi eftirfarandi:

„10. viðbætur

SAMNINGSSTOFNANIR Á SVIÐI FLUGVALLA

ÍSLAND

Flugmálastjórn

LIECHTENSTEIN

–

NOREGUR

Stofnanir sem sjá um rekstur flugvalla samkvæmt *Luftfartsloven (LOV 1993-06-11 101)*.“

9. Í stað 12. viðbætur komi eftirfarandi:

„11. viðbætur

SAMNINGSSTOFNANIR Á SVIÐI HAFNA VIÐ SJÓ EÐA INNI Í LANDI, EÐA
ANNARRA ENDASTÖÐVA

ÍSLAND

Siglingastofnun.

Aðrar stofnanir sem starfa samkvæmt *Hafnalögum nr. 23/1994*.

LIECHTENSTEIN

–

NOREGUR

Norges Statsbaner (NSB) (járnbrautarstöðvar).

Stofnanir sem starfa samkvæmt *Havneloven (LOV 1984-06-08 51)*.“

10. Í stað 13. viðbætur komi eftirfarandi:

„12. viðbætur

STARFRÆKSLA FJARSKIPTANETA EÐA FJARSKIPTAÞJÓNUSTU

ÍSLAND

Landssími Íslands hf.

LIECHTENSTEIN

Liechtensteinische Post-, Telefon- und Telegrafienbetriebe (PTT).

NOREGUR

Stofnanir sem starfa samkvæmt *Lov om telekommunikasjon (LOV 1995-06-23 39)*.“

8. gr.

Í lið 5a (tilskipun ráðsins 92/13/EBE):

– bætist við eftirfarandi:

„eins og henni var breytt með:

- **194 N:** Lögum um aðildarskilmála lýðveldisins Austurríkis, lýðveldisins Finnlands og konungsríkisins Svíþjóðar og aðlögun að sáttmálunum sem Evrópusambandið byggir á

(Stjtið. EB C 241, 29.8.1994, bls. 21, eins og þau voru aðlöguð með Stjtið. EB L 1, 1.1.1995, bls. 1).“,

- í stað aðlögunarliðar d) komi eftirfarandi:

„13. viðbætur við þennan viðauka bætist við viðaukann við tilskipunina“.

9. gr.

- Í stað 14. viðbætis komi eftirfarandi:

„13. viðbætur

INNLEND YFIRVÖLD SEM HEIMILT ER AÐ SENDA BEIÐNIR UM SÁTTAMEÐFERÐ
TIL SAMKVÆMT 9. GR. TILSKIPUNAR RÁÐSINS 92/13/EBE

ÍSLAND

Fjármálaráðuneytið.

LIECHTENSTEIN

Amt für Volkswirtschaft (Hagfræðistofnunin).

NOREGUR

Nærings- og handelsdepartementet (Viðskipta og iðnaðráðuneytið).“

10. gr.

- Í lið 5b (tilskipun ráðsins 92/50/EBE):

- bætist við eftirfarandi:

„eins og henni var breytt með:

- **194 N:** Lögum um aðildarskilmála lýðveldisins Austurríkis, lýðveldisins Finnlands og konungsríkisins Svíþjóðar og aðlögun að sáttmálunum sem Evrópusambandið byggir á (Stjtið. EB C 241, 29.8.1994, bls. 21, eins og þau voru aðlöguð með Stjtið. EB L 1, 1.1.1995, bls. 1).
- **397 L 0052:** Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 97/52/EB frá 13. október 1997 (Stjtið EB L 328, 28.11.1997, bls. 1).“

- í stað aðlögunarliðar b) komi eftirfarandi:

„eftirfarandi bætist við 3. mgr. 30. gr.:

- “– á Íslandi, Firmaskrá, Hlutafélagaskrá,
- í Liechtenstein, Handelsregister, Gewerberegister,
- í Noregi, Foretaksregisteret.“,

- eftirfarandi aðlögunarliður bætist við á eftir aðlögunarlið c):

„d) í 1. gr. tilskipunar 97/52/EB í 1. gr. tilskipunar 98/4/EB komi „bandalagið og EFTA-ríki sem aðild eiga að samningnum“ í stað orðsins „bandalagið“.“

Texti birtur samkvæmt 2. gr. ákvörðunar sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 96/1999

Eftirfarandi texti sem birtur er samkvæmt 2. gr. ákvörðunar sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 96/1999 telst fullgiltur

E. OPINBER INNKAUP

1. **393 L 0037:** Tilskipun ráðsins 93/37/EBE frá 14. júní 1993 um samræmingu reglna um útboð og gerð opinberra verksamninga (Stjtið. EB nr. L 199, 9.8.1993, bls. 54).

a) Eftirfarandi bætist við í 25. gr.:

„– í Austurríki: „Firmenbuch“, „Gewerbe-register“, „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern“,

– í Finnlandi: „Kaupparekisteri/Handels-registret“;

– í Svíþjóð. „aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren.“;

b) eftirfarandi bætist við í I. viðauka „SKRÁ YFIR FLOKKA STOFNANA SEM HEYRA UNDIR OPINBERAN RÉTT SAMANBER B-LIÐ 1. GR.“:

„XIII. AUSTURRÍKI:

Allar stofnanir sem „Rechnungshof“ (endurskoðunaryfirvald) annast fjármálalega endurskoðun hjá og starfa hvorki í iðnaði né í verslun.

XIV. FINNLAND:

Stofnanir eða fyrirtæki í eigu ríkisins eða stjórnað af ríki sem starfa hvorki í iðnaði né verslun.

XV. SVÍÞJÓÐ:

Allar stofnanir sem starfa ekki í ábataskyni og Landsráðið fyrir opinber innkaup hefur eftirlit með innkaupum hjá.“

2. **393 L 0036:** Tilskipun ráðsins 93/36/EBE frá 14. júní 1993 um samræmingu reglna um útboð og gerð opinberra samninga um vörukaup (Stjtið. EB nr. L 199, 9.8.1993, bls. 1).

a) Eftirfarandi bætist við í 21. gr..

„– í Austurríki: „Firmenbuch“, „Gewerberegister“, „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern“,

– í Finnlandi: „Kaupparekisteri/Handels-registret“;

– í Svíþjóð. „aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren.“;

b) eftirfarandi bætist við í I. viðauka:

„AUSTURRÍKI

Ríkisstofnanir

1. Bundeskanzleramt
2. Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten
3. Bundesministerium für wirtschaftliche Angelegenheiten, Abteilung Präsidium 1
4. Bundesministerium für Arbeit und Soziales, Amtswirtschaftsstelle
5. Bundesministerium für Finanzen
 - a) Amtswirtschaftsstelle
 - b) Abteilung VI/5 (EDV-Bereich des Bundesministeriums für Finanzen und des Bundesrechenamtes)
 - c) Abteilung III/1 (Beschaffung von technischen Geräten, Einrichtungen und Sachgütern für die Zollwache)
6. Bundesministerium für Gesundheit, Sport und Konsumentenschutz
7. Bundesministerium für Inneres
8. Bundesministerium für Justiz, Amtswirtschaftsstelle
9. Bundesministerium für Landesverteidigung (fjallað er um annað en herbúnað í liðnum „Austurríki“ í II. hluta I. viðauka við GATT-samninginn um opinber innkaup)
10. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft
11. Bundesministerium für Umwelt, Jugend und Familie, Amtswirtschaftsstelle
12. Bundesministerium für Unterricht und Kunst
13. Bundesministerium für öffentliche Wirtschaft und Verkehr
14. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung
15. Österreichisches Statistisches Zentralamt
16. Österreichische Staatsdruckerei
17. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen
18. Bundesversuchs- und Forschungsanstalt-Arsenal (BVFA)
19. Bundesstaatliche Prothesenwerkstätten
20. Bundesprüfanstalt für Kraftfahrzeuge
21. Generaldirektion für die Post- und Telegraphenverwaltung (eingöngu póstarf-semi)

FINNLAND

Ríkisstofnanir

1. Oikeusministeriö/Justitieministeriet
2. Rahapaja Oy/Myntverket Ab
3. Painatuskeskus Oy/Tryckericentralen Ab
4. Metsähallitus/Forststyrelsen
5. Maanmittaushallitus/Lantmäteristyrelsen
6. Maatalouden tutkimuskeskus/Lantbrukets forskningscentral
7. Ilmailulaitos/luftfartsverket
8. Ilmatieteen laitos/Meteorologiska institutet
9. Merenkulkuhallitus/Sjöfartstyrelsen
10. Valtion teknillien tutkimuskeskus/Statens tekniska forskningscentral
11. Valtion Hankinkakeskus/Statens upphandlingscentral
12. Vesi- ja ympäristöhallitus/Vatten- och miljöstyrelsen
13. Opetushallitus/Utbildningsstyrelsen

SVÍPJÓÐ

Ríkisstofnanir. Með skráðum stofnunum er einnig átt við héraðs- og svæðisdeildir.

1. Ríkispolisstyrelsen
 2. Kriminalvårdsstyrelsen
 3. Försvarets sjukvårdsstyrelse
 4. Fortifikationsförvaltningen
 5. Försvarets materielverk
 6. Statens räddningsverk
 7. Kustbevakningen
 8. Socialstyrelsen
 9. Läke-medelsverket
 10. Postverket
 11. Vägverket
 12. Sjöfartsverket
 13. Luftfartsverket
 14. Generaltullstyrelsen
 15. Byggnadsstyrelsen
 16. Riksskatteverket
 17. Skogsstyrelsen
 18. AMU-gruppen
 19. Statens lantmäteriverk
 20. Närings- och teknikutvecklingsverket
 21. Domänverket
 22. Statistiska centralbyrån
 23. Statskontoret“
3. **393 L 0038:** Tilskipun ráðsins 93/38/EBE frá 14. júní 1993 um samræmingu reglna um innkaup stofnana sem annast vatnsveitu, orkuveitu, flutninga og fjarskipti (Stjtið. EB nr. L 199, 9.8.1993, bls. 84).
- a) Eftirfarandi bætist við í I. viðauka „ÖFLUN DRYKKJARVATNS OG VATNSVEITA“:

„AUSTURRÍKI

Stofnanir staðaryfirvalda (*Gemeinden*) og samtaka staðaryfirvalda (*Gemeindeverbände*) sem annast öflun og miðlun drykkjarvatns samkvæmt *Wasser-versorgungsgesetze* hinna níu *Länder*.

FINNLAND

Stofnanir sem annast öflun og miðlun drykkjarvatns samkvæmt 1. gr. *Laki yleisistä vesija veimärlaitoksista* (982/77) frá 23. desember 1977.

SVÍPJÓÐ

Staðaryfirvöld og félög sveitarstjórna sem annast öflun og miðlun drykkjarvatns samkvæmt *lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar*.“;

- b) eftirfarandi bætist við í II. viðauka „RAFORKUFRAMLEIÐSLA OG RAFVEITA“:

„AUSTURRÍKI

Stofnanir sem annast framleiðslu og miðlun rafmagns samkvæmt annarri *Verstaatlichungsgesetz (BGBl. Nr. 81/1947)*, og *Elektrizitätswirtschaftsgesetz (BGBl. Nr. 260/1975)*, þar með talið *Elektrizitätswirtschaftsgesetze* hinna níu *Länder*.

FINNLAND

Stofnanir sem annast framleiðslu og miðlun rafmagns á grundvelli sérleyfis samkvæmt 27. gr. *Sähkölaki (319/79)* frá 16. mars 1979.

SVÍÐJÓÐ

Stofnanir sem annast miðlun rafmagns á grundvelli sérleyfis samkvæmt *lagen (1902:71 s.1) innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.*“;

- c) eftirfarandi bætist við í III. viðauka „GASVEITA OG HITAVEITA“:

„AUSTURRÍKI

Gas: samningsstofnanir sem annast miðlun gass samkvæmt *Energiewirtschaftsgesetz 1935, dRGBl. I S. 1451/1935*, eins og því var breytt með *dRGBl. I S. 467/1941*.

Hiti: samningsstofnanir sem annast miðlun hita með leyfi samkvæmt lögum um viðskipti, verslun og iðnað í Austurríki (*Gewerbeordnung BGBl. Nr. 50/1974*).

FINNLAND

Orkuráð sveitarfélaganna eða samtök þeirra eða aðrar stofnanir sem annast miðlun gass eða hita á grundvelli sérleyfis sem sveitarstjórnir veita.

SVÍÐJÓÐ

Stofnanir sem annast miðlun gass eða hita á grundvelli sérleyfis samkvæmt *lagen (1978:160) om vissa rörledningar.*“;

- d) eftirfarandi bætist við í IV. viðauka „LEIT OG NÁM OLÍU OG GASS“:

„AUSTURRÍKI

Berggesetz 1975 (BFBl. Nr. 259/1975).

SVÍÐJÓÐ

Stofnanir sem hafa sérleyfi til að kanna eða leita að olíu eða gasi samkvæmt *minerallagen (1991:45)* eða sem hafa fengið leyfi samkvæmt *lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.*“;

- e) eftirfarandi bætist við í V. viðauka „LEIT OG NÁM KOLA OG ANNARS ELDSNEYTIS Í FÖSTU FORMI“:

„AUSTURRÍKI

Stofnanir sem leita að kolum og öðru eldsneyti í föstu formi samkvæmt *Berggesetz 1975 (BGBl. Nr. 259/1975)*.

FINNLAND

Stofnanir sem leita að og annast nám kola eða annars eldsneytis í föstu formi og starfa á grundvelli einkaréttar samkvæmt 1. og 2. gr. *Laki oikeudesta luovuttaa valtion maaomaisuutta ja tuloatuttavia oikeuksia (687/78)*.

SVÍPJÓÐ

Stofnanir sem leita að og annast nám kola eða annars eldsneytis í föstu formi á grundvelli sérleyfis samkvæmt *minerallagen (1991:45)* eða *lagen (1985:620) om kontinentalsockeln.*“;

- f) eftirfarandi bætist við í VI. viðauka „SAMNINGSSTOFNANIR SEM ANNAST JÁRN-BRAUTAFLUTNINGA“:

„AUSTURRÍKI

Stofnanir sem annast járnbrautaflutninga samkvæmt *Eisenbahngesetz 1957 8BGBl. Nr. 60/1957*).

FINNLAND

Valtionrautatiet/Statsjärnvägarna (ríkisjárnbrautir).

SVÍPJÓÐ

Opinberar stofnanir sem annast járnbrautaflutninga í samræmi við *förordningen (1988:1379) om statens spåranläggningar og lagen (1990:1157) om järnvägssäkerhet*.

Opinberar stofnanir héraða og svæða sem annast járnbrautaflutninga samkvæmt *lagen (1978:438) om huvudmannskap för viss kollektiv persontrafik*.

Einkastofnanir sem annast járnbrautaflutninga samkvæmt leyfi í *förordningen (1988:1379) om statens spåranläggningar* þar sem slík leyfi svara til 3. mgr. 2. gr. tilskipunarinnar.“;

- g) eftirfarandi bætist við í VII. viðauka „SAMNINGSSTOFNANIR SEM ANNAST FÓLKSFLUTNINGA Í ÞÉTTBÝLI MEÐ JÁRNBRAUTUM, SPORVÖGNUM, RAFKNÚNUM STRÆTISVÖGNUM EÐA HÓPBIFREIÐUM“:

„AUSTURRÍKI

Stofnanir sem annast flutninga samkvæmt *Eisenbahngesetz 1957 (BGBl. Nr. 60/1957)* og *Kraftfahrlineingesetz 1952 (BGBl. Nr. 84/1952)*.

FINNLAND

Opinberar eða einkareknar stofnanir sem annast fólksflutninga með strætisvögnum í samræmi við „*Laki (343/91) luvanvaraisestahenkilö-liikenteestä tiellä*“ og *Helsingin kaupungin liikennelaitos/Helsingfors stads trafikverk* (um-ferðarráð Helsinki) sem annast fólksflutninga með neðanjarðarlestum og sporvögnum.

SVÍPJÓÐ

Stofnanir sem annast fólksflutninga með járnbrautum eða sporvögnum í samræmi við *lagen (1978:438) om huvudmannskap för viss kollektiv persontrafik* og *lagen (1990:1157) om järnvägssäkerhet*. Opinberar eða einkareknar stofnanir sem annast fólksflutninga með sporvögnum eða strætisvögnum í samræmi við *lagen (1978:438) om huvudmannskap för viss kollektiv persontrafik* og *lagen (1983:293) om yrkestrafik.*“;

- h) eftirfarandi bætist við í VIII. viðauka „SAMNINGSSTOFNANIR SEM SJÁ UM FLUGSTÖÐVAR“:

„AUSTURRÍKI

Austro Control GmbH

Stofnanir sem eru skilgreindar í 60.-80. gr. Luftfahrtgesetz 1957 (BGBl. Nr. 253/1957).

FINNLAND

Flugvellir sem eru undir stjórn „*Ilmailu-laitos/Luftfartsverket*“ samkvæmt *Ilmailulaki (595/64)*.

SVÍÐJÓÐ

Flugvellir sem ríkið á og rekur í samræmi við *lagen (1957:297) om luftfart*.

Flugvellir sem einkaaðilar eiga og reka með nýtingarleyfi samkvæmt lögunum þar sem leyfið samsvarar viðmiðunum 3. mgr. 2. gr. tilskipunarinnar.“;

- i) eftirfarandi bætist við í IX. viðauka „SAMNINGSSTOFNANIR SEM SJÁ UM HAFNIR VIÐ SJÓ EÐA VATNALEIÐIR EÐA AÐRA STÖÐVAAÐSTÖÐU“:

„AUSTURRÍKI

Hafnir við vatnaleiðir sem *Länder* og/eða *Gemeinden* eiga að öllu leyti eða að hluta til.

FINNLAND

Hafnir sem eru starfræktar samkvæmt *Laki kunnallisista satamajärjestyksistä ja liikennemaksuista (955/76)*.

Saimaa Canal (*Saimaan kanavan hoitokunta*).

SVÍÐJÓÐ

Hafnir og stöðvaraðstaða í samræmi við *lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn, förordningen (1983:744) om trafiken på Göta kanal*.“;

- j) eftirfarandi bætist við í X. viðauka „REKSTUR FJARSKIPTAKERFA OG FJARSKIPTAÞJÓNUSTA“

„AUSTURRÍKI

Österreichische Post- und Telegraphenverwaltung (PTV).

FINNLAND

Stofnanir sem eru starfræktar með fyrirvara um leyfi sem samsvara viðmiðunum í 3. mgr. 2. gr. tilskipunarinnar (4. gr. *Teletoimintalaki (183/87, eins og henni er breytt með 676/92)*).

SVÍÐJÓÐ

Stofnanir sem eru starfræktar með fyrirvara um leyfi sem samsvara viðmiðunum í 3. mgr. 2. gr. tilskipunarinnar.“

4. **392 L 0013:** Tilskipun ráðsins 92/13/EBE frá 25. febrúar 1992 um samræmingu laga og stjórnslu-fyrirmæla um beitingu á reglum bandalagsins um innkaup stofnana sem annast vatnsveitu, orkuveitu, flutninga og fjarskipti (Stjtið. EB nr. L 76, 23.3.1992, bls. 14).

Eftirfarandi bætist við í viðaukanum „Innlend yfirvöld sem taka við beiðni um sáttameðferð er um getur í 9. gr.“:

„AUSTURRÍKI

Bundesministerium für wirtschaftliche Angelegenheiten

FINNLAND

Kauppa- ja teollisuusministeriö/Handels- och industri-ministeriet

SVÍÐJÓÐ

Nämnden för offentlig upphandling“.

5. **392 L 0050:** Tilskipun ráðsins (92/50/EBE) frá 18. júní 1992 um samræmingu reglna um útboð og gerð opinberra samninga um kaup á þjónustu (Stjtið. EB nr. L 209, 24.7.1992, bls. 1).

Eftirfarandi bætist við 3. mgr. 30. gr.:

„– í Austurríki: „Firmenbuch“, „Gewerberegister“, „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern“,

– í Finnlandi: „Kaupparekisteri/Handelsregistret“;

– í Svíþjóð. „aktiebolags-, handels- eller förenings-registren.“